

Prosesshefte

Fargemetodologi og casestudier

Prosesshefte fra masteroppgave i arkitektur, høst 2015
Bjørg Helene Andorsen

Veileder: Eileen Garmann Johnsen
Biveileder: Kine Angelo
NTNU Fakultetet for arkitektur og billedkunst
Trondheim

Forberedelser

FREDAG 12. JUNI

- Tomtebefaring i Anton
Jenssens vei, Ranheim

Her følger mine tanker i løpet av og
etter mitt første møte med området:

Tar bussen ut. Det som møter
meg er store klosser. Grå. Mye av
området rundt er under utbygging.

Rekkehusområdet er grått/blågrått.
Det er en grønn skråning bak
husene nordøst. Jeg scannet
vegetasjon i området, gress,
groblad, hvit bjørkestamme.

Veikryss. Fotgjengerfelt inne på
området. Mye asfalt. Grå asfalt.
Grå (og hvite) biler. Grå hus. Grå
himmel.

Øyet trekkes mot den lille biten
av himmel som er blå. Detaljer på
bygg er i sterke kulører, men det er
også hus med hvite detaljer mot grå
bakgrunn.

Asfalt. NCS S 6005-G80Y
Ser en rød bil ved nærmere
øyensyn.

Mellom Anton Jenssens vei 10 og
12 mot øst. Lekeplass med grønn
vegetasjon og et umalt støygerde.

De fargesterke detaljene er utført
ulikt fra hus til hus, det er ikke alle
gerikter som har dette.

Ved Anton Jenssens vei 38. Legger
merke til at hus på venstre side av
veien ikke har planlagt søppelkasse-
sted. Søppelkassene står litt hist og
her.

Gråhusan på Ranheim

Hager til rekkehus mellom øvre og nedre del av området. Reddet en katt ned fra et tre.

Fuglehusene er grå.
Dukkehuset er grått.

Tanker om fargesetting:

Hva om de mindre volumene kunne ha en sterkere kulør enn det selve husene har?

Kan en la de ulike rekkene med hus ha ulike farger, og bruke nyanser av

disse fargene innenfor hver rekke for å få variasjon i området?

Hvis adkomstdelen hadde vært i en aksentfarge, slik at det enkelt kan kommuniseres hvor inngangen til rekkehuset er.

En kan deretter la søylene som er å finne rundt om garasjeløsningen være mørkere enn fargene rundt? Eller så kan en la dem være lyse og bygge opp rundt følelsen av at huset over garasjedelen ser ut til å sveve.

Gråmalt fuglehus

Stor variasjon i form, fra saltak til flate og noe skrånede tak.

3. - 6. AUGUST

- Hente ut fasadeoppriss fra arkivsenteret på Dora

Tok en beslutning om å hente ut alle fasadeoppriss som var å finne for bygg i Munkegata. Dette kan være til hjelp for meg i case 2 for å kunne orientere meg om det er nylig et bygg har fått det uttrykket det har, eller om det er en opprinnelig og historisk form som vi i dag ser.

Videre fant jeg dokument som beskriver fargesetting, da særlig fra 1980- og 1990-tallet i brev

fra byantikvar Gunnar Houen og professor Arne E. Holm.

Arkivmaterialet har noen hull mtp. fasadeoppriss for gateløpet, de byggene det gjelder må enten måles opp eller jeg må lete etter tegninger på andre steder enn kommunens byarkiv.

Det er et omfattende materiale jeg har innhentet, og jeg vil trolig fokusere på å sette sammen dagens fasader i gateløpssammenheng, og bruke eldre tegninger enkeltstående.

Munkegata 42/44. For å få hentet ut arkivmateriale ved kommunens byarkiv må en få kopiert dokumentet. Dette gjøres kun i svart/hvitt, noe som gjør at dokumenter med farger må fotograferes

FREDAG 7. AUGUST

- Arkivmateriale fra byantikvaren med Arne E. Holms "Farger i Trondhjem"

I mappen med dokument fra Holms korrespondanse med byantikvar Gunnar Houen, samt med enkelte huseiere i Munkegata finner en fargeplaner for enkelthus, med tilhørende gode, tekstlige beskrivelser.

I tillegg til det dette mer tekstlige materialet finnes det fargeplansjer av gateløpet. Disse skal jeg tilegne meg

en digital kopi av, og ved å ha både fargede fasadeoppriss fra Holm og de eksisterende fargeregistreringene av Munkegata fra 2014 kan jeg lage meg tre ulike versjoner av gateløpet til case 2.

1. Arne E. Holms fargeplan fra 1970(?)
2. Eksisterende farger anno 2014
3. Utkast til ny fargeplan

Fargesatt fasadeoppriss tegnet av Arne E. Holm, fra arkivmaterialet som er hos byantikvaren ved Trondheim Kommune

REFLEKSJONER UKE 32

Frem til tegnesalen ble ledig har jeg utført arbeidsoppgaver som kan gjøres uavhengig av å ha et fast arbeidssted.

CASE 1

Jeg startet opp en kommentert litteraturliste, noe som gjør at jeg reflekterer over hva de ulike bøkene gir meg av kunnskap etter å ha lest dem.

Eli Hallgrens diplom fra 1993 er inne på metoder for fargeplanlegging,

som hun kategoriserer som situasjonsbetinget, fargesystematisk betinget og historisk betinget tilnærming. Vil en situasjonsbetinget tilnærming ta utgangspunkt i stedet og utarte seg som Grete Smedals arbeidsmåte ved fargesettingen av Longyearbyen?

Det å komme på sporet av det som av de ulike betegnes som metoder er et steg i riktig retning. Det jeg må ha i minne videre er å se på hva disse metodene innebærer og reflektere over dette i essayet.

CASE 2

Ved gjennomgang av dokumenter fra Arne E. Holm la jeg spesielt merke til dette utsagnet om det å lage en fargeplan for Munkegatas nordre del:

“Jeg ser det imidlertid som en stor og tidkrevende oppgave og har regnet med at gjennomføringen må skje i løpet av tre eller fire, kanskje til og med fem somre.”

Jeg tror likevel at jeg kan utarbeide det jeg har målsatt meg for case

2, nemlig å utarbeide et forslag til fargeplan for gateløpet.

Dette siden mye av grunnarbeidet er blitt utført av Arne E. Holm og byantikvaren i form av skrapeprøver og historiske diskusjoner av ulike bygg i gateløpet.

CASE 2 & 3

Jeg har tidligere i sommer vært på befarings i området for case 2 og 3 og gjort meg opp noen tanker om fremgangsmåten. Jeg

hadde i utgangspunktet planlagt å undersøke begge case'ene med utførlige modellstudier, men etter å ha innhentet materiale til case 2 av en omfattende karakter tror jeg det kan være lurt å begrense arbeidsomfanget for høsten. Det å arbeide med gateløpet ved hjelp av tegning kan være et smart trekk, og så bruke case 3 til å undersøke muligheter for fargebruk i modell.

Dette siden rekkehusene i case 3 har en enklere form enn de fleste husene i Munkegata - noe som gjør

at modeller av rekkehusområdet kan være et sterkere hjelpemiddel her, enn ved å abstrahere detaljer og ornamenten i Munkegata og fremstille gateløpet på en grovere måte enn ønsket.

Case 1

MANDAG 10. AUGUST

- Flytte inn på tegnesal
- Finne fargeoppgave fra 80-tallet
- Male primær fargesirkel

Jeg ble tipset av Elisabeth Karhs ved byantikvaren om en mulig fargediplom utført av Gro Persson og Karin Høyland fra 1985/86, etter undersøkelser ved biblioteket fant jeg ut at det ikke kunne være snakk om en diplom, men heller en oppgave. Høyland arbeider her ved NTNU, så løsningen blir å kontakte henne.

På den tiden var Bruno Lundstrøm aktiv ved fakultetet, og en oppgave gjort veiledet av ham kunne være veldig interessant å finne.

Videre malte jeg en primær fargesirkel, der utfordringen ble det grå midtpunktet. Det å blande seg fram til en så ren grå som mulig, slik at det ikke er overvekt av verken blått, gult eller rødt i den.

Malt fargesirkel ved bruk av varme primærfarger (ultramarin, cadmium red (hue) og cadmium yellow (hue))

TIRSDAG 11. AUGUST

- Ta kontakt med Voll arkitekter
- Teste Bezolds påstand

Fikk svar fra Frode Walstad som er leder av borettslaget i Anton Jenssens vei, og de hadde ikke tegningssett av bebyggelsen. Det blir avgjørende for omfanget av case 3 om Voll arkitekter ønsker å hjelpe meg med å dele det eksisterende tegningssettet eller ikke.

Som en del av case 1 ønsker jeg å teste Bezolds påstand. Dette arbeidet fikk jeg startet, og den

Sammenstilte nabofarger

første påstanden som angår nabofarger på en 12-delt fargesirkel er jeg helt enig i. Hvordan jeg mer vitenskapelig kan bekrefte eller avkrefte påstandene han kommer med er jeg mer usikker på.

For å kunne gjøre det mer vitenskapelig korrekt er den fremgangsmåten jeg kjenner best til å ha inn forsøkspersoner for å finne frem til generelle tendenser. Hvilke andre fremgangsmåter finnes?

Når det gjelder forbeholdet om blått og fiolett, i tillegg til oransje og gult når det gjelder avsnittet om nabofarger er jeg derimot usikker.

Bezold skriver at de i kombinasjon med andre farger samtidig må være den lyseste fargen. Til høyre har jeg to abstraherte husrekker á tre hus. Her skulle altså den nederste husrekken være et mindre godt resultat siden den varmeste fargen ikke er lysest i rekken. Jeg synes begge er behagelige å se på, men at den øverste fremstår som roligere.

Blåfiolett, fiolett og rødfiolett (lys)

Blåfiolett, fiolett og rødfiolett

ONSDAG 12. AUGUST

- Teste Bezolds påstand
- Planlegge ekskursjon
- Scanne resterende materiale fra Arne E. Holm

Jeg jobbet videre med Bezolds påstand digitalt, men de eksperimentene som Bezold omtaler at skal gi meg meget dårlige kombinasjoner fremtrer ikke tydelig.

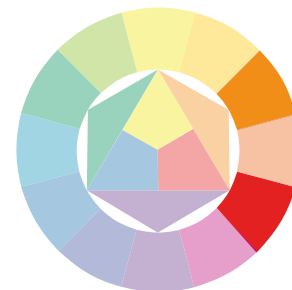
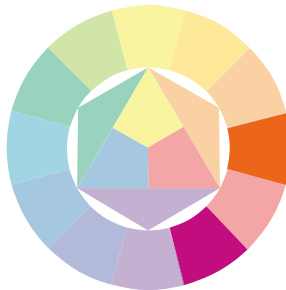
Deretter testet jeg det analogt, med egenmalte fargelapper á 5*5 cm, og synes jeg her ser den effekten som omtales.

Disse fargene er ikke i umiddelbart naboskap, og skal ut fra Bezolds påstand være en meget dårlig kombinasjon.

Denne fargekombinasjonen kan jeg gå med på at ikke er spesielt titalende slik den her er fremstilt. Fargene gjør hverandre kjedelige/skitne, og later ikke til å arbeide godt sammen.

TORSDAG 13. AUGUST

- Arbeidet videre med Bezolds
- Planlegge ekskursjon

Jeg fikk utvidet dokumentet der jeg tester Bezolds påstand med flere sett av fargesammensetninger.

Det er lettere å se at fargekombinasjoner som er 3 trinn unna hverandre (i den 12-delte fargesirkelen) kan beskrives som dårlige kombinasjoner, enn forsøkene med 2 trinn i forskjell. Dette oppleves sterkere når jeg setter sammen fargeprøver av de

ulike trinnene analogt (som vist i bildene til høyre).

Fargeprøvene er ikke optimale, da de er fra sommerens første fargesirkel. Jeg vil stryke opp nye fargeprøver på hvitmalt papp, og da får jeg også sett om jeg er blitt bedre til å blande.

1. Rød - 3 trinn - gul - 3 trinn - blå

2. Grønn - 3 trinn - fiolett - 3 trinn - oransje

Utskrift av digitale tester av Bezolds påstand, der jeg undersøker i hvilken grad mine egne fargeprøver matcher det digitale materialet.

FREDAG 14. AUGUST

- Temaets aktualitet
- Møte Arne Valberg
- Detaljplanlegge ekskursjon

Fikk endelig bekreftelse fra Grete Smedal om tid og sted for møtet i Bergen, ettersom spørsmål jeg har til henne og til Kristin Jarmund Arkitekter i Oslo.

Gjennomgikk Adressa fra de siste ukene, og nettaviser. Samlet inn relaterte artikler om fargebruk i byer, hvem som bestemmer valg av farge.

The collage consists of several newspaper pages. The largest page is from Trondheim, dated Friday, August 14. The main headline is "Nå skal byen vår bli mer fargerik igjen" (Now the city will become more colorful again). The article discusses urban planning and color schemes in Trondheim, mentioning the "Havna dag" (Harbor Day) and the "Ordførers dag" (Mayor's Day). The article includes a photo of a woman, Grete Smedal, holding a color palette. Other smaller articles include "Utdeler ut gratis til kvinnen med miljøvennlig ldi" and "Trondheimsmalvittet".

Møtte Arne Valberg, professor emeritus ved institutt for fysikk. Han har forsket og arbeidet mye med lys og farger, og møtte meg for å diskutere hvordan en måler det som er målbart og gjør det umålbare målbart (fritt etter Galileo Galilei).

Idealet i kvalitativ forskning er å kunne stille et spørsmål som en bare kan svare "ja" eller "nei" på. Dette kan være mulig å inkorporere i studiene mine av fargeplaner ved å lage to og to ulike forslag som stilles opp mot hverandre. Hvis en

da spør forsøkspersonen: "Hvilken illustrasjon er mest harmonisk?"

Vi diskuterte litt rundt antall forsøkspersoner et slikt forsøk burde ha. Det kommer veldig an på hvor konsekvent/broket resultatet blir, så om alle svarer at illustrasjon 1 er mest harmonisk, kan 10 personer være ok minstetall å forholde seg til.

Hvis jeg skal gjennomføre noe slikt, må jeg forsikre meg om at alle involverte har et godt fargesyn, så å få tak i testmateriell vil isåfall

være en nødvendighet. Tambartun i Melhus arbeider med synssvake, og kan kanskje være et sted å søke hjelp til noe slikt. Valberg foreslå å få fakultetet til å kjøpe inn slikt testmateriell.

Da vi kom inn på Bezolds påstand mente Valberg at det ville være essensielt å finne ut mer om hva Bezold bygger sin påstand på, og hvorfor dette er en såpass ukjent påstand for ham som har studert lys og farger i årtier. Dette vil jeg finne ut mer av på biblioteket på mandag.

LØRDAG 15. AUGUST

- Fargeregistrering av
Lillegårdsbakken 1, 3, 5, 7 og 9.

Testet forskjell på registrering med NCS-scanner mellom farge registrert etter at malt panel og mur var tørket med tørr klut (for å få vekk overfladisk skitt) og våt klut (for å få vekk hele det skitne laget).

Registreringene gjort på murverket varierte i stor grad, siden murverket tar opp fukt i seg. Malingen som er brukt på panelet varierer med ca. 10 % fra måling av tørt til måling av

fuktig materiale, og variasjonen er enten i kulørtheten, mørkheten eller i nyansen.

For en nøyaktig beskrivelse av disse forskjellene er målingene fremstilt i tabellen på neste side.

I de videre målingene jeg gjør vil jeg ta i bruk våt klut for å innhente den mest mulig korrekte fargen, slik at de usikkerhetsmomentene som finnes blir så små som mulige i mine videre undersøkelser.

Lillegårdsbakken 1

Lillegårdsbakken nr. 1

ELEMENT	BESKRIVELSE	TØRT	FUKTET
Mur	Ujevn farge	4005-Y20R	3005-G50Y
Kledning	Stående over/underfals. Profilert trekledning.	4020-Y50R	4030-Y50R
Gerikt	Profilert.	5502-Y	5502-Y
Vindu	4-rams.	0603-G80Y	0603-G80Y

Lillegårdsbakken nr. 3

ELEMENT	BESKRIVELSE	TØRT	FUKTET
Mur	Ujevn farge i mur i utgangspunktet.	2005-Y	3005-G50Y
Kledning	Stående over/underfals. Profilert trekledning.	2502-Y	3502-Y
Gerikt	Profilert. Veldig skitten selv etter at den var tørket.	1510-Y10R	2010-Y30R
Vindu	4-rams.	0603-G80Y	0603-G80Y

Lillegårdsbakken nr. 5

ELEMENT	BESKRIVELSE	TØRT	FUKTET
Mur		2005-G70Y	3005-G50Y
Kledning	Stående over/underfals. Profilert trekledning.	6020-Y90R	6020-Y90R
Gerikt	Profilert.	1005-Y40R	1005-Y30R
Vindu	2-rams med to horisontale sprosser.	0502-Y50R	0502-Y50R

Lillegårdsbakken nr. 7

ELEMENT	BESKRIVELSE	TØRT	FUKTET
Mur		2005-G30Y	3500-N
Kledning	Stående over/underfals. Profilert trekledning.	4005-R80B	4010-R70B
Gerikt	Profilert.	2502-R	2502-R
Vindu	4-rams.	1002-Y50R	1002-Y50R

REFLEKSJONER UKE 33

Denne uken har jeg arbeidet med Bezolds påstand, funnet og lest litteratur, bedrevet kunstnerisk trening og hatt en diskusjon rundt hvordan en kan utforske dette temaet på en kvalitativ måte. Et av spørsmålene i forarbeidet for case 1 som jeg stiller meg er følgende:

Kan jeg opparbeide meg en forståelse for hvorfor noe oppfattes som mer pent enn noe annet? Hvordan kan en analysere og reflektere seg frem til et svar?

Samtalen med Arne Valberg ble rettet mot nettopp det andre av de to spørsmålene. Hvordan kan en analysere seg frem til et svar? Å få påpekt av Valberg hvordan en kan arbeide med farger i arkitekturen på en forskningsrettet måte, hjelper meg videre på veien.

Jeg ønsker fortsatt å opparbeide meg en forståelse for hvorfor noe oppfattes som mer pent/harmonisk enn noe annet, men jeg ønsker også å kunne teste det ut på flere enn meg. For jeg vil opparbeide

meg en evne til å gjøre slike valg og komme frem til et svar, samtidig som jeg vil ha en måte å undersøke de svarene jeg kommer frem til uten å kun ty til min egen subjektivitet.

Videre stilte Valberg et godt spørsmål i dét han spurte om hvordan jeg definerer harmoni. Dette skal jeg finne ut av innen case 1 er ferdig.

Når det gjelder dette aspektet med forskning vil jeg diskutere det videre med veilederne mine, for jeg tror det

kan være veldig lærerikt å utføre en undersøkelse på hva som oppfattes som mest harmonisk av ulike fargesettingsforslag jeg kommer frem til i case 1 og case 2.

I reflesjonen for uke 32 trakk jeg frem at det vil være viktig å undersøke hva de ulike fargesettingsmetodene jeg finner innebærer. I uken som nå har vært har jeg funnet frem til Elvy Engelbrektsons metode for fargesetting, i tillegg til to masteroppgaver fra universitetet i Göteborg som begge tar for seg

fargeteori og fargesetting i lys av Engelbrektsons metode.

I essayet mitt ønsker jeg å sammenfatte hva de ulike metodene innebærer og presentere dem slik at jeg selv forstår hva metodene dreier seg om. Jeg ser også for meg at jeg bygger på essayet med de funnene som måtte dukke opp i case 2 og 3 når jeg eventuelt tar i bruk en eller flere av disse metodene.

En del tid har gått med til planlegging av ekskursjon, og

jeg har fått endelig tid og sted på plass for møte med Karin F. Anter i Uppsala, Kristin Jarmund Arkitekter i Oslo og Grete Smedal i Bergen. Jeg venter på svar fra flere arkitektkontor jeg har tatt kontakt med.

Jeg har dessuten funnet frem til utvalgte bebygde områder jeg vil besøke på ekskursjonen, i tillegg til steder, slik som NCS senteret i Stockholm og i Oslo.

MANDAG 17. AUGUST

- Temperert fargesirkel
- Første veiledning med Kine

Jeg malte en temperert fargesirkel. Fargesirkelen ble utført ved å ha et kaldt og et varmt fargepar for hver av primærfargene. Jeg oppdaget hvordan ulike blandinger av disse fargeparene kan danne skitne eller rene sekundærfarger. En kan se de største forskjellene i den oransje delen av fargesirkelen, mens de fiolette fargene heller ser ut til å variere i mørkhet og ikke fremstår som spesielt skitne.

Jeg snakket med Kine om ekskursjonen min, og vi diskuterte Bezolds påstand - hva ligger til grunn for dette? Har dette noen innvirkning for fargeplanlegging innen arkitektur? Nei? I såfall kan jeg begrunne hvorfor og komme med min egen mening.

Videre vil jeg teste ut fargeforslag på forsøkspersoner, dette kan være en måte å objektivisere case 2 og 3, og teste ut om det er klare avvik på hva som oppfattes som harmonisk/ uharmonisk.

Malt fargesirkel ved bruk av kalde og varme primærfarger av akryl.

Ekskursjon 1

TIRSDAG 18. AUGUST

- Reise til Stockholm
- Utforske Gamla Stan

Observerte at veldig mange av byggene/bygårdene i Gamla Stan har en 1. etasje i en annen nyanse enn fra 2. etasje og opp. På den måten er det lett å ekskludere bort en del gateløp, siden jeg i disse tilfellene ikke vil nå opp og kunne finne byggets nominelle farge.

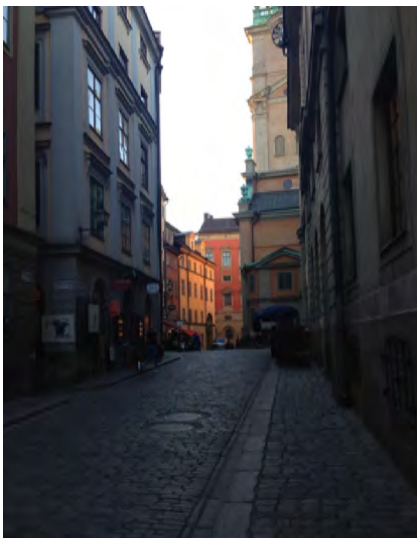
Jeg vil arbeide med gateløp/ fasaderekker der jeg kan bruke alle verktøyene jeg har til rådighet

på turen. Av akvarellmaling, foto (mobilkamera og speilreflekskamera), NCS Index og NCS Colourpin er det de to sistnevnte som legger begrensninger på grunnlag av min fysiske høyde og rekkevidde. NCS Indexen kan brukes til å finne observert farge, men det mest lærerike blir å kunne registrere alle tre variantene: Observert og nominell farge med Index og nominell farge med Colourpin.

Jeg fant et egnet gateløp i Gamla Stan, nemlig Prästgatan nr 70 - 78.

Her var hovedfasadefargen innenfor rekkevidde, og jeg brukte Colourpin til å måle byggenes egenfarge i tillegg til å dokumentere dem i bilder.

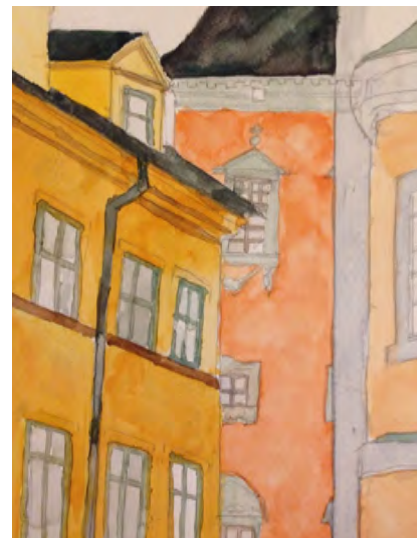
Jeg fant også frem til Stortorvet, som jeg ønsker å dokumentere og deretter analysere - men i dag nøyde jeg meg med å følge et blikkfang, nemlig Trångsund 2, som formelig lyste opp i kveldssolen med et bygg med rødlig sjattert pussfasade i bakgrunnen. Det var den fargesterke gløden og kontrastforskjellen i lys/skygge som gjorde at jeg stoppet.

Byggene lyste opp i kveldssolen.
Bilde tatt med mobiltelefonkamera.

Bilde tatt med speilreflekskamera uten direkte
sol på byggene.

Akvarell av byggene. Noe av den gløden jeg
opplevde kommer frem her.

ONSDAG 19. AUGUST

- Undersøkelser i Gamla Stan
- Møte Åke Svedmyr

Jeg arbeidet med fasaderekken Stortorvet nr 18, 20 og 22. I tillegg til å registrere farger ved hjelp av NCS Index på byggene fra gårsdagens akvarell, fant jeg Själagårdsgatan nr 5 og 7, som begge har en gul fasadefarge. Jeg synes Själagårdsgatan 7 hadde en nydelig dyp gul pussfasade, mens nabohuset hadde en lysere og en mer beige tone.

Jeg vil sette opp en systematisk undersøkelse på to og to fargekombinasjoner der jeg tester kombinasjoner av farger og lyshet. I mitt møte med Åke Svedmyr fortalte han at han bruker dette aktivt (og intuitivt) når han arbeider med farger. Poenget er at når en har to farger, burde den lyseste fargen (for eksempel den guleste, hvis en har en gul og en rød farge) være lysest i kombinasjonen.

En idé til videre arbeid er å lage meg et "eget fargebibliotek" over

fasadefarger jeg kommer over som jeg vil huske, slik at jeg kan finne tilbake til hvordan farger forholder seg fra NCS-kode til full skala. Fordelen er at jeg systematisk kan opparbeide meg kunnskap og kjennskap til farge på bygg - i relasjon til materialitet og tekstur og størrelsesforhold.

Fargegjengivelsene i akvarellene så langt har ikke det viktigste elementet i seg, nemlig artikuleringen av lys og skygge. Til nå har jeg vært så fokusert på å blande til så riktige

Sjölagårdsgatan 5 og 7, foto tatt rett før jeg malte akvarellen som følger til høyre.

Akvarell av byggene som ble malt på kveldstid

farger som mulig, så lys-/skygge blir neste utfordring for å beherske dette verktøyet bedre.

Takket være Karin F. Anter fikk jeg avtalt et møte med Åke Svedmyr, som har vært medforfatter på flere av Anter sine bøker, i tillegg til det at han arbeider med fargesetting av fasader. Jeg vil sammenfatte diskusjonen med Svedmyr i mitt essay, men det viktigste fra samtalen er svaret på hva han mener er det som må til for å kunne fargesette godt:

1. Arkitekturhistorie og fargehistorie:

Gjerne lokalkunnskap for det spesifikke stedet man skal arbeide med å fargesette.

2. Kjennskap til material og pigment:

Å vite hvilke fargeområder de ekte pigmentene dekker, og om mulig bruke disse, for å få en best mulig farge i tiden som kommer.

3. Bruk av verktøy:

For komme frem til fargepaletten og for å kommunisere fargevalget.

Videre spurte jeg om hvordan han tok fatt på en typisk fargesettingsoppgave.

Han bruker i gjennomsnitt mellom 8 og 12 timer på et oppdrag, der det inngår befarings, registrering av egenfarger til nabo hus og huset som skal fargesettes, gjerne skrape frem originale farger på huset og diskutere med eierne hva de ønsker.

Vanligvis er dette møtet, i tillegg til fargeprøver, godt nok til at fargesettingen godkjennes av eierne og huset blir utført ut fra de valgene

TORSDAG 20. AUGUST

som ble gjort i diskusjonen, og eventuelle korreksjoner ut fra de oppstrøkede fargeprøvene som huseierne fikk se på stedet.

Hvis oppgaven er mer kompleks kan kunden etterspørre mer konkret bildemateriale. Da bruker Åke photoshop, der han vet hvilke NCS-prøver han gjør forslaget ut fra. Da lager han opp flere forslag slik at de ulike konstellasjonene som skal velge og bedømme kan få det ønskede materialet som trengs for ta en endelig beslutning.

- Besøke byggnadskontorets ekspedisjon
- Møte Karin F. Anter i Uppsala

På Byggnadskontorets i Stockholm, det som tilsvarer Norges byplankontor, var veldig hjelpsomt. Her fikk jeg tak i en digital kopi av plansjen med fargeplan for indre Stockholm. Mens jeg var der lærte jeg meg også å finne frem i byggesaker og fant frem til flere fasadetegninger av bygg jeg i de siste dagene har målt farger på.

Ved å ha fasadetegninger av bygg jeg har registrert farger på, kan jeg teste ut hvordan en slik tegning vil fremstå med den nominelle fargen versus den opplevde farger.

I Uppsala møtte jeg Anter, som tok meg med på en befarig i hjembyen sin. Vi besøkte strøket med arbeiderboliger fra 1900-tallet, sentrum, universitetsområdet og nyere boligområder utenfor sentrum.

På turen stoppet vi opp ved interessante fasaderekker og bygg

som utmerket seg. Det å kunne registrere farge ved hjelp av NCS Index og med Colourpin gjorde at vi kunne vurdere sistnevntes pålitelighet. Colourpin fungerer best på flate flater og ikke så godt på pussede overflater - som det jo er mest av i Uppsala (så som i Stockholm). Hun oppfordret meg til å teste resultatene slik at jeg blir kjent med verktøyets styrker og svakheter. Dette vil jeg gjøre.

Et annet moment jeg tok opp var å bruke modeller som verktøy for å

kommunisere og arbeide med farge. Når det gjelder modeller av gateløp vil det sannsynligvis ikke ha så mye for seg å bruke tiden på dette.

En vil ikke kunne illudere opplevelsen av et gateløp ved å lage en modell, siden blikket ikke kan vandre og flytte seg slik det normalt ville gjort om en spaserte nedover en gate. I et slikt gateløp vil ikke romligheten i selve bygget komme frem (med unntak av møtende hjørner/kryss), og dermed mister en hovedgrunnen til å ta i bruk modell som verktøy.

Det vil være mer fornuftig å arbeide med det to-dimensjonale aspektet; og dermed fasadetegninger. Den samme konklusjonen vil være gjeldende på rekkehusområdet i case 3.

Denne diskusjonen med Anter førte til at jeg beslutter meg for å ikke arbeide med fysiske modeller i case 2 og 3. Ved å spare meg for modellarbeid vil jeg kunne dykke dypere ned i verktøy som er mer egnede for å kommunisere fargevalg og fargeplanlegging.

På befaring i et boligområde. Huset i midten ser ut til å være lilla, men den nominelle fargen er NCS S 3010-R, altså en rent rødtonet farge.

Det "lilla" huset viser seg å ikke inneha en nominell lillafarge - øyet kan bedra.

FREDAG 21. AUGUST

- Besøke NCS Colour Centre
- Byvandring
- Undersøkelser i Gamla Stan

Besøkte NCS Colour Centre, men det som var tilgjengelige for besøkende var kun utstilte NCS-produkter. Som i og for seg var interessant, men jeg hadde håpet de hadde et show-case bibliotek i tillegg. Fikk tatt en titt på eksteriørfargeviften, som består av et utvalg farger som vil oppføre seg godt utvendig på hus. Jeg fortalte at jeg skal teste ut NCS Colourpin opp

mot egne registreringer gjort ved hjelp av NCS Index, og dette ønsket de gjerne å få tilsendt om mulig.

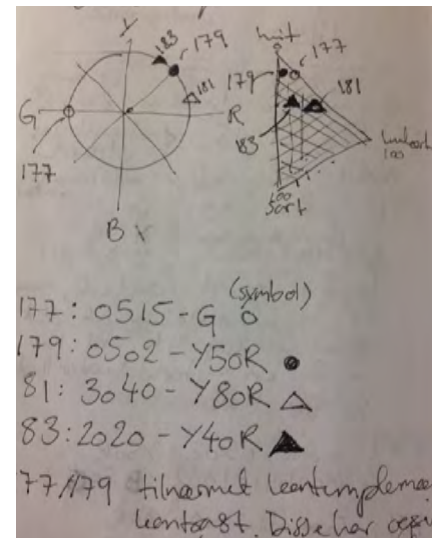
På min byvandring gikk jeg i flere ulike gaterom. Fra de smale gatene i Gamla Stan (det smaleste løpet er 90 cm på det smaleste), til Odengatan som er ca. 20 meter bred med store trær plantet på fortauene. Når gaten blir så bred, så mister en opplevelsen av fasaderekkene - og også fasadefargene. Da vil opplevelsen av gateløpet på sommerhalvåret

bli preget av vegetasjon, mens fasadene kommer tydeligst frem når bladene har falt og vinteren kommer.

Et av stedene jeg stoppet opp i dag var i gaten Kungsholm Strand. En rekke på fire hus som hadde like utformingsprinsipp, og som jeg undret på om de par for par var like i lyshet. Bildet lengst til høyre viser min skissede NCS-analyse, der en ser en kontemplemærfargekontrast hos nr 177 og nr 183, mens det er likheter i fargenes nyanser for nr 177 og nr 179, og for nr 181 og nr 183.

Kungsholm Strand nr 177 - 183: Fasaderekke som fikk meg til å stoppe opp med spørsmål som:
 Hva kan notasjonen til den mintgrønne fasaden være?
 Hva kan man si om rytmen i fasadenes farger?

Plottet inn registreringene mine i en skisse av NCS fargesirkelen og trekanten

LØRDAG 22. AUGUST

- Reise fra Stockholm til Oslo
- Organisere innhentet informasjon fra ekskursjonen

Arbeidet med idéen om å lage et fargebiblioteket, per nå har jeg inkludert det i essayet mitt, men plasseringen får jeg se på. Dette er jo noe som er mitt eget hjelpemiddel, som kanskje ikke vil være like mye til hjelp for andre som ikke har opplevd de respektive byggene. Til nå har jeg inkludert bilde, beskrivelse, nominell og observert NCS-notasjon.

Själlagårdsgatan nr 5, Stockholm

OBSERVASJONER 22. august 2015

Får et blass inntrykk av bygget, jeg tror det er fordi robotbygget har en mer gul kulør, der denne er mørkest - mens nr 5 oppfattes som mer rødt. Dette kan være på grunn av av nr 3 _s_ _rødt, eller fordi fargen har trukket mer rødsfargen i seg.

OM REGISTRERINGENVE

Her kan en se forskjel

REGISTRERINGER MED NCS Colourpin:

Primær fasadefarge	NCS S 3030 - Y40R
Mur	NCS S 9030 - N
Gerkt + vindu	NCS S 6010 - G10Y
Gerkt dør	NCS S 5020 - Y60R
Dør	NCS S 6020 - G10Y

Oppstart av fargebiblioteket

SØNDAG 23. AUGUST

- Undersøkelser på Vålerenga

Fant noen svært kulørte gateløp på Vålerenga, med ideel størrelse for å bruke NCS Index og Colourpin til registreringer av fasadefarger. Noen av byggene skilte seg veldig ut, og for å undersøke hva forskjellen lå i registrerte jeg disse.

Etter de sobre jordfargene i Gamla Stan var det som en liten fargeoverdose å komme til Vålerengata, Danmarks-, Sveriges- og Islands gate.

Vålerenggata: Den mørkerøde fasaden skiller seg ut i rekken (med god hjelp fra geriktene)

Fasadefarger fra venstre til høyre: NCS S 0502-Y50R, NCS S 4550-Y80R og NCS S 3010-Y30R. Altså har det røde huset 5 % hvitt, i mot 93 % (t.v.) og 60 % (t.h.), altså en mye mørkere nyanse.

REFLEKSJONER UKE 34

Den første uken av ekskursjonen har gitt meg en hel del i informasjon, diskusjon og erfaringer.

Jamfør min samtale med Åke Svedmyr vil jeg i mitt arbeid med fargeplan for Munkegata lage en historisk oversikt over husene i gata á la "Stockholms malmar" (se foto t.h.)

Stockholms malmar. Plansje med fargevalg for ulike typer historisk bebyggelse.

Jeg bruker ganske lang tid på en akvarell, så planen min om å lage en hver dag ble redusert. Svedmyr mente at akvarell ikke var et så godt verktøy for å formidle de korrekte fargene, siden en akvarell som oftest blir mye lysere enn virkeligheten. Han mente også at om det virkelig var en god akvarell, så kunne fargesettingsforslaget bli akseptert fra en eventuell kundes side, på grunn av at det var en fin akvarell..

Jeg er enig i at akvarell nok ikke er den beste måten å gjengi en

korrekt fargesetting på, men en fin fasadetegning som er utsøkt fargesatt vil vel få den samme skjebnen? Jeg får tenke litt mer.

I min samtale med Karin F. Anter spurte jeg blant annet om hva hun mener er den beste måten å lære seg fargeplanlegging og hvordan en kan ta veloverveide avgjørelser innen dette feltet. Hun svarte at den beste måten å lære på var å gå rundt som jeg gjorde, og undersøke bygg og bli kjent med hvordan fargene kan arte seg i samspill med hverandre.

CASE 2 & 3

Det viktigste vendepunktet har nok vært bestemmelsen om å ikke bruke modell som verktøy. Jeg står ved bestemmelsen, men må trekke frem at visualiseringer i form av potensielle fargeprøver i større og mindre skala vil være noe jeg da kan bruke mer tid på.

MANDAG 24. AUGUST

- Undersøke gateløp på Vålerenga

Ønsket å finne ut om jeg kunne registrere et gateløp med Colourpin, og hvordan jeg kunne bruke innhentede registreringer i tillegg til fotodokumentasjon for fremstilling og eventuell bearbeiding.

Utfordringen i gateløpet var at den hadde parkering på begge sider, slik at det ble vanskelig å få tatt foto av byggene. Selve fargeregistreringen gikk veldig bra, og dette var veldig god trening i å bruke colourpin.

Danmarks gate 26

Fasade	NCS S 3020-Y20R
Vindu	NCS S 4020-Y
Mur	NCS S 4040-Y20R

Danmarks gate 28

Fasade	NCS S 5030-Y90R
Gerikt	NCS S 8005-Y80R
Vindu	NCS S 0804-Y70R

Danmarks gate 30

Fasade	NCS S 6030-B90G
Gerikt	NCS S 5040-Y80R
Vindu	NCS S 0500-N

Danmarks gate 32

Fasade	NCS S 4020-G50Y
Gerikt	NCS S 6010-G70Y
Vindu	NCS S 0502-Y50R

Usikker på hvordan en best viser fremstilling av fasadefarge rent grafisk. Her får en frem hovedfargen (fasadefargen) i tillegg til å vise at det er to aksentfarger. Rent grafisk er det en forståelig fremstilling, men de to aksentfargene (her; vindu og gerikt) er jo ikke begge synlige rett mot fasadefargen. Jeg vil prøve ut å fremstille det som overlappende kvadrater ved neste forsøk.

TIRSDAG 25. AUGUST

- Besøke Jane Våge ved Kristin Jarmund Arkitekter AS
- Reise fra Oslo til Bergen
- Digitalisere undersøkelser

Besøket bar preg av at det var satt av en halvtime, men jeg fikk høre at de faktisk bruker farge aktivt som virkemiddel i arkitektur, hvordan de arbeider med farge og generelle tanker om hva oppdragsgivere og brukergrupper kan ha å si for arbeidet.

De arbeider nesten utelukket med 3d-modellering, der de etter å ha bearbeidet form integrerer materialitet og farge i modellen. De får som regel noen utenfor kontoret til å lage rendringer. De bruker materialprøver aktivt underveis i prosjekteringen, og får som regel inn prøvestrøk av maling på eksteriøret. Tidligere arbeidet de mye med fysiske fasadeoppriss og farger, mens det i dag gjøres digitalt i 3d-modellen.

Våge trakk frem universell utforming som et forholdsvis nytt regulerende rammeverk for bruk av farge. Jeg skal undersøke TEK15 for de nye kravene for universell utforming som er knyttet til farge/luminanskontrast.

Oppdaget at NCS Colour Centre tilbyr gratis nedlastning av alle 1950 fargeprøvene i NCS-systemet som kan brukes i Adobepakken. Dette hjelpemiddelet vil spare meg mye tid når jeg fører inn registreringene jeg gjør digitalt.

B E R G E N

ONSDAG 26. AUGUST

- Besøke Grete Smedal på Designfelleskapet

Smedal satte av det meste av dagen til å diskutere med meg, i tillegg til å gi meg veldig mange tips og innspill.

I sin bok "Longyearbyens farger — veien videre", beskriver hun sin arbeidsmetode på følgende måte: Registrering → Analyse og målformulering → Overgripende plan → Fargesetting → Presentasjon → Beskrivelse.

Dette er en metode jeg ønsker å ta i bruk til case 3. Om det er mulig å ta i bruk Smedal sin arbeidsmetode i tillegg til å undersøke Engelbrektsens metode for fargeplanlegging kan det være veldig lærerikt å teste ut begge metodene i case 2.

Hun var enig i min avgjørelse vedrørende å utelukke modell som verktøy, og foreslo at jeg da kunne sette av mer tid til idéutvikling for fargesettingen i case 3. Dette svarer da til målformulering og overgripende

plan jmf. hennes arbeidsmetode.

Smedal har arbeidet med NCS i mange årtier, og hun forklarte meg sin arbeidsprosess, fra fargekladd/collage som idé, til spesifisering av nyanser og deretter kulørtoner, til å lete frem farger i NCS Colour Album, som består av små fargeprøver en kan ta ut og plassere i sammenheng med andre farger. Deretter bestiller hun opp de endelige fargeprøvene i A4, slik at en får sett fargene i et slikt format at en kan fremstille fargevalgene for andre.

B E R G E N

TORSDAG 27. AUGUST

- Digitalisere undersøkelser

Arbeidet videre med fargebiblioteket. Funnet av de digitale NCS fargeprøvene som kunne lastes inn i programmene i Adobepakken sparer meg for en hel del tid, da det går mye raskere å lete seg frem til riktig NCS-farge digitalt i Indesign, enn å lime inn riktig HEX-notasjon.

Som regel blir den observerte fargen lysere enn den nominelle fargen, og i flere tilfeller svært lik fotoets farge. Prästgatan 70 er et eksempel.

Hentet ut fra foto:
C: 23 M: 23 Y: 28 K: 04

Observert farge: NCS S 2005 — Y50R
C: 22 M: 22 Y: 29 K: 03

FREDAG 28. AUGUST

- Undersøke Fjellsiden
- Reise fra Bergen til Trondheim
- Lese *Longyearbyens farger* — *veien videre* av Grete Smedal

Etter tips fra Smedal gikk jeg rundt i Fjellsiden, et boligområde som for det meste er hvitmalt. Dette fargevalget gjør at de smale gateløpene fremstår som lysere, siden de hvite overflatene reflekterer mer lys enn annen farge har kapasitet til å gjøre. Ekstra interessant var det å oppleve refleksjonen av kulørte hus på

nærtstående hvite fasader. Et hvitt hus som sto vis-a-vis et rødt hus i et slik gateløp, ble oppfattet som rosa, på grunn av dette fenomenet.

I boken *Longyearbyens farger* — *veien videre* kunne jeg lese mer i detalj om Smedals arbeidsmetode. Å lese om betydningen av målformuleringen i en fargesettingsprosess har startet tankeprosessen for case 3. Betydningen av om en velger å underordne seg omgivelsene, eller om en ønsker å skille seg ut.

Refleksjon av takstein på hvitmalt vegg

REFLEKSJONER UKE 35

Disse to ukene med ekskursjon og møter med fagpersoner har gitt meg veldig gode innspill til mitt videre arbeide. Smedal sin arbeidsmetode ønsker jeg å ta i bruk til case 3, mens jeg i case 2 vil bruke innspill fra Svemyr og Engelbrektsens metode for arbeidet.

Det har tatt tid å bli vant til å digitalisere registreringer av farger og finne et godt utgangspunkt for hvordan jeg kan analysere de innsamlede registreringene. I boken *Colour choices, a practitioner's*

guide to colour scheming and design av Berit Bergström fant jeg en veldig god måte å fremstille registreringer og/eller finne ut hvilke områder som er representert og hvilke som er ubenyttet.

Denne måten å bearbeide registreringene på vil jeg benytte meg av, og teste ut i uken som kommer.

Denne uken fikk jeg dessuten gode innspill til malemåter, jmf. Smedals bruk av akvarell og gouache.

Hentet fra s. 23 i "Colour choices (,,)" av Bergström. Analyse av fargespekter til sytråd

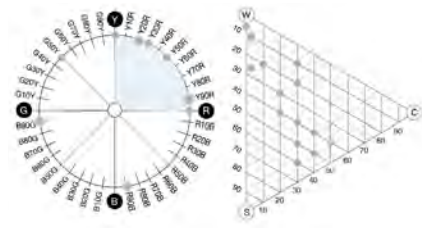

Case 1

Fortsettelse

MANDAG 31. AUGUST

- Utforske måter å analysere fargeregistreringer på

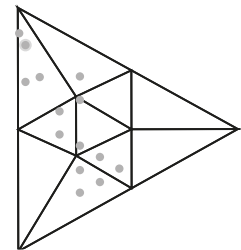
Fasadefarger Danmarks gate 26 — 56 plottet inn i NCS fargesirkel og trekant.

Begynte med NCS fargesirkel og -trekant og plottet inn registreringene

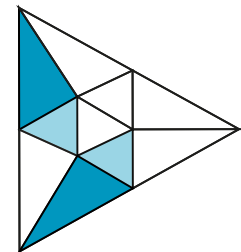
av fasadefargene. Ut fra dette kunne jeg lett se at det var overvekt av fasader som befant seg innenfor gult til rødt, ispedd noen få fasader som til sammen representerte de ulike kulørtoneområdene gult, rødt, blått og grønt.

Det var vanskeligere å lese ut funn fra trekanten. Følger en de ulike linjene, kan en se at det er fem hus som har 30 % kulørthet, og fire hus som har 40 % sorthet. Jeg tok i bruk en trekant inndelt i nyansefelt, men resultatet ble noe broket.

Fasadefarger plottet inn i NCS trekant som er inndelt i nyanseområder.

Grafisk fremstilling av hvilke områder som er mest representert. Mørkeblå områder mest, lyseblå områder mindre.

TIRSDAG 1. SEPTEMBER

- Biveiledning med Kine Angelo
- Opplæring i arkivsøk på arkitektur og byggbiblioteket
- Utarbeide analyseverktøy

På veiledning med Angelo fikk vi diskutert analyseoppsettet mitt av Danmarks gate, og fargebiblioteket mitt. Jeg fikk innspill om at det nok ble mer forståelig om jeg forenklet nyansetrekanten til å kun ha fire områder. Da kan en se hva tendensene er, og undersøke hva som gjør at de resterende registreringene havner utenfor.

Angelo hadde funnet ut at Bezolds påstand mest sannsynlig var rettet mot ornamentikk i interiør - noe som endrer konteksten jeg til nå har tenkt denne påstanden til å gjelde innenfor. Noe som kan være interessant å undersøke er om påstanden gjelder for detaljering utendørs, dvs. kombinasjon av fasadefarge opp mot gerikt etc.

I anledning kontekst til teorier viste Angelo meg Mahnkes "fargeopplevelses-pyramide", som vist til høyre.

Hierarkisk oppbygging av hva vår persepsjon av omverdenen består av

Fakultetet har NCS S Atlas og blokker og boks, noe som til sammen vil fungere som gode verktøy i case 2 og 3.

ONSDAG 2. SEPTEMBER

- Litteraturstudier og essayskriving

Jeg har sporet opp mange gode fagbøker som jeg ikke har fått fordypet meg i. I dag fikk jeg lest *En enkel fargelære* av Gundersen m.fl. utgitt fra Universitetsforlaget i 1988.

Her har de mange påstander om hva som er harmonisk og ikke, basert på NCS-systemets oppbygging. Jeg er usikker på om en burde være så bastant å si at noe er harmonisk og noe annet ikke.

TORSDAG 3. SEPTEMBER

- Besøke malersalen ved Trøndelag teater

- Litteraturstudier og essayskriving

Toril Skipnes og Anita Gundersen ved malersalen stilte opp og svarte på de spørsmålene jeg satt inne med. Teater er riktignok en illudert virkelighet, men hvordan en får fargesatt fra forestilling til forestilling kunne by på aktuell kunnskap.

Som regel lager scenografen en konseptuell modell i 1:25, som de i tett samarbeid med malerne utvikler

endelige farger til kullissene ved å arbeide seg gjennom fargeprøver og gjentatt testing i scenelyset, altså i situasjonen det skal fungere i.

De hadde også tanker om at scenografene gang på gang ønsket seg for lyse farger, for i kombinasjon med scenelys blir disse fargevalgene ofte blendende for publikum.

Derfor justerer malerne som regel kullissene til å være 10 % mørkere, altså arbeider de med tematikken observert vs. nominell farge uten å vite at de gjør det på autopilot.

FREDAG 4. SEPTEMBER

- Opplæring kunstig himmel med Barbara Matusiak
- Fargescanne originalopprissene etter Arne E. Holm

Fikk opplæring og avtalt tilgang til dagslyslabben for høstsemesteret. Hvis jeg arbeider med farger i modell i større skala kan jeg da teste ulike fargetemperaturer som da tilsvarer ulike dagslyssituasjoner i virkeligheten. 2500 Kelvin tilsvarer solnedgang og 6000 til 6500 Kelvin er vanlig fargetemperatur på dagslys.

Lånte originalopprissene av to fasaderekker i Munkegata som Arne E. Holm har utført mai 1990. Jeg fargescannet disse med Colourpin, men på de områdene som er noe mindre enn pin'ens scanneområde er jeg usikker på hvor sikkert resultatet er.

Jeg startet opp med å registrere de samme fargene med NCS Index slik at jeg kan sammenligne dette nærmere og se om det er en feilmargin, og hvor stor den isåfall er.

LØRDAG 5. SEPTEMBER

- Miniekskursjon til Molde

Hver enkelt by har sin egen historie og karakter. I Molde fikk 2. verdenskrig katastrofale følger for byen, da storparten av sentrum ble lagt i grus. Her kan en tydelig se at de historiske lagene er eliminert, og etterkrigsbebyggelsen dominerer i Molde by. I stor grad opplevde jeg Molde som et sentrum der materialfarge står i fokus. Det kan en tydelig se i Rådhusets og Domkirkens utførelse i betong.

REFLEKSJONER UKE 36

HVORDAN ANALYSERE FARGER?

Ved å ha et system å plote inn registreringer tenkte jeg at det kunne utarbeides til et verktøy for å analysere farger. Det jeg legger i det å analysere farger, er å se om bearbeidingen av dataene jeg har innhentet kan hjelpe meg i å se sammenhenger i fargeutvalget som jeg ikke oppfatter der og da i gaten.

I analyseforsøkene mine i fargebiblioteket mitt har jeg da øvd meg i å behandle farger på

en systematisk måte og finne underliggende sammenhenger, eller mangel på sammenheng for den saks skyld.

ESSAY CASE 1

Da jeg startet med case 1 satte jeg meg som mål å skrive et essay som kunne fungere som en introduksjon til temaet farger i arkitektur og et fremlegg av de metodene jeg har funnet frem til.

Nå er det en uke igjen av case 1,

og jeg ser at for å få dette i havn må jeg redusere omfanget av introduksjonen til temaet. Altså å skrive generelt om hva farger er osv. Jeg velger i stedet å henvise til gode introduksjonsbøker, og heller prioritere tiden på å skrive de delene som jeg selv finner mangelfulle opp mot min oppgave.

Jeg vil heller definere de ulike fagordene jeg bruker i teksten, og deretter bruke tiden på tekstene om fargesystem og de metodene jeg har funnet frem til.

I tillegg har jeg også fargebiblioteket mitt, som jeg er usikker på om skal kombineres med denne teksten eller ikke. Registreringene har størst verdi for meg, siden jeg har opplevd de byggene som er registrert. På den annen side kan det være inspirerende å se hvordan andre systematiserer sine opplevelser og forsøker å analysere gateløpene, kanskje motivere andre til å bli like observant når det kommer til farger som det vi arkitektstudenter vanligvis er når det kommer til form.

BEZOLDS PÅSTAND

Det å oppdage at en påstand jeg har testet ut er ment å være rettet mot noe helt annet ga meg en lærepenge i at man ikke skal anta at noe er rettet mot det du skal gjøre selv om du mottar informasjonen i den konteksten. Jeg er usikker på om jeg kan/skal arbeide mer med denne påstanden eller ikke, i og med at det er rettet mot fargebruk i tepper, altså en helt annen skala enn det jeg arbeider i.

MAHNKE

Konteksten en teori er satt i er avgjørende, i Mahnkes pyramide er det kun de to første trinnene som er objektive, og de påfølgende trinnene over er subjektive. Det er altså mange momenter som spiller inn.

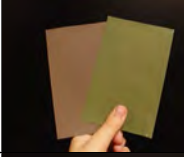

Hva da med harmoni? Det har vært mange innspill på hva som er harmonisk i de ulike farge teoriene. Vil det være lettere å organisere farge teoriene ved å se hva som er deres ståsted i Mahnkes pyramide?

MANDAG 7. SEPTEMBER

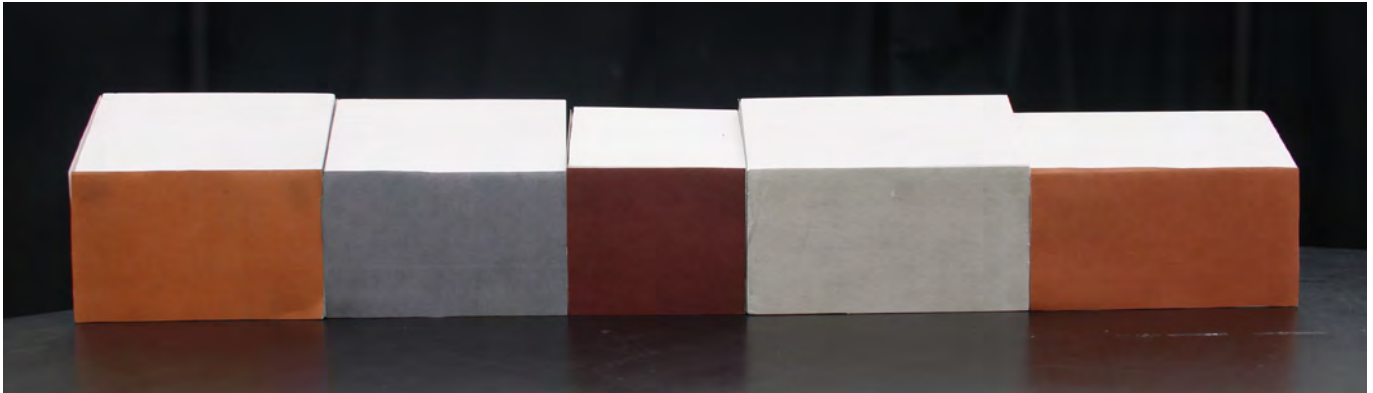
- Analyse av Lillegårdsbakken 1, 3, 5, 7 og 9
- Studie av fenomenet metameri

Ved å få tilgang til dagslyslabben åpner det opp flere muligheter til eksperimentering med modell og farge.

Jeg gjorde en undersøkelse av de metameriske fargeparene som finnes ved dagslyslabben, og observerte de endringene som oppstår ved ulike lyskilders spektrale sammensetning.

Par	Elektrisk lys	Overskyet himmel (6000K)	Dagslys
1) Datert 27.04.55 Matt overflate V: NCS S 7010-Y90R H: NCS S 6020-R			
2) Datert 27.10.55 (dato på den med post-it) Matt overflate V: NCS S 6010-Y30R H: NCS S 6020-G50Y			
3) Sommeren 2015 blank overflate V: NCS S 4040-G30Y H: NCS S 2570-G30Y			

I tabellen til venstre kan en se at det er store fargeforandringer fra lyssituasjon til lyssituasjon.

Her har jeg brukt de reelle byggenes nominelle farge uten å fukte fasaden digitalt dvs. oversatt NCS S til CMYK og printet ut på papir. Det er avvik i fargene i printen, men om målet er å gjøre en rask visualisering av fasaderekken kan dette være et enkelt startsted.

Lillegårdsbakken 1, 3, 5, 7 og 9

TIRSDAG 8. SEPTEMBER

- Møte Arne Valberg
- Digitalisere siste rest av materialet fra ekskursjonen

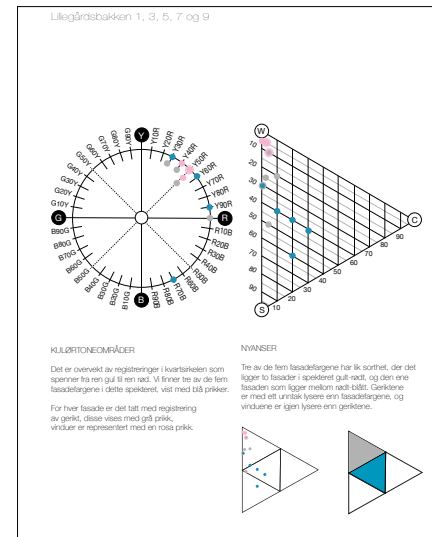
I dagens møte med Valberg fikk jeg vist og diskutert mine foreløpige digitaliserte registreringer og også de analysene jeg til nå har satt opp (Dankmarksgate og Prästgatan).

Han kom med et godt innspill der han foreslo at jeg skulle ta de analysene jeg gjør og se på dem i sammenheng. Altså sette opp en sammenligning av de ulike

analysene og se om en kan få noe mer ut fra dette.

Med dette i bakhodet fikk jeg endelig ført inn de resterende registreringene fra ekskursjonen og fra Lillegårdsbakken ved Bakklundet som jeg har utført. For Lillegårdsbakken inkluderte jeg også registreringer for gerikter og vinduer.

Jeg har en tendens til å helle mot beskrivelser når jeg prøver å analysere, noe jeg må være på vakt mot.

Forsøk på analyse av Lillegårdsbakken 1, 3, 5, 7 og 9. Fasadefarger = blå, gerikter = grå.

ONSDAG 9. SEPTEMBER

- Litteraturstudier og essayskriving

Fordypet meg i Mia Geijers eksamensoppgave "Planera för färg". I sin tekst bruker hun begrepet harmoni uten å redegjøre for hva dette innebærer:

Genom att utifrån dessa slutsatser utforma en strategi - en planeringsformel för färgsättningsarbetet - vill jag i uppsatsen visa at det är möjligt at målmedvetet arbeta för en stadsbild där färgskalan upplevs harmoniskt,

vilket är en viktig grundförutsättning för en positiv upplevelse av stadsrummet." (Geijer, s. 119)

Det blir ikke forklart hva som er harmonisk, annet enn å dra inn at det er grunnforutsetningen for en positiv opplevelse av byrom. Selve metoden går på å fargesette bygg historisk korrekt, ut fra deres opprinnelige fargesetting - med unntak der det ikke vil passe inn i resten av gateløpet. Dette må jeg tenke litt mer på for å komme nærmere harmoniens kjerne.

TORSDAG 10. SEPTEMBER

- Litteraturstudier og essayskriving - Scanne inn fasadeoppriss fra Munkegata

De store mengdene med scannede fasadeoppriss blir prioritert i dag, slik at det er mindre som gjenstår når jeg starter opp med case 2. Jeg har ikke på noen måte greid å ferdigstille essayet mitt, men det var heller ikke planen. Jeg tenker å jobbe med dette på si frem til november, slik at jeg kan inkludere erfaringer fra case 1 og 2.

REFLEKSJONER UKE 37

AVSLUTTENDE UKE AV CASE 1

Dette var da den siste uken som var dedikert til case 1. I denne perioden har jeg vært innom mange ulike aspekter som hører til teamet farger i arkitektur. Mange av forsøkene jeg har utført har tatt mye lengre tid enn jeg hadde regnet med, og da særlig etterbehandling av det materialet jeg har fått samlet inn.

Etter å ha lest utsagnet fra Arne E. Holm om at en nok burde ha 4-5 år på å lage en fargeplan for

en gate, ble jeg litt vel stresset. Derfor brukte jeg en del av tid fra semesterets første case til å innhente dokumenter og digitalisert disse; slik at jeg fikk mer tid til rent fokus på fargesetting og behandling av innsamlet materiale i case 2. Dette har ledet arbeidsinnsatsen min noe vekk fra fokuspunktene i case 1.

Når jeg ser tilbake på de fokuspunktene jeg satte opp i forarbeidet blir det ryddigst å ta det punkt for punkt:

Fargesystemene til Goethe, Itten, Munsell og NCS. Hva gir disse av muligheter og begrensninger?

Jeg har arbeidet mye med NCS-systemet, og noe med Ittens fargesystem. Jeg har igjen å sette meg inn i Goethe og Munsells fargesystem.

NCS-systemet gir meg veldig mange gode arbeidsverktøy, og er på den måten det naturlige å velge å arbeide med. En annen fordel med NCS-systemet er at det

er norsk standard, og det vil være dette de fleste som arbeider og kommuniserer med farge bruker i Norge i dag. En ulempe med NCS-systemet er at en mister de fargene som fremkommer ved å blande komplementærfarger.

Jeg har funnet frem til faktiske metoder som kan brukes innen fargeplanlegging og fargesetting - og grunnprinsippene herifra kan være overførbare til ordinær prosjektering. Det meste av dette er hentet fra svenske kilder.

Kunstnerlig trening og harmonilære

Når det gjelder å hente metoder fra fargeteori har jeg ikke kommet så veldig langt. Jeg fikk Bezolds påstand fra Eileen G. Johnsen, men har ikke kommet helt til bunns i denne. Her har jeg noe å gå på videre, i tillegg til å utforske Albers, og også Ittens, fargelære mer. Her har jeg altså kommet en del kortere enn intensjonen min var.

Collage. Utforske collage som kommunikasjonsverktøy for farger.

Mitt ønske om å undersøke collage som verktøy for bruk av farger kan oppfylles i case 3, der jeg vil få en faktisk fargedesignoppgave - og dermed få en reell situasjon å arbeide ut ifra.

Fargeblanding med pigmenter

Gjennom Mette L'orange har jeg blitt ønsket velkommen til å delta på introduksjon til fargeblanding med pigmenter ved Kunsthøyskolen i Bergen. Dette er planlagt til midten av november.

Velge ut bygg jeg mener er godt eller ikke så godt fargesatt, og deretter analysere bakgrunnen for dette. Er det klare sammenhenger mtp. harmoni/disharmoni etc.?

Dette har vært en veldig interessant øvelse, som jeg arbeidet med mest på ekskursjon. Jeg har kommet over bygg som faller inn under begge kategoriene, men når det gjelder sammenhenger mtp. harmoni/disharmoni har vært et mangefasettert felt å vandre i.

Før jeg startet opp dette semesteret

hadde jeg en forestilling om at jeg kunne finne frem til noen måter eller grunnprinsipper som beskriver det harmoniske og som videre kan brukes inn i vurdering i arbeid med farger. Her har jeg endt opp med flere spørsmål enn jeg hadde i utgangspunktet, men også med en forestilling om hvordan en kan tilnærme seg spørsmålet om harmoni.

Ordet harmoni kommer fra gresk og betyr å sammenføre. Det defineres av Store Norske Leksikon

til "*Harmoni, samstemmighet, vakker og riktig proporsjon*" (<https://snl.no/harmoni>). At noe er harmonisk vil si at det stemmer med de andre komponentene og at det er riktige proporsjoner. En kan dra linjen videre til at harmoni er orden; slik at det en ser stemmer overens på bakgrunn av en underliggende orden. At det kan være et bakenforliggende system som gjør at øyet ser sammenhenger og finner ro og velbehag i det som ses.

Jeg har lært at ved å bruke

NCS-systemet kan en arbeide systematisk med innhentede registreringer og i tillegg bygge opp mitt vokabular og "fargeforråd", i den forstand at jeg har oppdaget hvor lite kulørthet en trenger for å få en fargesterk fasade.

Studere fremstilling av eksteriørfarger i malerier av bygg og miljø fra Trondheim

Ved å ha en så bredt definert øvelse har jeg ikke greid å starte opp. Maleri som referansekilde i case 2 vil være et nyttig materiale

å ha. Fra avisutklipp der Holm har skrevet artikler har han med noen få malerier. Disse kan jeg prøve å spore opp, i tillegg kan den rette mannen å spørre etter mer utfyllende materiale være byantikvar Gunnar Houen.

Annet

Arbeid med fargeformidling i modell har jeg begynt på, og funnet mange utfordringer i dette. Ved å fullføre eksperimentet med Lillegårdsbakken som jeg har begynt på, og også fortsette under iallefall case 3 med

detaljmodell ser jeg for meg at jeg da tilsammen får undersøkt også dette feltet i den grad jeg hadde intensjon om.

Case 2

MANDAG 14. SEPTEMBER

- Organisere digitaliserte dokumenter fra Byantikvaren og Dora arkivsenter
- Registrere originalopprissene etter Arne E. Holm med NCS Index
- Planlegge arbeidet med å sette opp fasadeoppriss for hele gateløpet

Fra forarbeidet har jeg satt meg flere underoppgaver rettet mot case 2, Munkegata. Jeg starter med det jeg vet, og vil visualisere bakgrunnsmateriale ved hjelp av fasadeoppriss av gateløpet.

Min første øvelse er da dette:

En helhetlig vurdering av fargesettingen slik den er og har vært.

Her vil dagens situasjon (registreringer innhentet sommeren 2014) være fullstendig, mens det har vist seg at det ikke finnes mer enn to fargesatte kvartaler fra Arne E. Holm.

For å kunne starte på denne øvelsen må jeg få opp visualiseringer av gateløpet og kunne plote inn farger

i gateløpets fasader. For å kunne fullføre dette må jeg få scannet inn de resterende dokumentene fra Munkegata, slik at jeg vet at det er de mest oppdaterte fasadeopprissene jeg tar i bruk for gateløpet.

Jeg fortsatte arbeidet med å registrere fargene fra originalopprissene fra Arne E. Holm, som jeg tidligere har scannet med Colourpin. Materialet består av to kvartaler, nemlig Munkegata 30 - 46A og 48 - 62.

Jeg har tidligere fargescannet disse fasadeopprissene fra Arne E. Holm med Colourpin, men siden f.eks. gjerikene er veldig smale går jeg gjennom alle bygningsdetaljene med NCS Index for å undersøke eventuelle avvik.

TIRSDAG 15. SEPTEMBER

- Registrere originalopprissene etter Arne E. Holm med NCS Index
- Skrive foreløpig kildekritikk

I dag fullførte jeg registreringne av de to fasadeopprissene. Disse utgjør det av Holms fargeplan som jeg per i dag har tilgang til.

I bildet på neste side er et utsnitt av mine registreringer satt i sammenheng. Det er flere avvik mellom registreringene med farvevifte og de som er innhentet med scanner, særlig på de

områdene som ser ut til å være for smale for scanneåpningen.

I mailkorrespondanse med Gunnar Houen fra byantikvaren ved Trondheim Kommune fikk jeg i dag vite at det skal finnes slike fargeoppriss for østsiden av Munkegata sør for Torvet, og muligens også for nord for Torvet. Det er for øyeblikket noe uvisst hvor disse kan befinne seg, da Houen mente at disse var å finne i arkivboksen deres, men den gikk jeg gjennom og kom ikke over noe

som tilsynelatende var fargeplaner over disse områdene. Jeg er spent på tilbakemelding fra ham, for å høre om han kan tenke seg at de kan være et annet sted som er lett å finne..

Jeg forhørte meg dessuten om de ansatte ved byantikvarens kontor tok i bruk dette materiellet fra Holm i sitt daglige virke; svaret her var nei. Dette er en påminnelse om at det ønskelige med en fargeplan er at den skal være lett å ta i bruk og henvise til.

Munkegata	Bygningsdel	NCS Index	Fargeprøve	NCS Colourpin	Fargeprøve
30/32	Fasade	NCS S 4020 — Y80R		NCS S 4020 — Y70R	
	Gerikter	NCS S 1505 — Y40R		—	—
	Dør	NCS S 4040 — Y60R		NCS S 5030 — Y70R	
	Treverk 1. etg.	NCS S 6020 — Y50R		NCS S 6010 — Y70R	
	Tak	NCS S 4005 — Y20R		NCS S 4005 — Y20R	
	Mur	NCS S 3005 — Y50R		NCS S 4005 — G80Y	
	Fasade	NCS S 4020 — G50Y		NCS S 4020 — G50Y	
	Gerikt	NCS S 3050 — Y40R		NCS S 5020 — Y50R	
	Vindu	NCS S 0500 — N		—	—

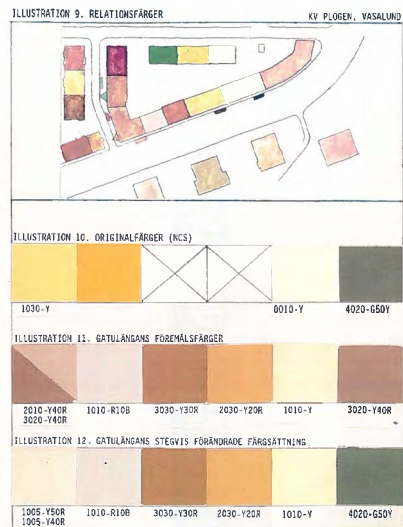
Utklipp fra de innhentede registreringene fra Arne E. Holms fasadeoppriss fra 90-tallet. Jeg registrerte fargene med NCS Index og -scanner for å se hvor store avvikene ble.

ONSDAG 16. SEPTEMBER

- Scanne inn fasadeopprissene som er hentet ut fra Dora
- Skrive om metoder for fargesetting i byer

I dag fikk jeg scannet inn de resterende fasadeopprissene som jeg hentet ut fra arkivsenteret på Dora i sommer. Jeg ser at det er noen fasader som mangler, så det blir behov for å undersøke private arkiv og håpe at fasadeopprissene finnes der.

Illustrasjonen (t.h.) beskriver fargeplanleggingen til Ferring.

Illustrasjon fra Ferrings masteroppgave ved institutt for bevaring v/universitetet i Gøteborg.

TORSDAG 17. SEPTEMBER

- Arkitekturdagen 2015

Temaet for dagen var hverdagsbyen, men det var hos utstillerne jeg fikk mest nytte inn mot diplomene. Jeg kom i snakk med Marius Rønning som er salgskonsulent for håndverk i tillegg til malermester, og fikk høre litt om hvordan de går frem for å sjekke hvilken maling en fasade har ved å ta en fysisk prøve fra malingsjiktet og sende inn til undersøkning hos spesialister i Jotun. I tillegg fikk jeg høre litt om at de har noen som arbeider aktivt med fargesetting, og

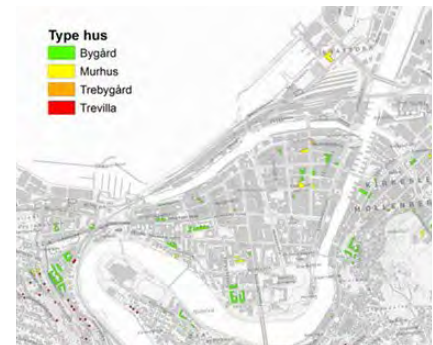

jeg måtte mer enn gjerne ta kontakt for å få svar på ting jeg lurer på. Dette var gull verdt, for jeg ønsker å lære mer om hva de som er drevne i malerfaget kan, og isåfall hvordan de samarbeider med arkitekter.

Etter konferansen kunne man delta på byvandring, og jeg deltok på den historiske versjonen - som jo fulgte veitene og også gikk innom Munkegata. Mette Bye fra byantikvaren ved Trondheim Kommune ledet sammen med Jon Morten Breidablikk fra Eggen

arkitekter turen. Blant annet lærte jeg at teglstein som blir produsert i Norge får rødfargen sin på grunn av det høye jerninnholdet og lave kalkinnholdet i jordsmonnet. Dansk tegl er til sammenligning gulere enn norsk tegl, grunnet deres lavere jerninnhold i jorden.

Jeg fikk dessuten vite at byantikvaren har lagt ut kart over alle registrerte ungdomsbygg i Trondheim, og på kartet ser jeg at det ikke er noen slike bygg i Munkegata.

Kart over registrerte bygninger i jugendstil i Trondheim. Det er ingen registrerte bygg i fra denne stilperioden i Munkegata. Det hjelper meg i klassifiseringen av f.eks. Olav Tryggvassons gate 41 som jeg trodde var et ungdomsbygg. Bye mener bygget er nyromantisk.

SØNDAG 20. SEPTEMBER

- Fasadeoppriss av Munkegata

Finne frem til de mest oppdaterte fasadeopprissene slik at tegningen svarer mest mulig til dagens reelle situasjon.

Det er flere av tegningene som etter kopi fra Dora og innsanning på NTNU ikke er egnet som presentasjonstegning, da streken i de ulike tegningene er av svært ulik kvalitet.

Jeg må ta stilling til hvor mye jeg

skal legge inn fra virkeligheten, som ikke er tegnet inn i det tegningssettet som finnes i arkivene. Det er flere ramper som er kommet til på ulike bygg, som ikke er å finne i arkivene. Jeg tror det mest hensiktsmessige er å ta med de største fasadeendringene, og få disse med, enn å bruke veldig mye tid på detaljer. Målet mitt er jo å lage en form for fargeplan for gaten, og ikke å detaljtegne absolutt alt som er i gaten. Dette er en av mine største svakheter - tendensen til å ønske å ta med absolutt alt av detaljer. Her

tror jeg ikke det vil være nødvendig. Jeg velger å tegne over ved hjelp av vektorer slik at de fasadeopprissene som ikke kan brukes slik de er blir tegnet på nytt.

Et annet moment er skalaen på fasadeopprisset av gateløpet opp mot plansjen. Da gateløpet iberegnet Torvet er 750 m vil jeg måtte ta stilling til om det er viktigst å få med hele strekningen og la det være rundt 1:750, eller om jeg kan dele av Torvet, slik at jeg kan fremstille opprisset i 1:400 eller 1:500.

REFLEKSJONER UKE 38

UKE 1/6 MED CASE 2

Arbeidet med fasadeopprissene etter Holm har gitt meg mye å tenke på. Når det kommer til å lage en fargeplan som kan brukes i det faktiske arbeidet til de kommunale instansene, så ser det ikke ut til at denne formen for plan har fungert for dem. Holms fargeplan ble hedret med diplom fra A. C. Houens fond i 1983, og er et enestående arbeid i seg selv. Han ble også (ut fra den korrespondansen jeg har funnet arkivert hos Byantikvaren)

spurt om råd for spesifikke fargesettingsoppgaver for ulike bygg i Munkegaten.

Jeg tror at jeg, for øvelsens skyld, skal lage et lignende fasadeoppriss av gateløpet, slik at jeg får en øvelse i en større komposisjon med retningslinjer fra de ulike materialene og husenes ulike stilarter med sine tilhørende fargetradisjoner.

Ved å registrere fargerne av fasadeopprissene fra Holm i seg selv er dette veldig interessant å

undersøke nærmere. Det er flere avvik enn treff mellom mine manuelle fargeregistreringer med index, opp mot innscannede farger fra Colourpin.

Jeg tror en systematisk test med scanning av varierende tykkelse av fargeprøver vil være en god test for å se hvordan verktøyet faktisk fungerer, og hvor stort avviket er for farger som er mindre enn scanneflaten til Colourpin'en.

FREDAG 25. SEPTEMBER

- Vektorisere fasadeoppriss som ikke kan brukes slik de foreligger

Etter å ha tenkt en del frem og tilbake på hva som vil være mest effektivt; å bruke heller dårlige fasadeoppriss som kommer til å ta mye tid å legge på farger, eller rentegne de dårligste fasadeopprissene digitalt slik at jeg raskere kommer meg videre når tegningene er digitalisert ved hjelp av vektortegninger.

I starten vil jeg fokusere på å

erstatte de dårligste innhentede fasadeopprissene med egne, men jeg vil prøve å få erstattet alle, slik at fasadeopprisset av gateløpet blir så homogent som mulig.

Med de byggene som finnes rundt torvet, øker antall fasader. Jeg har hele veien skrevet at det er gateløpet til Mukegata jeg skal ta for meg, men en essensiell del av gateløpet er torvet - så det burde komme med i fasadeopprisset. Det har sin innvirkning på opplevelsen av gateløpet og burde inkluderes.

SØNDAG 27. SEPTEMBER

- Vektorisere fasadeoppriss
- Steinbefaring i Munkegata med Åse Hestnes

Jeg fikk hjelp av Hestnes, som er masterstudent i geologi ved NTNU til å klassifisere de ulike steinartene som er å finne i Munkegata.

Det er mye lokal stein som er brukt, slik som Trondhjemitt (som er hvit granitt, på fagspråk brukes betegnelsen tonalitt), samt Oppdalsskifer.

REFLEKSJONER UKE 39

UKE 2/6 MED CASE 2

Sykdom har innskrenket arbeidet denne uken. Til tross for dette har jeg fått opp ca. 20 fasadeoppriss i gateløpet, og har litt over halvparten igjen.

Steinbefaringen åpnet øynene mine for mye nytt i Munkegata, og avdekket enda et lag med historie og beskrivelser av materialitet. For å ta kunnskapsinnhentingene videre skal jeg avtale et møte med malermester M. Rønning fra Jotun.

Kongens gate 7 — trapp med to synlige, kvartsårer i en massiv, metamorf bergart

Kongens gate 18 — fasade består i hovedsak av breksje, en veldig spesiell steintype

MANDAG 28. SEPTEMBER

- Litteraturstudier og essayskriving

Fra boken *Colour and light in design* beskriver Anter, Arnkil og Klarén hvordan en kan dele inn våre nivåer av opplevelser. De beskriver det på denne måten: "De tre opplevelsesnivåer som er avhengig av hverandre og implisitt til stede i all persepsjon."

Denne figuren er mer forenklet enn Mahnkes pyramide av opplevelser, og på den måten lettere å forholde seg til.

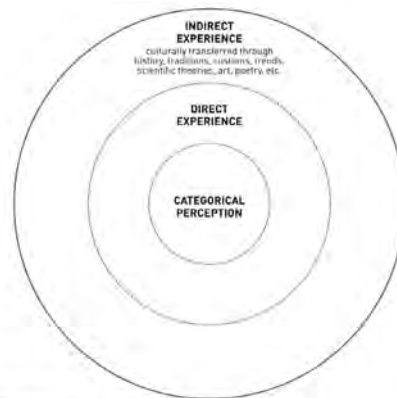

Figure 1. Experience levels (Model by Ulf Klarén)

Figur hentet fra "Colour and light in design" (Anter, Arnkil og Klarén, 2013 s. 6)

TIRSDAG 29. SEPTEMBER

- Vektorisere fasadeoppriss som ikke kan brukes slik de foreligger
- Møte med Nina Holtan

Holtan utførte en form og farge-diplom i 2001, og i den anledning tok vi en prat angående mulighetene det gir.

Hun kom med tips om å lage en interaktiv utstilling for å engasjere og tilpasse presentasjonsmaterialet. Dette inspirerte meg, og jeg vil følge opp denne tanken. Hvis en kan aktivisere tilskuere lærer en bort mer.

ONSDAG 30. SEPTEMBER TORSDAG 1. OKTOBER

- Vektorisere fasadeoppriss som ikke kan brukes slik de foreligger
- Ny utprøving av Bezolds påstand

Testet ut Bezolds påstand på enkeltfasader - jamfør tanken rundt dette fra refleksjoner fra uke 37. I stedet for å teste ut farger på enkeltfasader opp mot hverandre, så jeg på hvordan fargene tilfredsstilte Bezolds påstander opp mot hva som er et godt resultat og ikke på en fasade med gerikter, dør og vindu.

- Utforske hvordan det er lettest å implementere farge i fasadeopprisset.

Først testet jeg ut NCS S Swatches i Photoshop, men der fikk jeg trøbbel med filen når den ble åpnet - de vektoriserte delene ble slik jeg gjorde det, omsatt direkte til bilde i stedet for vektorer, og ble veldig utflytende og vanskelig å integrere farger i.

Ved å heller utføre denne oppgaven i Illustrator og lære meg den nye funksjonen *live paint* gikk arbeidet

raskere og arbeidsflyten ble bedre. Det som må til for å bruke denne måten å farge opprissene på er å lage gode vektoriserte filer som bakgrunnsmateriale. Dette er på sin side tidkrevende, men det å endre fargene i etterkant vil da gå raskere.

Implementering av registrerte farger i photoshop. På rådhuset, Munkegata 1 kan en tydelig se vanskelighetene med å dekke hele fasaden med farger.

FREDAG 2. OKTOBER

- Implementere registrerte farger i fasadeoppriss
- Veiledning med Eileen G. Johnsen

Første veiledning med Johnsen. Jeg viste frem fargebiblioteket, Bezolds påstand og hvor langt jeg er kommet med Munkegata.

Først og fremst gjorde hun meg oppmerksom på hvor viktig det er å referere tydelig, slik at det kommer klart og tydelig frem hvem som har forfattet hva. Dette var særlig rettet mot de samtalene jeg utførte under

Implementering av registrerte farger i illustrator ved å bruke live paint og NCS S Swatches

ekskursjonen min i august. Hun tipset meg om hvor smart det er å ta opp samtalen, og på den måten være sikker på hva som ble sagt. Min måte å utføre samtalen på var å notere ned stikkord underveis, og så renskrive umiddelbart etterpå. Det som jeg har behov for å bruke fra samtalen må jeg få samtykke fra hver enkelt jeg har møtt til å bruke ting på samtalen våre.

Vedrørende fargebiblioteket hadde hun idéer til å utdype disse mer, med spørsmål som:

- Når ble de ulike byggene fargesatt, og hva er kriteriene for utvalget?
- Hvilket ståsted har jeg i forhold til betraktningene jeg har gjort?

Til Danmarks gate og justering av gateløp diskuterte vi hvordan en kan gå frem. Johnsen foreslo å se på to-tre hus i gangen og se på fargeforløpet. Hva ønsker en å oppnå? Interessevekkende eller virkningsfull er mulige begreper å ta i bruk.

Innspill til mine utprøvinger av

Danmarks gate - finne og justere heldige og uheldige fargesammensetninger.

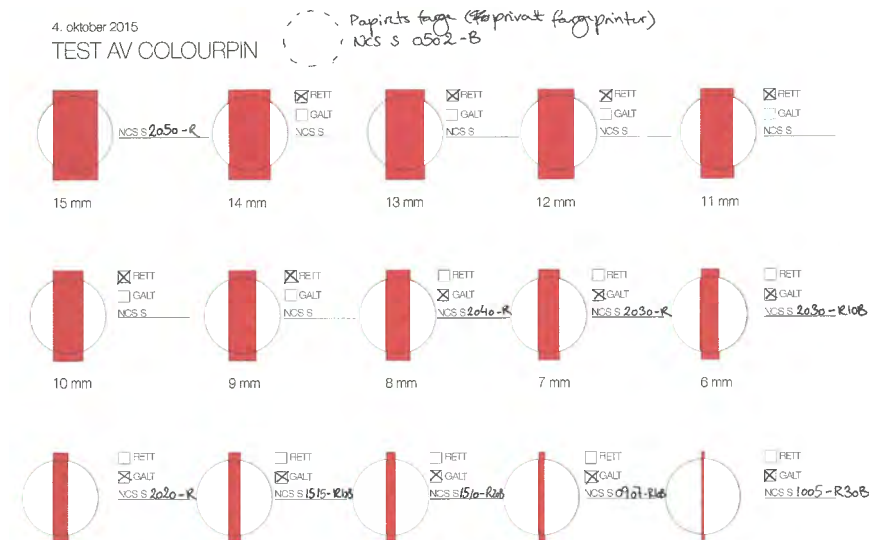
Bezolds påstand var at jeg i stedet for å prøve å gjøre et stort kvantesprang fra farge teori til fasader og fargesetting - må jeg heller teste ut teorien til noe som ligger nærmere dets opprinnelse.

SØNDAG 4. OKTOBER

- Fotografere manglende fasader til vektorisering
- Teste Colourpins pålitelighet ved registreringer av smale fargefelt

Ved å lage en enkel test med bredder fra 15 mm til 1 mm fikk jeg testet ut hvor smalt et fargefelt kan være før en må regne med at Colourpin ikke er pålitelig.

Colourpins scanneområde er på 12 mm, og resultatet fra denne testen er at en får korrekte registreringer ned til fargefelt med 9 mm i bredde.

Test av NCS S Colourpin og hvor smalt det som scannes kan være før påliteligheten påvirkes

REFLEKSJONER UKE 40

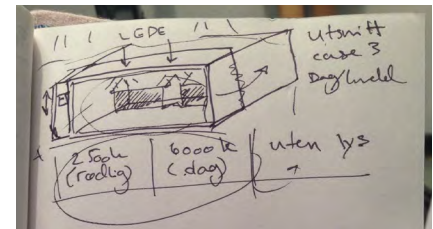
UKE 3/6 MED CASE 2

Midtsemester nærmer seg, og under veiledningen med Johnsen fikk jeg innspill til hva jeg burde ha med og presentere:

- Case 1: Sirkelen som beskriver nivåer av opplevelser, samt begreper som brukes. Vise registrering av Danmarks gate og tanken bak justeringene.
- Case 2: Fasadeopprissene så langt som jeg har kommet
- Case 3: Fortelle hva som skal gjøres (fargedesign på Ranheim).

Høsten har startet, og bladene på trærne her i Trondheim har begynt å skifte farge. I den anledning skal jeg foreta meg en ekskursjon til Anton Jenssens vei så snart som mulig, slik at jeg får utført fargeregistreringer på denne årstiden.

Den kommende uken vil jeg gjøre en til utprøving av Bezolds påstand på bakgrunn av nye innspill fra Johnsen, foreta fargejusteringer av Danmarks gate, samt arbeide videre med Munkegata (som jo er i hovedfokus).

Skisse av lysboks som kan være interaktiv

På bakgrunn av møtet med Holtan har jeg skissert meg frem til idéen over. Å lage en lysboks sammen med en student fra teknisk kybernetikk, som kan vise frem hvor mye en utendørs situasjon kan skifte bare fra dag til kveld.

MANDAG 5. OKTOBER

- Startet med å justere farger på Danmarks gate
- Litteraturstudier
- Mer testing av Colourpin

Ved å se på ulike byggs farger og sammenhengen det står i (nabohusenes farger) startet jeg med å finne ut hva som var spesielt heldige/uheldige sammensetninger. I tillegg så jeg nærmere på de fargene som skilte seg ut fra analysene av fargeregistreringene i gateløpet. Denne metodikken vil jeg også teste i Munkegata.

TIRSDAG 6. OKTOBER

- Delta på forelesning om fasader ved Olav Kristoffersen på AAR
- Sykkelekskursjon til Anton Jenssens vei i Ranheim

Forelesningen om fasader var interessant med tanke på påminnelsen om boligens private funksjon og at boliger ikke er de byggene som bør rope høyest i en urban kontekst. Farger ble nevnt relatert til materialfargene, men ikke noe utover dette.

På tomtebesøk # 2 til Gråhusan fikk

jeg sett området i påbegynnende høstdrakt. Jeg fikk registrert de ulike typene beplantning i området, og også sett nærmere på nabobebyggelsen. Jeg fant en sommerfugl, som satte meg på tanken om å hente inspirasjon til fargedesign fra omgivelsene.

Sommerfugl ved lekeplassen.

Påbegynnende høstfarger i Anton Jenssens vei. Ved å ankomme fra Ladestein får en et helt annet førsteinntrykk av rekkehusområdet. Det vil fra sjøsiden bli sett i kontekst med trær i bakgrunn og gressplener i forgrunn.

ONSDAG 7. OKTOBER

- Møte malemester Marius Rønning fra Jotun og befare nordre del av Munkegata
- Justere Danmarks gate ved hjelp av mine tidligere analyser

Jeg fikk befart nordre del av Munkegata med Rønning, og høre hva han kunne se og fortelle ut fra det ytterste malingssjiktet i kvartalene rundt om Ravnkloa. Jeg fikk også høre om avdelingen deres i Sandefjord, der de har eksperter på fargesetting og lab for å undersøke malingslag.

Danmarks gate 34

Danmarks gate 36

Danmarks gate 38

Danmarks gate 36 (i midten) faller utenfor tendensen i nordre del av gateløpet. Den er lysere og mer kulørt enn de andre byggene i rekken.

Ved å teste ulike kombinasjoner av farger som er innenfor analyseområdet tendens kan jeg lete etter heldige kombinasjer. Opprinnelige farger øverst og justert nyansen.

TORSDAG 8. OKTOBER

- Møte Kim Sørensen fra Voll arkitekter
- Bestille trykksaker hos Indergaard & Svenild
- Undersøke eksteriørfargeviften til Jotun i Munkegata
- Klassifisere trær i Anton Jenssens vei

I møte med Sørensen fikk jeg besøkt Voll arkitekter sitt kontor, og også sett det materialet de har fra sitt arbeid med rekkehusene i Anton Jenssens vei. Jeg fikk mye nyttig bakgrunnsstoff angående prosessen

bak det ferdige resultatet - i tillegg til en lovnad om å få fasadeoppriss og situasjonsplan tilsendt som .dwg - i tillegg til å få illustrasjoner som er brukt i salg av rekkehusene.

Fikk forhørt meg hos Indergaard og Svenild om det var mulig å lage en mal for Colourpin-testen ved hjelp av utstansing (maskinell gjennomskjæring), men fikk vite at det ville bli for smått for knivhodene de har på digeltrykkpressen. Så da får jeg lage den selv. Jeg fikk bestilt trykk av Colourpin-testen slik at jeg

kan se hvordan deres fargeprint stemmer overens med Colourpinen. I tillegg fikk jeg bestilt prosessboken frem til 7. oktober, for å få evaluert trykksaken slik den kommer til å bli.

Jeg fikk tatt noen stikkprøver fra hvordan Jotuns eksteriørvifte sitt utvalg passer med noen av de pussede fasadene i søndre del av Munkegata.

Jeg fikk også til å klassifisere trær i Anton Jenssens vei ved hjelp av nettressurser og situasjonskart.

SØNDAG 11. OKTOBER

- Forberede presentasjon til midtsemester
- Justere Danmarks gate

Ved å låne NCS BOX, som består av løse fargeprøver i A6 format kan jeg se hvordan de registrerte fargene virkelig er - versus slik de framtrer på utskriftene jeg gjør. Dette fargebiblioteket kan brukes som et fargedesignverktøy. Til høyre kan mine første tester med dette verktøyet sees.

Danmarks gate: En kan tydelig se forskjell på den printede grønne fargen til høyre, og NCS-fargeprøven som ligger oppå papiret.

Sammenstilte NCS-fargeprøver. Den midterste fargen representerer en fasade som ligger utenfor analyseområdet fargeskala.

REFLEKSJONER UKE 41

UKE 4/6 MED CASE 2

Denne uken har jeg fått startet opp med fargejusteringer av Danmarks gate. Selv om jeg er i uke 4/6 med Munkegata er jeg ikke helt klar til å arbeide på den måten her; men jeg planlegger å teste ut denne justeringsmetoden for case 2 også.

For å kunne få best mulig tilbakemelding på midtsemesteren skal jeg fokusere på å få ferdig fasadeoppriss av Munkegata til presentasjonen min, og ha

greid å sette mine registreringer (både egenfarger og observerte farger) i sammenheng med Holms fasadeoppriss.

Å avtale møter/ekskursjoner nesten hver dag stykker opp arbeidsdagen, men til tross for den manglende flyten har jeg fått veldig mye kunnskap igjen for de avtalene jeg har tatt meg tid til.

Det å få skaffet tegnesettet til case 3 gjør at jeg tross min treghet i case 2 ikke er bekymret.

Case 3's største usikkerhetsmoment var anskaffelse av tegningssettet - og nå har jeg fått det oversendt av Sørensen fra Voll arkitekter som .dwg-filer.

Tomtebesøket jeg foretok meg denne uken må følges opp av en til tur, helst i morgen. Høstfargene hadde ikke enda tredd helt frem, og da det var dette jeg ville registrere må jeg foreta meg en oppfølgingstur til Ranheim.

MANDAG 12. OKTOBER

- Vektorisere fasadeoppriss som ikke kan brukes slik de foreligger
- Implementere registrerte farger i fasadeoppriss

Fasadeopprisset mangler etter dagens vektorisering tre fasadeoppriss av bygg fra Munkegata, og tre fasader som tilhører andre gaters adresser, men som er synlige og viktige å ta med i opprisset av gateløpet.

TIRSDAG 13. OKTOBER

- Justeringer av gateløp ved hjelp av NCS BOX
- Utarbeide presentasjon til midtsemester
- Ferdigstille fasadeoppriss av Holm sitt utsnitt av Munkegata
- Møte Shabnam Arbab, doktorgradskandidat i farger i arkitektonisk kontekst
- Møte Jostein Kirkerud, førsteamanuensis ved institutt for byggekunst, form og farge, angående Bezolds påstand

Arbab har tidligere utarbeidet modeller med fokus på lys og farger i forskningsøyemed, og i møte med henne fikk jeg diskutert dimensjoner og muligheter for lysboksen.

Hun mente at min målsetting om å lage en presentasjon av hvordan fasadefarger endres og oppfattes annerledes under ulike lys situasjoner som illuderer hverdagens møte med dette vanlige fenomenet kunne være veldig lærerikt (både for meg og de som tester den ut). I tillegg fikk jeg tips til fysisk utforming med tanke på

lysspredning internt i boksen, og at det kan være lurt å bruke modell i 1:50 inne i lysboksen.

Jeg fikk møtt Kirkerud og diskutert Bezolds påstand. Han er lærer i form og farge 1 og 2, og Bezolds påstand blir hvert år inkludert i de papirene som deles ut til 2. årskurs.

Han kom med innspill til hvordan jeg kan teste ut Bezolds påstand ved å dra påstanden fra ornamentikk i mindre skala, til å definere gerikter og dører på hus som dets

ornamentikk. Han mente at en like godt kunne teste det digitalt som ved hjelp av analoge metoder, men han anbefalte å male disse studiene for hånd. Jeg tror jeg vil undersøke begge deler, siden det går ganske raskt å utføre det digitalt. Jeg kan dessuten komponere oppsettet digitalt, slik at det blir lettere å komme igang analogt.

Han trakk for eksempel frem linjen fra Bezolds effekt til Ittens simultankontrast, noe jeg ikke hadde koblet selv.

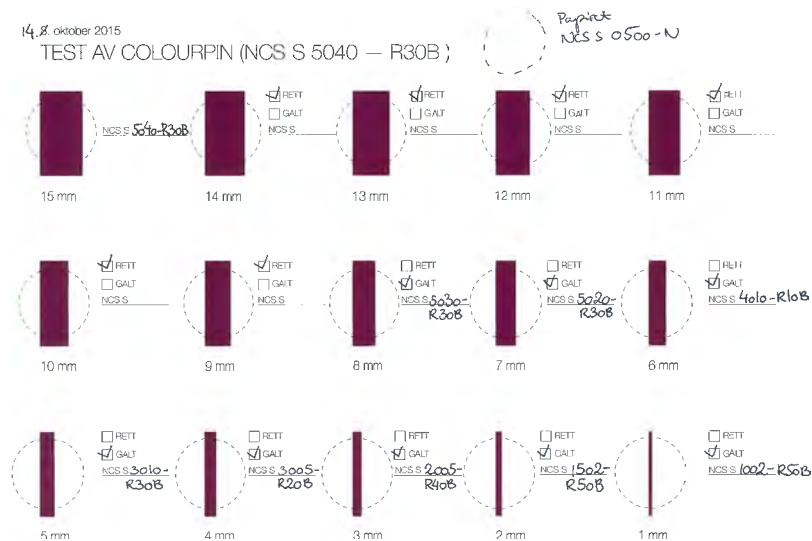
ONSDAG 14. OKTOBER

- Hente ferdig trykt materiale fra Indergaard & Svenild
- Registrere den nye fasaden til Munkegata 58
- Delta på midtsemester-gjennomgangene
- Ferdigstille presentasjon til midtsemester

Da jeg stod utenfor Munkegata 58 og lette etter dets observerte fasadefarger, kom en byggarbeider bort og lurte på om jeg ville se fargeplanen for fasaden — noe som var midt i blinken.

Øystein Østraat, som han het, sendte meg deretter arkitektens fargeplan for den nye, totalrenoverte fasaden og fortalte meg historikken til både bygget, og grunnen til at det fargeforslaget i utgangspunktet måtte revideres. Byantikvaren hadde nemlig underkjent fargeplanen på grunn av for sterk kulørthet.

Jeg hadde fått trykt opp flere tester for colourpin, og resultatet av disse er enstemmig: Scanneren klarer å registrere den riktige fargen ned til 9 mm bredde.

Test av colourpin ved hjelp av trykt materiell fra Indergaard & Svenild. Her stemmer til og med den trykte fargen overens med den utvalgte NCS S-fargen fra swatches i Illustrator.

TORSDAG 15. OKTOBER

- Midtsemester, presentasjon og tilbakemelding
- Veiledning med Kine Angelo og Eileen G. Johnsen

Som kritikere på midtsemesteren hadde jeg Bjørn Otto Braathen og Gro Rødne - og jeg presenterte materialet mitt med tanke på et helhetlig inntrykk. Jeg hadde satt opp tre punkter jeg særlig ønsket innspill på:

1. Oppgavens helhet
2. Arbeidsmetoder
3. Sluttproduktet for case 2

Jeg fikk positive tilbakemeldinger på de to første punktene, og fikk frem en diskusjon rundt punkt tre. Jeg hadde fremsatt fire ulike måter som utgangspunkt for en mulig fargeplan.

- Gi ulike fargealternativer i NCS opp mot ulike stiler/epoker
- Definere kulørtone- og nyanseområde
- Detaljplanlegge fra bygg til bygg
- Generalisere ved hjelp av typologi

I mitt arbeid videre er det viktig at jeg drøfter ytterpunktene

(detaljplanlegging versus ingen styring), og tar en stilling til hvor en med fordel kan arbeide og befinne seg. En kan drøfte dette ved bruk av tekst, eller ved å lage ulike fargeforslag som ytterpunkter. Det vil da være viktig å også definere sitt eget ståsted; og vise frem hvilke sett med briller jeg har på meg.

Rødne mente at denne oppgaven med fordel kunne kommuniseres i bokform (i tillegg til utstillingen), slik at en kan gjøre kunnskapen og utforskningene jeg har innhentet og

utført tilgjengelig for andre studenter på en lettfattelig måte. Jeg tror også at prosjektet med fordel kan manifestere seg som en bok i tillegg til det jeg slår opp stort på plansjen.

Jeg fikk noen tilbakemeldinger fra medstudenter, der en av dem gikk på utbyttet av før/etter-scenarier (som vist til høyre ved hjelp av Danmarks gate 30). Disse burde jeg lage mange flere av, og illustrere hele gateløpet med de ulike endringene jeg gjør. Nå når jeg har funnet en metode går det nok raskere å lage.

Fotocollage av Danmarks gate 26 til 34

Justering av Danmarks gate 30 ut fra tilpasning og utvelgelse av egnede NCS-koder og deretter fargeprøver i A5-format fra NCS box.

Første veiledning med både hoved- og bi-veileder til stede. Jeg viste dem midtsemesterpresentasjonen min, slik at de begge fikk vite hvilket stadie jeg er og hva jeg har gjort siden jeg sist så dem hver for seg.

Jeg fikk mange konkrete innspill, blant annet på hvordan jeg fremstiller vindu på bygninger - jeg har brukt NCS S 8000 — N, men Johnsen anbefalte meg å ta i bruk en lysere gråfarge som tenderer mot blått.

Som en kommentar til de ulike

gateløpene jeg har funnet frem til foreslo veilederne mine at et overskuddsprosjekt kunne være å sette sammen musikk til hvert enkelt gateløp.

Det å vise frem hvordan fasadenes rytme i fargebruk og rekkefølger kan illuderes ved hjelp av ulike musikkstiler kan gi de som ser utstillingen en opplevelse av farge på enda et nivå. Selv spiller jeg piano, og jeg skal se på muligheten for å utforme ulike musikalske opplevelser som knyttes til de ulike

fargesituasjonene i gateløpene.

Jeg ble oppfordret til å starte med case tre så fort som mulig. Jeg starter opp med situasjonsmodell og tester av laserkuttete fasader som malingsgrunnlag i skalaene 1:100, 1:50 og 1:20 i morgen, og arbeider parallelt med casene de neste to månedene frem til innlevering.

Fikk avtalt Bergenstur 27.10 og maleworkshop med Mette L'orange i tillegg til veiledning på Munkegata.

FREDAG 16. OKTOBER

- Bearbeide filer til laserkutting av landskapet til case 3
- Møte Susanne Saue fra byplankontoret ved Trondheim kommune
- Fotostudie av fasadenes materialer/tekstur
- Akvarellstudier i Munkegata
- Ta kontakt med Adrián Muros, arkitekturprofessor fra Barcelona

Jeg fikk møte Saue som er ansatt ved byplankontoret, som jeg kjenner fra før av. Jeg viste henne materialet jeg til nå har produsert. Vi diskuterte

Akvarell av Munkegata 50. Utført på stedet kl. 16.30 i skygge.

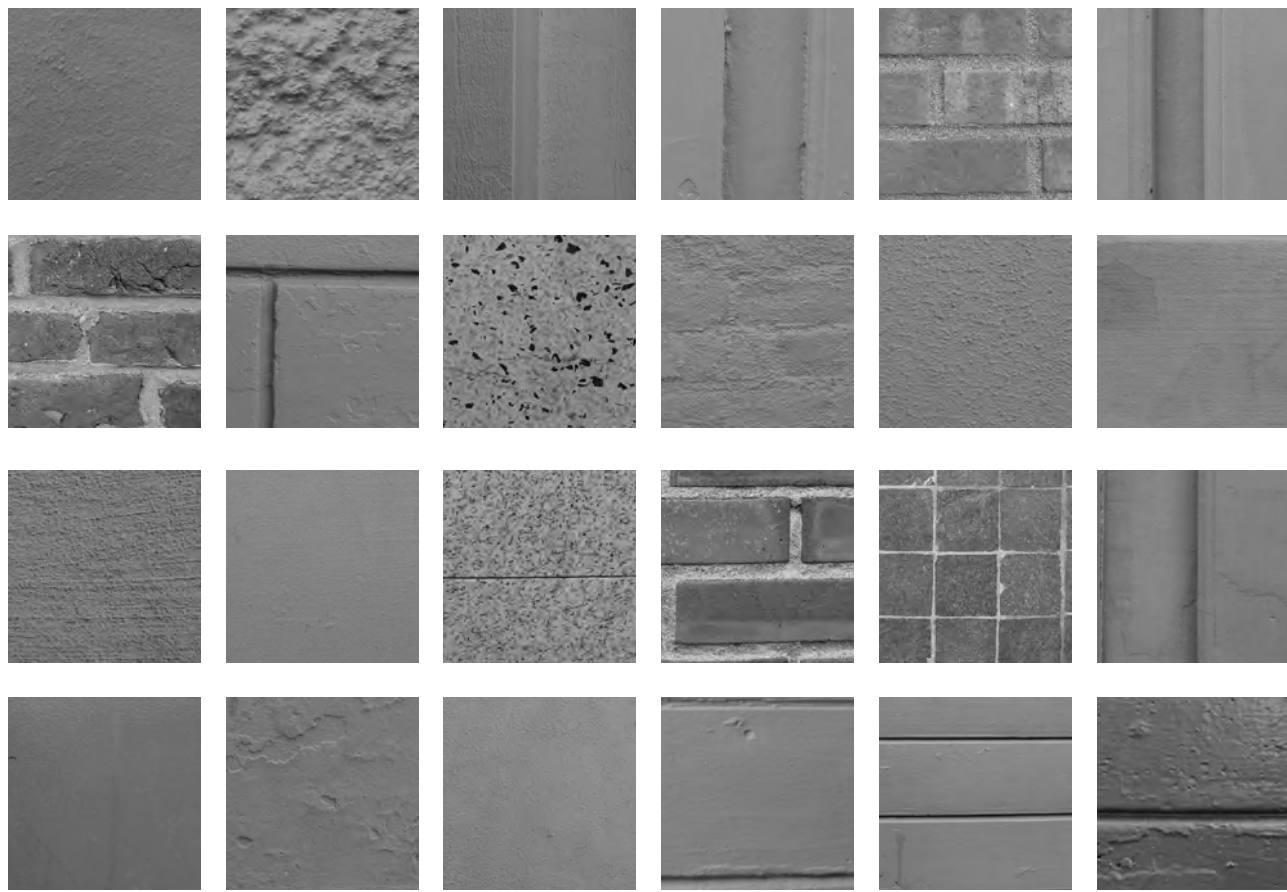
litt hvordan en fargeplan kan utformes og være virkningsfull i den virkelige hverdagen, og diskuterte oss frem til en modell som gir eiere rom til å velge, men innenfor forhåndsbestemte nyanser/kulører.

Akvarell av Olav Trygvassons gate 40, Munkegata 39,41 og 43. Utført på stedet kl. 16.00 i delvis direkte sollys.

Det kan være av interesse å stille ut mitt sluttprodukt sammen med med-diplomstudent Marte Valderaune i anledning utgivelsen av "Trondheims fasadefarger", fargeregistreringene fra 2014.

Etter å ha sett Angelo's forelesning "Colour and light in architecture", der hun viser en italiensk bys begrensede fargepalett — som har en rik variasjon i tekstur. Ved å gjøre denne studien har jeg fått innblikk i gatens ulike teksturer, og har en større bevissthet rundt det mangfoldet som eksisterer allerede.

REFLEKSJONER UKE 42

UKE 5/6 MED CASE 2

Denne uken har vært en svært arbeidsom uke. Jeg har ikke klart å fokusere energien min inn på ferdigstilling av fasadeopprikket av Munkegata. Denne spesifikke oppgaven startet veldig godt, men når det kom inn flere aspekter som også var veldig viktige har jeg ikke greid å kanalisere nok energi på dette prosjektet.

Jeg har lært meg snarveier i livepaint innen Illustrator, samt hva

spot- og prosessfarger har å si for digitalt arbeid med farger. Jeg hadde noen dager trøbbel med å skrive ut deler av fasadeopprikkene grunnet at jeg hadde valgt meg for mange spotfarger. En skal i vanlige dokumenter ha de fire prosessfargene (CMYK), samt én spotfarge (for å sørge for at logo e.l. får nøyaktig fargegjengivelse). Jeg hadde over 27 spotfarger, og dette takler da ikke programmene.

Jeg fokuserte på pedagogisk formidling av arbeidet mitt til

midtsemester, og la opp til en enkel og forståelig forklaring av NCS-systemet før jeg kunne forklare analyser og justeringer jeg har gjort ved hjelp av systemet.

Dette var en god øvelse i formidling, da jeg faktisk har opparbeidet meg mye kunnskap som jeg har basert arbeidet mitt på - som i sin tur må videreformidles for å kunne få konstruktiv kritikk.

Under veiledning med Johnsen og Angelo ble jeg oppfordret til å starte

med case 3 allerede nå. Jeg hadde egentlig tenkt å begynne med det om en og en halv uke, men jeg er enig i at det er fornuftig å starte nå.

I mitt arbeid med forarbeidet forestilte jeg meg at jeg skulle ha avsluttende case, slik at jeg ikke fikk noe etterslep. Prosessen min har ikke ført meg dit, men jeg har kjent på fordelene ved å ikke begrense meg unødvendig (i å kunne arbeide parallellt med de ulike deloppgavene). Jeg har underveis vært veldig fokusert på å utføre

det arbeidet som har vært mulig å tjuvstarte på til case 3, slik at jeg får god nok tid til å gjennomføre caset.

Dette nyter jeg godt av nå, ved at jeg har tegningssettet til case 3, og ferdiguthentede koter til modeller.

Jeg ble en anelse beroliget på midtsemester, for jeg har vært usikker på om jeg hadde en god nok dybde _og_ bredde i oppgaven.

Jeg fikk avtalt tre viktige møter i løpet av november denne uken:

- Møte Adrián Muros i Trondheim for å diskutere modell og farge, i tillegg til diplomene mine generelt.

- Den 27. oktober: Delta på Mette L'orange sin maleworkshop ved Kunsthøyskolen i Bergen og få individuell veiledning i etterkant.

- Den 28. oktober: Møte Grete Smedal i Designfelleskapet og få individuell veiledning.

SØNDAG 18. OKTOBER

- Ekskursjon til Anton Jenssens vei

Jeg dro på ekskursjon igjen for å se om høstfargene hadde kommet — og denne gangen var det mer å registrere.

Jeg registrerte fargene til nabobyggene, i tillegg til å ta materialbilder fra 20 cm avstand. Hvis jeg fremstiller noen momenter på samme måte, så blir det lettere å se likheter og forskjeller i tekstur og materialbruk.

Ekskursjon til Anton Jenssens vei for å registrere høstfarger. De omkringliggende trærne danner bakteppe for rekkehusområdet, og blir ekstra tydelig når høsten setter inn med sitt fargemangfold.

MANDAG 19. OKTOBER

- Delta på Afags kurs om oppstart av egen virksomhet
- Møte Adrián Muros, arkitektprofessor fra Barcelona

I møte med Muros, som skal fasilitere en workshop sammen med Angelo, fikk jeg mange spørsmål og få svar. Skal helheten til stedet bevares, deles opp, fremheves, kamoufleres..? Kan en tenke seg at en velger ut ulike forløp og fargesetter disse som et maleri; slik at det blir et sekvensforløp når en går? Kan eller burde optiske

illusjoner integreres i rekkene, eller sett fra avstand? Kan de tre hovedankomstene til stedet fremheves? Kan en spille på det grønne epletre-draget som går på tvers av området? Kan en bruke de ulike panelkledningene og male annethvert bord slik at øyet blander sammen fargen i større grad?

Jeg har i fargeperspektivet av diplomen min, glemt litt av at de grunnleggende arkitektoniske spørsmålene jeg har lært fra tidligere kurs fortsatt gjelder. Særlig

med tanke på grunnspørsmålene til case 3. Som i å ta stilling til om det er adkomstsonene som skal fremheves, om de skal differensieres, om det er viktigst at området synes/ikke synes på avstand, om ulike funksjoner skal få ulik fargesetting (parkering, gjerder, hovedvolum etc.), om en skal ta utgangspunkt i det statiske oppholdet på området eller bevegelsen som skjer på området. Ved å utarbeide konsept for dette visualisert ved diagrammer kan jeg lettere ta disse beslutningene.

TIRSDAG 20. OKTOBER

- Ferdigstille filer av situasjonsmodell til laserkutting
- Fastsette mål på lysboks sammen med Simen Sollihøgda, student i teknisk kybernetikk

Jeg har tidligere arbeidet med situasjonsmodeller i 1:1000 og 1:500, men jeg tror at disse skalaene vil bli for små til å kunne formidle farger i. Det jeg ønsker ut fra denne modellen er å vise terrenget og bebyggelsen rundt, og kunne ha store nok bygg til å male og formidle det forslaget case 3 resulterer i.

Jeg blir derfor å lage en situasjonsmodell i 1:300. En 1:200-modell vil bli for stor til å passe i utstillingen, mens en 1:500 blir hakket for liten. Jeg hadde valget mellom 1:300 og 1:400, og valgte å utnytte den plassen jeg har til rådighet til utstillingen og lage en situasjonsmodell á 1:300.

På den måten får jeg (sannsynligvis) en egnet modell til å arbeide med kommunikasjon av overordnet fargesetting i.

ONSDAG 21. OKTOBER

- Laserkutte situasjonsmodell, del 1
- Ringe Bentine Holm, datteren til Arne E. Holm angående privat bevart materiale
- Finne en måte å åpne fasadeoppriss fra Voll arkitekter på
- Teste den nye gradient-tusjen "Chameleon" på eksisterende akvarell

Jeg fikk telefonkontakt med datteren til professor Holm, men ingen av dem har noe materiale i sitt eie. De anbefalte meg å ta kontakt med byantikvar og Adresseavisa, så

Jeg ble tipset av Angelo om en ny tusj som fungerer som et analogt gradientverktøy. Ved å bruke en lys grå tusj på en allerede malt akvarell fikk jeg en helt annen dimensjon av overbevisning inn i tegningen. Dette er mitt første forsøk med dette verktøyet, og ved å studere foto av vindu og lære meg å gjenskape de ulike situasjonene vil jeg kunne ta steget videre med denne formen for mixed-media.

TORSDAG 22. OKTOBER

sporet videre vil da være å høre med Adressa om de kan tenkes å ha noe mer materiale i form av dokumentasjon i artikler etc.

Jeg vil dessuten ta kontakt med den banken som ser ut til å ha vært involvert i Holms arbeide. Kanskje det er de som har fått det ferdigstilte materialet?

Jeg hadde et gjennombrudd med tanke på filene jeg fikk fra Voll arkitekter. De kan åpnes i Archicad, for så å bearbeides i Illustrator.

- Laserkutte situasjonsmodell, del 2
- Starte på tomteanalyse av case 3
- Maildialog med Nina Klæboe Morkve, interiør- og fargedesigner hos Jotun
- "A guide to light and colour demonstrations 2015"
- Vektorisere fasadeopprikk som ikke kan brukes slik de foreligger

Jeg etterspurte kontaktinfo til noen i Jotuns fargegruppe i Sandefjord fra Marius Rønning (malemester hos Jotun). Jeg fikk dermed tatt kontakt med Morkve, og etterspurt

hvordan de arbeider med konkrete fargesettinger og hvilke verktøy og metoder de tar i bruk.

De bruker for det meste Jotuns fargeprøver og -lameller, i tillegg til faktiske oppstrøk. De retter seg veldig ofte mot kundens smak, i tillegg til å ta inn punkter som omgivelse/natur, nabolag, stilepoke, arkitektur, eventuelt detaljer som må tas hensyn til.

Jeg har i vår og høst vært involvert som medredaktør i en publikasjon av Arne Valberg, og denne kom i

dag fra trykkeriet. Det er i denne forbindelse jeg f.eks. utførte metameritesten fra før i høst. Boken skal fungere som en demonstrasjonsbok for de som benytter seg av det tekniske utstyret for å demonstrere ulike lys- og fargeeffekter ved dagslyslabben ved fakultetet for arkitektur og billedkunst.

Fasadeopprisset av Stiftsgården har tatt meg litt tid å ferdigstille. Det er en øvelse jeg trenger, det å begrense meg jmf. detaljeringsnivå.

FREDAG 23. OKTOBER

- Laserkutte situasjonsmodell, del 3
- Litteraturstudier og essayskriving
- Vektorisere fasadeoppriss som ikke kan brukes slik de foreligger

Endret formatet fra stående A4 til et kvadrat med sider á 210 mm. Det å tilpasse formatet til det materialet jeg ønsker å inkludere i den, samtidig som jeg fysisk sett reduserer mengden tekst per side gjør at det løsnet litt i skrivegangen min.

SØNDAG 25. OKTOBER

- Arbeide med fasadeoppriss av Munkegata
- Litteraturstudier og essayskriving
- NCS Navigator premium

Oppdaget NCS Navigator premium, et nettbasert verktøy for å velge farger og som inneholder de ulike representasjonsmåtene for fargesystemet. NCS Navigator kan brukes til å utarbeide fargepaletter, og dette vil jeg teste ut i fargedesignoppgaven i case 3 når jeg har satt meg de ulike retningslinjene for designet.

REFLEKSJONER UKE 43

AVSLUTTENDE UKE AV CASE 2

Jeg er definitivt ikke ferdig med Munkegata. Jeg har ikke greid å komme i mål etter tidsplanen verken med case 1 eller 2. Jeg har i stedet for arbeidet frem og tilbake mellom disse delene, i tillegg til å legge ned ressurser i forberedelser til case 3.

Jeg er noe bekymret for at jeg ikke har klart å ferdigstille materiale til de egne, gitte tidene, men jeg ser fordelene jeg har hatt ved å la de ulike oppgavene flyte litt sammen.

Det har gitt meg anledning til å dykke ned i litteratur når jeg har trengt informasjon og inspirasjon, vært på befaringer til de ulike årstidene i både Munkegata og på Ranheim med mer.

Jeg har også brukt en del tid på å innehente informasjon fra fagpersoner i og utenfor både Trondheim og Norge. Dette har vært et svært viktig vendepunkt for meg, for det har for meg, tidligere i studiet, vært litt for høy terskel for å ta kontakt med andre og spørre

om hjelp og råd. Det har gitt meg en trygghet i å diskutere faget, i tillegg til konkrete innspill til oppgaven jeg arbeider med.

Denne uken har jeg lagt inn et ekstra arbeidsgir for å kunne ha et godt materiale å ta med til Bergen og den eksterne veiledningen jeg får der av Smedal og L'orange.

Denne formen for deadlines gir meg noe nært og konkret å arbeide opp mot, og jeg planlegger en pin-up av plansje og materiell ellers i midten

av november, der jeg inviterer tre-fire stykker til å komme og kommentere og diskutere arbeidet mitt.

Case 1

Jeg har funnet frem til formen på essayet nå, og også bikket den usynlige grensen mellom input fra litteraturstudier og opparbeidelse av egne erfaringer å skrive om.

Jeg tror det vil være interessant for lesere å se nærmere på hva som er avgjørelsene bak case 2 og 3, og

bruke disse praktiske oppgavene som eksemplifiseringer av de metodene jeg har valgt å teste ut - og også hvorfor jeg har valgt de ulike metodene.

Case 2

For å finne frem til hva som kan være mitt resultat fra dette arbeidet håper jeg på en god diskusjon med særlig Mette L'orange. Til nå har jeg jo innhentet informasjon, visualisert denne - og trenger innspill på hvordan jeg tar det neste steget.

Case 3

I møte med Muros sådde han mange fine spørsmålsrekker som jeg skal ta tak i og finne frem til svar på. Når jeg treffer igjen Smedal vil jeg diskutere det jeg har tenkt meg frem til på grunnlag av registreringer jeg har utført, og få innspill på utforming av analysen og målformuleringen jeg har for området.

Deretter kan jeg arbeide videre med den overgripende planen for området og selve fargesettingen.

Case 3

TRONDHEIM – BERGEN

MANDAG 26. OKTOBER

- Utstilling av artikkel og foto i Lyskultur 3/2015 på arkitektur og byggbiblioteket
- Forberede materiale å ta med til veiledninger i Bergen
- Litteraturstudier og essayskriving

I sommer skrev professor Barbara Matusiak og jeg en artikkel til Lyskultur som omhandler en fotokonkurranse som går på farget lys. Denne har jeg i samarbeid med Mildrid Tilseth, førstekonsulent ved arkitektbiblioteket planlagt utstillingen av.

Utstillingen på biblioteket. T.v.: Foto fra vandreutstillingen for fotokonkurransen som var på NTNU i mai 2015. I midten: Utstillingskatalogen fra fotokonkurransen. T.h.: Artikkel fra bladet Lyskultur, 3/2015.

B E R G E N

TIRSDAG 27. OKTOBER

- Maleworkshop med Mette L'orange
- Veiledning med Mette L'orange

Jeg fikk delta på fargeforelesning og maleworkshop i regi av L'orange ved Kunsthøyskolen i Bergen.

Vi blandet sammen ulike pigmenter og bindemidler veldig fritt, og fikk oppleve hvor enkelt det er å blande sin egen maling. Å blande med møbel- og linolje gir en veldig holdbar maling, men er også vanskeligere å vaske vekk

Pigmenter og bindemiddel. Vi fikk se L'orange lage en oljetemperablanding, og deretter blandet vi sammen egne farger ved hjelp av linolje, møbelolje, trelim og beis.

fra pensler. L'orange anbefalte oss å arbeide med pigmenter og PKAbasert lim (for eksempel trelim). Det tilsvarer det å arbeide med akrylfarger, bare at du ved å gjøre det selv får kontroll på pigmentblandingen.

Etter maleworkshopen fikk jeg fortelle L'orange om min oppgave så langt, og fikk veldig god kritikk. Fasadeopprisset burde abstraheres mer om det skal være i 1:400, for slik jeg presenterte fasadeopprisset var det vanskelig å se fargen for alle

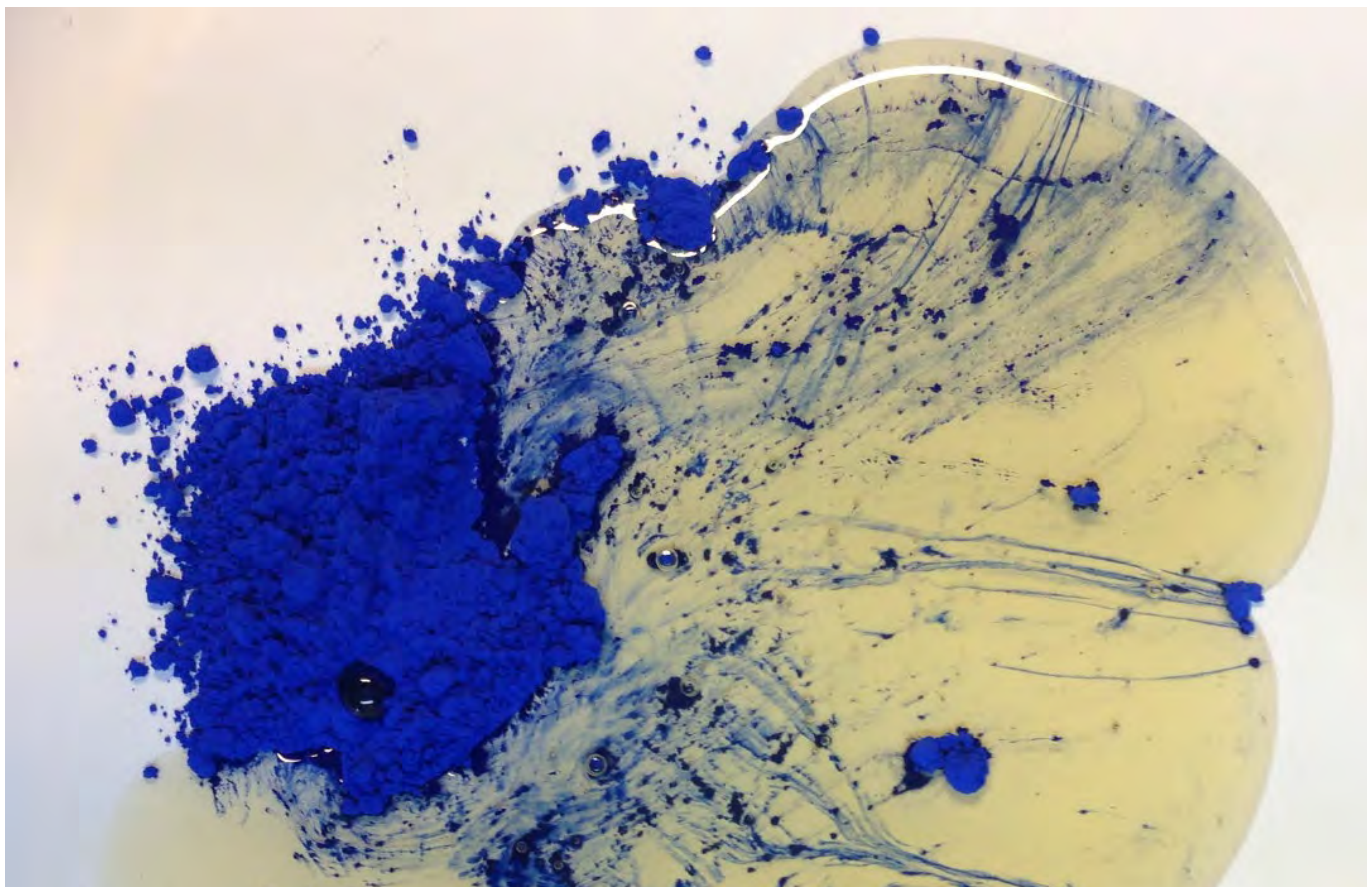
vektoriserte panelstreker. Hun mente at takfargen ikke trengte å registreres så nøye, men at det er viktig å ha det med og formidle hele fasaden.

Vi diskuterte så hvordan en fargeplan for Munkegata versus rekkehusene i Anton Jenssens vei kunne utarbeides, og jeg har mange valg å foreta videre. Særlig hvorvidt hvorfor/hvorfor ikke jeg tar i bruk Holms fargeplan, og hvordan omgivelsene hans var; bruk av linolje eller plastfarger; at malemestere da kunne blande farger med pigmenter etc.

L'orange presenterer de ulike pigmentene som står til rådighet

Her blander jeg koboltblå sammen med møbelolje. Fargen jeg blandet ble jevnere/mer dekkende ved å blande med møbelolje, enn blandingen jeg laget med linolje.

ONSDAG 28. OKTOBER

- Veiledning hos Grete Smedal
- Litteraturstudier og essayskriving
- Photoshopkurs for viderekommende i regi av Afag

Jeg fikk komme til ekstern veiledning hos Smedal, og vi diskuterte problematikk som konsept og argumenter for fargeplan, samt hvordan en forholder seg til borettslag ved innføring av en fargeplan. I mitt tilfelle er jo det borettslaget ved Frode Walstad som har tatt kontakt med Fakultetet og funnet frem til Kine Angelo

som delegerte denne oppgaven til meg. Dette mener Smedal er et stort pluss, men at jeg samtidig må tenke på hvordan jeg formidler fargeplanen, og også i hvilken rekkefølge jeg viser frem arbeidet mitt. Hun presiserte at jeg ikke må vise en eneste farge før jeg har fått forståelse for de bakenforliggende valgene jeg har tatt.

Først etter at dette er gjort kan en begynne å vise hvordan logikken manifesterer seg med fargevalg.

Jeg deltok på photoshopkurs for viderekommende i regi av Afag, og kursholder var arkitekt Sindre Bjøringsøy Johnsen.

Jeg fikk et stort utbytte av kurset, og i og med at jeg har brukt mye av de samme funksjonene fra før av, men som regel på en mer tungvint måte.

Det mest nyttige for diplomten min var nok fargejusteringer ved hjelp av HSB (Hue Saturation Brightness), som kan hjelpe meg i arbeid med fasadecollager med mer.

Utgangspunkt som ble utdelt for photoshopkurset. I tillegg til dette tok vi aktivt i bruk et ID-lag, noe en kan lage selv for arkitekturprosjekter en ønsker å rendre.

Sluttresultatet fra kurset. Det mest nyttige var å lære om funksjonen "info" i programmet, og at en ved hjelp av den kan justere farger slik at de passer sammen og ser ut som om elementene som plasseres inn hører til.

TORSDAG 29. OKTOBER

- Telefonsamtale med Frode Walstad, leder av **sameiet** i Anton Jenssens vei
- Beskrivelse av dagens situasjon i Anton Jenssens vei og skrive argumenter for fargeplan
- Litteraturstudier og essayskriving

I samtale med Walstad fikk jeg vite at boligene i Anton Jenssens vei er et sameie; og ikke et borettslag slik jeg først hadde fått inntrykk av. Sameiet fungerer som en velforening for uteområdet, men de har ikke noen bestemmelsesrett for

boligenes fargesetting. Dette har ikke så mye å si for min diplomoppgave i og for seg, men det gjør at muligheten for at fargeplanen jeg utarbeider kan bli gjennomført er mindre/veien er lengre å gå.

Jeg planlegger også å utføre en spørreundersøkelse blant et utvalg beboere i området, for å finne ut hvilken farge de ville valgt om de skulle velge farge for boligen sin i dag. Dette var Walstad positivt innstilt til, og han videreformidler

dette, samt tidspunkt til beboerne i området.

Etter veiledningen med Smedal setter jeg opp et fargeplandokument og beskriver dagens situasjon, og argumenter som bygger opp om de inngrep jeg ser for meg vil gagne området best mulig.

Filen med de utarbeidede fasadeopprissene av byggene i Munkegata er blitt for tung for Illustratør, og kan ikke lengre åpnes. Dette må løses.

FREDAG 30. OKTOBER

- Beskrivelse av dagens situasjon i Anton Jenssens vei og skrive argumenter for fargeplan
- Litteraturstudier og essayskriving
- Fellesforelesning med Lie Øyen arkitekter
- Motta fargevifte fra Keim

Det å endelig sette ord på de tankene jeg har hatt om rekkehusområdet i Anton Jenssens vei var en svært god øvelse. Jeg merket at da jeg var hos både Smedal og L'orange, så manglet jeg nettopp dette. Jeg

sendte e-post til Smedal med min foreløpige situasjonsbeskrivelse og argumenter for ny fargeplan og fikk tilbakemelding på dette. Hun mente jeg med fordel kunne beskrive de arkitektoniske elementene nærmere, og hvordan disse kan spille sammen med en helhetlig fargeplan.

I Bergen foreslo L'orange at jeg burde anskaffe meg en fargevifte som går på pussede flater, og i dag fikk jeg tilsendt fargevifte fra Keim.

Sendte forespørsel til Keim om å få tilsendt deres silikatfargevifte. De innfridde forespørselen!

LØRDAG 31. OKTOBER

- Collage ut fra argumenter for fargeplan i Anton Jenssens vei
- Fasadeoppriss for Munkegata

Etter å ha definert argumenter for en ny fargeplan, gjorde jeg en collageøvelse ut fra dette. Jeg prøvde å manifestere ordene til kulører, og dra de ulike begrepene som ute/inne, og å se på fordelingen av kulører i henhold til dette.

I denne omgang tok jeg i bruk det jeg hadde for hånden av farget papir og foto. Jeg tenker at neste steg er

å definere kulører som jeg tester ut ved hjelp av NCS Box. Dette for å få farger i litt større prøver, og for å arbeide mer kontrollert med kulører og også nyanser. Etter det tror jeg at en maleøkt med de utvalgte fargene kan være nyttig.

Jeg arbeider videre med fasadeopprissene i photoshop. Jeg kan heldigvis bruke de ufargede fasadeopprissene jeg lagde i Illustrator, men sammenstillingen av fasadene med farger (rundt 35 stk) som jeg arbeidet i .ai-fil er dessverre

ikke mulig å få til å åpne. Jeg får bruke helgen til å jobbe inn en del av dette tapte arbeidet, men det må nok enda en helg til for å ferdigstille gateløpet fullstendig.

Det er en viktig lærepenge at en må passe på filstørrelsen, slik at en ikke lager en så stor fil at den ikke kan åpnes lengre. Live paint i illustrator fungerte lenge veldig godt, men ikke når jeg oversteg for mange fasader...

Første collage utarbeidet fra argumenter for fargeendringer. Hovedprinsippet er å ta i bruk en ute/inne-inndeling av området. Dette vises her ved at fasadene som sees utenfra området tilpasses skogen i bakgrunnen, mens det inne på området arbeides inn ulike nyanser av gule og røde kulørtoner, som på det høyeste punktet dreier helt mot blårøde kulørtoner.

REFLEKSJONER UKE 44

UKE 1/5 MED CASE 3

Første uke med case 3 har gått etter planen. Jeg har vært på ekskursjon og fått kjærkommen input på konsept og gode diskusjoner rundt temaet farger i arkitekturen.

I møte med L'orange og Smedal oppdaget jeg hvor mye jeg har hatt i hodet, og hvor lite jeg har fått ned på arket. Det har vært en utfordring å få satt ord på tankene jeg hadde gjort meg opp om fargepaletten til rekkehusene, men godt å bli

utfordret til å gjøre det. Særlig kjekt var det å få tilbakemelding fra Smedal på argumentene mine på slutten av uken.

Jeg ble ferdig med kotemodellen denne uken, men har igjen å lage husene til den. Jeg planlegger å laserkutte disse, men tror det først blir i slutten av neste uke, siden jeg har planer om å delta på Angelo sin undervisning i AAR4620 på tirsdag og onsdag.

Case 1

Jeg må begrense meg noe i litteraturstudiene mine, og heller gjøre dette etterhvert som jeg finner kunnskapshull ved mitt arbeid med essayet. På denne måten tror jeg det er mer sannsynlig å komme i havn med essayet, enn ved å prøve å lese gjennom alle mulige, relevante bøker jeg har kommet over og bestilt via biblioteket.

Jeg har dessuten kommet frem til at de analysene og justeringene

jeg har gjort ut fra bygg som jeg har plassert i fargebiblioteket, heller burde plasseres under analyse- og justeringskapitlene, enn under fargebiblioteket.

Jeg må dessuten være obs på å ikke ta med for mye inn i dette essayet, jeg må heller skrive ut de kapitlene jeg har satt meg til nå — for heller å supplere det i etterkant om det er tid til dette før innlevering.

Case 2

Tilbakeslaget med å miste de fargesatte fasadeopprissene jeg har arbeidet med i Illustrator var ikke akkurat planlagt. Jeg får se på det som en god anledning til å gjøre det dobbelt så raskt i photoshop i stedet, noe jeg etter photoshopkurset jeg var på, ikke ser på som umulig.

I samtale med L'orange diskuterte jeg hvordan jeg kan presentere Munkegata til slutt. Jeg ble vår

på at det var vanskelig å oppfatte de ulike byggenes tekstur i fasadeopprissene, og vi kom frem til at dette kan suppleres med foto for å oppleve teksturen og forstå om et bygg har en pusset fasade eller panel.

L'orange mente at det ikke var negativt om en fargeplan bare gir en løsning; for da vil den ene løsningen være helhetlig gjennomtenkt og kunne gi det beste resultatet. I fall det er en god plan. Dette får jeg tenke på litt i uken som kommer.

MANDAG 2. NOVEMBER

- Fasadeoppriss for Munkegata

Etter å ha hatt fasadeopprissene for byggene i Munkegata liggende uferdige dedikerte jeg en hel dag til å få jobben unna. Tidligere har jeg prøvd å gjøre litt og litt, men det har ofte blitt skjøvet unna grunnet andre undersøkelser som der og da ble prioritert som viktigere av meg. Etter filuhellet i Illustratør var det derfor viktig for meg å få case 2 på rett kjør. Jeg gjorde ferdig alle med unntak av et bygg. Det får jeg ferdigstille i morgen.

TIRSDAG 3. NOVEMBER

- Ferdigstille fasadeoppriss for Munkegata med registrerte farger
- Forberede spørreundersøkelse til beboere i Anton Jenssens vei
- Foreta spørreundersøkelse blandt beboere i Anton Jenssens vei

Fikk i samråd med Angelo definert spørsmålene til spørreundersøkelsen i Anton Jenssens vei:

- 1) Trives du i området? Hvorfor/ hvorfor ikke?
- 2) Hva synes du om uteområdene i boligfeltet? Hva er bra/dårlig?

3a) Er du fornøyd med fargesettingen i området?

3b) Ville du endret fargesettingen i området om du hadde hatt muligheten til det?

Jeg fikk i alt spurt 28 personer, og det er tilnærmet en fjerdedel av antall mulige (116). Når det kommer til kjønnsfordelingen ble den tilnærmet 50/50 (15 kvinner og 13 menn). Aldersmessig ble det et spenn fra 10 til 60 år, hvorav de fleste var mellom 30 til 50 år

Det var veldig lærerikt å gå rundt og spørre folk om deres opplevelser av området, noen hadde ingen bestemt mening om det som omgav dem, men for det meste var det sterke meninger å hente både for og i mot en mulig ny fargesetting for boligområdet.

Jeg hadde i utgangspunktet tenkt å bruke Jotuns eksteriøre fargevifte for å la folk velge seg ut en farge de ville valgt i fall de skulle male huset i akkurat den fargen de ville. Det hadde vært veldig interessant

å få sett om det var noen spesifikke tendenser et cetera. Jeg skjønnte ganske tidlig i spørreundersøkelsen at det ikke kom til å gå å gjennomføre dette; av de første fem jeg spurte var to interesserte i å lete seg frem til en farge, men de brukte veldig lang tid på å bestemme seg. Sannsynligvis tok de eksperimentet litt for alvorlig, og siden ikke alle var interessert i å utføre denne øvelsen kunne jeg ikke se at jeg fikk noe statistisk hold ut fra det.

ONSDAG 4. NOVEMBER

- Delta på forelesning om farger i arkitektur ved Svein Skibnes, hos AAR4620 (Lys- og fargekurset)
- Foreta spørreundersøkelse blandt beboere i Anton Jenssens vei
- Ferdigstille fasadeopprikk av Munkegata med observerte farger

Forelesningen til Skibnes var en kavalkade av inspirerende prosjekter kontoret hans har prosjektert de siste 30 årene. Han hadde med seg flere fargepaletter til ulike prosjekter, sammen med sin brede materialkunnskap.

Etter forelesningen fikk jeg etterspurt om han hadde notater fra sin tid som student i professor Holms undervisning. Noe han ikke hadde, men han skal spørre klassen sin om noen andre kan ha egne notater eller forelesningsnotater fra Holm.

Skibnes står dessuten bak den ferdige boligutbyggingen på Grilstad marina, oppført i pusset mur og tegl. Han skal komme tilbake til meg med grunner for materialvalget her. Hvis de har noen grunner som er tilknyttet området historie eller lignende kan

det være et veldig nyttig innspill til mitt arbeid med Anton Jenssens vei, som ligger to-tre steinkast unna.

Jeg brukte mye tid på å bearbeide svarene fra spørreundersøkelsen jeg utførte. Jeg synes det er viktig å vise frem statistikk på en tiltalende måte, og har testet ut et noe nytt territorium for min del. De spørsmålene som hadde ja/nei/vet ikke som alternativ kunne fremstilles mer grafisk, men der det er spurt om hva som gjør uteområdet bra/dårlig er det nok bedre å lage

Ordsky laget ved hjelp av wordle.net. Ved å mate inn svarene fra spørsmål 3a), hva beboerne syntes om dagens fargesetting, genererer wordle en ordsky der ordenes punktstørrelse gjengir antall gjentakelser av ordet i den respektive teksten.

tradisjonelle stolpediagrammer for å kommunisere dette. I tillegg kom jeg over en nettside som genererer ordskyer, som kan være en effektiv måte å formidle de mest gjentatte ordene i en valgt tekst.

1) Trives du i området?

2) Hva synes du om uteområdet i boligfeltet?

3a) Er du fornøyd med fargesettingen i boligfeltet?

3b) Ville du endret dagens fargesetting om du hadde hatt mulighet til det?

TORSDAG 5. NOVEMBER

- Testprinte fasadeoppriss fra Munkegata (observerte og nominelle farger)
- Veiledning med Eileen Garmann Johnsen
- Litteraturstudier og essayskriving

Jeg printet ut fasadeoppriss fra Munkegata i to versjoner; en med observerte farger og en med nominelle farger. På den vanlige laserprinter på skolen kunne jeg bare såvidt se forskjell mellom de to printene. Ved å plote de samme filene fikk jeg frem endringen mellom

de to ulike opprissene. Neste steg er å sette opp en analyse for de registrerte fargene i området og se om noen skiller seg ut, og også vektlegge endringer som kommer av ulik materialitet.

Jeg må dessuten finne ut av hvordan disse fasadeopprissene best mulig fremstilles, om alle fire (observerte, nominelle, Holms og justeringene) fasadeoppriss kan komme med på plansjen.

På veiledningen fikk jeg lagt frem

hvor jeg er med håndboken, Munkegata og Anton Jenssens vei. Jeg fikk mange innspill tilbake.

For å få mer tyngde i oppgaven burde jeg lese mer om Wittgenstein, og se på dette i sammenheng med meg selv og tiden jeg har som utgangspunkt.

For å få taket på situasjonen i Anton Jenssens vei kan jeg utarbeide et landskapssnitt, gjerne et som går øst/vest og et som går nord/sør. På den måten kan jeg få med

havet, byggene og skogen.
Landskapssnittet kan da inneholde
årstidsendringene. Spørsmålet
jeg må stille meg er: Hva er mest
sensasjonelt her? Som regel er ut
det som skiller seg mest ut, og der
det er vann er det som regel lysest.

For å kunne utarbeide en
diplomoppgave som har mening ut
over sin egen eksistens burde jeg
utforske muligheten for å lage et
"fargespill", jamfør Warsawspillet (et
kunstspill). Resultatet til diplomen
kan være å visualisere et resultat

Warszawaspiilet i praksis. Bilde hentet fra lala.no

fra et spill, mens jeg utvikler et
verktøy som kan brukes i andre
boligområder som har behov for
større variasjon når det kommer til

farge. Fargevalgene blir altså spillet.
Kulør og nyanser kan varieres ut fra
de arkitektoniske elementene en har
til rådighet.

FREDAG 6. NOVEMBER

- Starte opp landskapssnitt for Grilstad
- Abstrahere teksturene til byggene i Munkegata og inkludere dem i fasadeopprisset som "teksturfelt"
- Litteraturstudier og essayskriving

På veiledning i går hadde Johnsen vanskelig for å se at fotoene av fasadene i Munkegata skulle vise fasadens tekstur. I dag prøvde jeg derfor å rentegne teksturene slik at det blir lettere å forstå, for materialiteten er essensiell for å forstå fasadenes kompleksitet.

LØRDAG 7. NOVEMBER

- Landskapssnitt for Grilstad
- Bearbeide fasadeopprissene fra Voll arkitekter
- Lage fargeprøver i A3-format ved hjelp av conté

Conté egner seg svært godt til å lage fargeprøver, det er lett å blande sammen og også endre i etterkant om fargen trenger mer av en annen kulør, eller bli lysere/mørkere.

Som tidligere sagt så er jeg svært heldig som har fått hentet ut materiale fra Voll arkitekter til å bruke

i min diplom. Dessverre tar det en del tid å rydde unna det som ikke trengs fra filene, og stå igjen med essensen av fasaden.

Etter å ha arbeidet i så stor grad med fasadeoppriss digitalt, vil jeg i case 3 tegne fasadene for hånd, og deretter ta i bruk photoshop for å sette sammen de delene som gjentas. Hvordan fasadeopprissene kan presenteres er enda usikkert, da det er en ytre sirkel med bygg, og en indre, og et vanlig fasadeoppriss vil komme oppi hverandre.

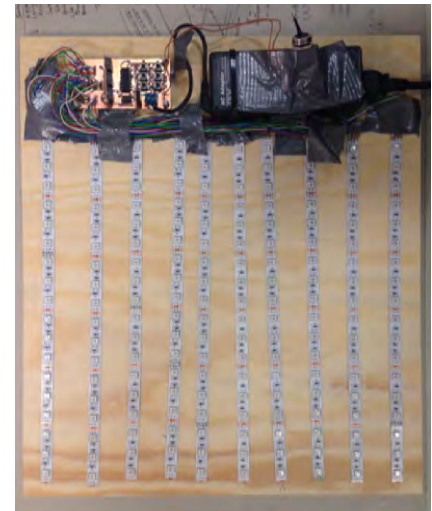
SØNDAG 8. NOVEMBER

- Starte fargejusteringer av Munkegata
- Møte Simen Sollihøgda angående lysboksen
- Litteraturstudier og essayskriving

Sette opp fargene og notasjoner i NCS til Munkegata på en mer brukervennlig måte enn i heftet er laget fra fargeregistreringsarbeidet mitt for Trondheim kommune i samarbeid med NTNU.

I møte med Sollihøgda fikk vi diskutert plassering av elektronikk

i lysboksen og hvordan vi skal stille inn LEDlysene. Sollihøgda har lagt inn en mikrokontroller slik at de lysinnstillingene en legger inn blir husket selv om systemet slås av og på, noe som er veldig praktisk. Bildet viser den innstallerte elektronikken som er lagt til taket av lysboksen. Bryteren kan monteres til forsiden. Strømledningen kan jeg lage en egen utgang til. Jeg hadde brukt kryssfinérplater som vi oppdaget at var bøyde da vi skulle montere boksen. Jeg tenker derfor å lage lysboks 2.0 av 6mm MDF.

All elektronikken er plassert i lysboksens tak, elektronikkarbeidet er utført av Sollihøgda.

REFLEKSJONER UKE 45

UKE 2/5 MED CASE 3

Spørreundersøkelsen i Anton Jenssens vei tok mye av ukens krefter. Jeg har ikke brukt spørreundersøkelser som en innfallsvinkel til oppgaven min tidligere, og fikk god øvelse i fremstilling av statistikk. Det var dessuten veldig frigjørende at det blandt de tilfeldige utvalgte var ønske om å få utarbeidet en ny fargeplan.

Denne uken hadde jeg veiledning med Johnsen, og ble i etterkant

ganske usikker på hva produktet fra case 3 skal bli. Til nå hadde jeg i samråd med Johnsen satt som ramme at jeg skal utforske teorier og metoder i praksis; mens på torsdag mente Johnsen at jeg burde utvikle en metode. Det er stor forskjell i å utforske eksisterende metoder, og å utvikle en ny. Hvorvidt det mest riktige for denne oppgaven er å endre fokus til å utvikle et verktøy ganske sent i semesteret vet jeg ikke. Vi skal ha en ny veiledning førstkommende tirsdag, der jeg først får møte Angelo, og etterpå

møte Johnsen (de hadde dessverre ikke anledning til å møte på samme tidspunkt).

Jeg har kommet meg videre i det å lage fargeprøver, og tipset fra Johnsen med å lage en del i conté var et veldig godt et. Dette mediet lar meg blande farger og jobbe med lag, og er lettere å endre enn en akvarell er.

Til tross for at jeg fikk fasadeoppriss fra Voll arkitekter, er det mye arbeid i det å hente ut den informasjonen

som er nødvendig for meg, og bearbeide disse. Fordelen er jo at det er mye som går igjen, så ved å arbeide strategisk får jeg det i havn.

Case 1

I uke 41 startet jeg opp samarbeidet med Simen Sollihøgda, student ved teknisk kybernetikk angående utarbeidelse av en lysbok. Denne uken har teknikken kommet på plass, og den er klar til å stilles inn og brukes som en enkel dagslyssimulator for dag med

overskyet himmel, kveld med mer rødlig lys og likt som den elektriske belysningen på tegnesalen.

Jeg har bearbeidet håndboken ganske kraftig, og den begynner å ta form.

Case 2

Fasadeoppriksene av Munkegata har tatt sin tid, men denne uken fikk jeg ferdigstilt oppriksene med egenfarger og observerte farger. Jeg har dessuten vært i tvil med

tanke på hvordan jeg skal fremvise disse oppriksene (sammen med det justerte gateløpet og det som finnes fra fargeplanen til professor Holm).

Jeg fikk et forslag fra en medstudent om å lage det som en uttreksbok, og den tanken vil jeg teste ut. Jeg ser for meg å fremstille det justerte fasadeoppriksset slik det er (uten inndeling), og de resterende oppriksene under inndelt som en lang og smal bok en kan bla i. Da kan en se de ulike oppriksene opp mot det justerte gateløpet iallefall.

MANDAG 9. NOVEMBER

- Lage fargeprøver i A3-format ved hjelp av conté
- Landskapssnitt for Grilstad
- Bezolds påstand
- Håndtegne fasadeoppriss fra Anton Jenssens vei

Jeg fortsatte arbeidet med å lage fargeprøver i conté. Jeg prøvde å blande en rødlig farge med en grønnlig, først ved å legge på kritt i to lag og deretter sammenføye dem ved å utjevne fargene med hånden. Den andre måten var å legge på en farge og utjevne den først, før jeg la

på den andre som et eget lag over denne. Sistnevnte metode fungerte best for å få en jevn blanding.

Jeg ville teste ut om en kunne mikse frem fargede gråtoner, slike som kan oppnås ved å bruke maling ved hjelp av å bruke komplementærfarger, bare med conté i stedet for maling. Det var ikke helt vellykket, da den fargen jeg la på først dominerer.

I dag utarbeidet jeg en pappmal som kan masseproduseres til å sette sammen de ulike

fargekombinasjonene som Bezold påstår noe om. Jeg er ikke helt sikker på hvordan jeg kan vurdere resultatet, men nå har jeg noe fysisk å diskutere ut fra med Angelo og Garmann Johnsen på veiledning i morgen.

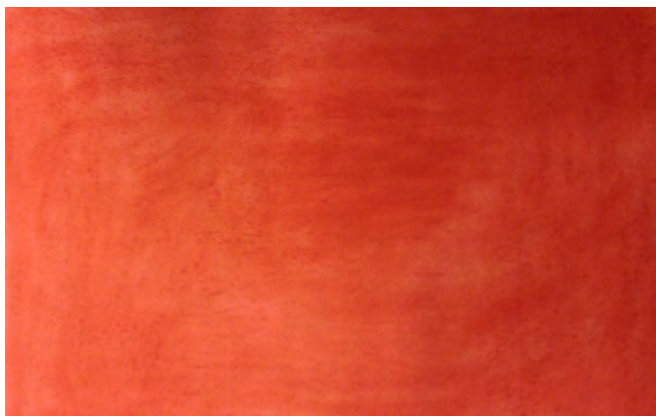
Test av malen til Bezolds påstand

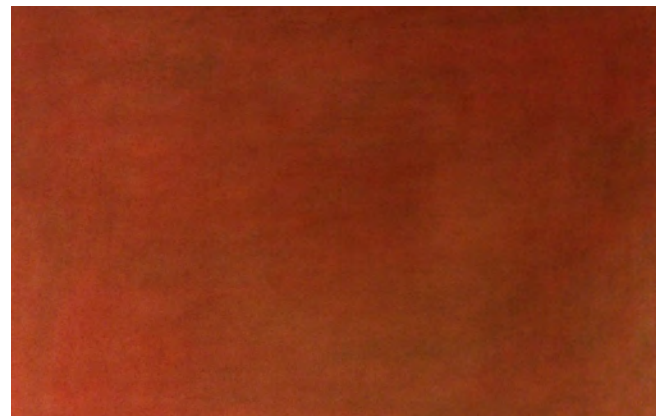
Her er det lagt på et lag med grønnfarget conté.

Fargeprøven blir noe ujevn, noe som kan være det tynne papirets skyld.

Et lag med rødfarget conté

Her er det lagt på et grønt lag med conté over det røde.

TIRSDAG 10. NOVEMBER

- Lage håndtegnede fasadeoppriss fra Voll arkitekters vektoriserte fasadeoppriss
- Veiledning med Kine Angelo og Eileen Garmann Johnsen
- Velge ut fargeprøver til utprøving av Bezolds påstand og lage ny mal for eksperimentet
- Analysere fargene i Munkegata

Dagens veiledning var veldig givende. Vi fikk diskutert mange av de oppgavene jeg har stoppet litt opp på, og hvordan jeg kan gå frem for å arbeide videre.

Gårsdagens utprøving av Bezolds påstand blir litt det samme som den digitale versjonen. Påstanden blir dratt for langt, siden det inkluderes en sort som en tredje farge - og eksperimentet bare skal gjelde to og to farger. Ved å lage en abstrahert figur; noe á la Mondrian e.l. kan en se på kombinasjonene av fargene i seg selv.

Hva kan grunnlaget for de fargene som velges være? Angelo foreslo at det for eksempel kunne være Trondheimspletten. Ved å velge

farger som er forankret i bybildet og som har vært stedstypiske for området blir testen av påstanden enda mer aktuell.

Isåfall kan jeg velge ut:

- 4 kulørtoner: G50Y, Y, Y50R og R
- 4 nyanser fra trekanten innenfor det typisk utypiske feltet; den sorteste, den lyseste, den mest kulørte og en nøytral (midt i).

Jeg synes dette virker som en veldig god avgrensning av testen, og leter frem kulørtoner og nyanser ved hjelp

av NCS boksen.

Bezolds påstand kan testes parallellt inn mot Anton Jenssens vei. På den måten kan jeg se om det jeg synes virker riktig/galt i påstanden også er riktig/galt i et mer virkelighetsnært case.

Ut fra mine tanker om fargeplanen for Anton Jenssen vei hadde Garmann Johnsen og Angelo helt motsatt tankegang av meg; at der du ser ut mot himmel og hav, burde få ha den komplementære farge.

Jeg må teste ut begge deler og se hva som er fordelaktig.

Jeg må få frem hvilke detaljer som finnes i de ulike vindustypene. Noen steder er det en 3-delingen med fasadefarge+omramming+vindu, mens det noen steder er en 2-deling med fasadefarge+vindu

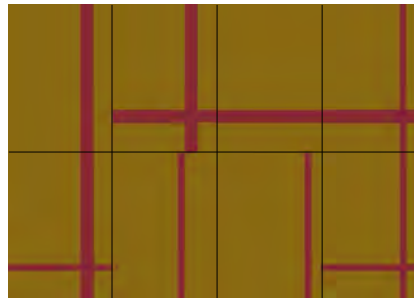
ONSDAG 11. NOVEMBER

- Testet ut malen med fargeprint med tre toners mellomrom
- Utvalg av bygg i Munkegata som faller utenfor tendensområdet
- Definere handlingsrommet for de utvalgte byggene i Munkegata

Jeg har en litt høy terskel for å klippe opp fargeprøver fra NCS boksen, og vil være sikker på at jeg har en måte å sammenstille fargene som fungerer før jeg begynner å klippe i prøvene. Jeg har testet ut åtte ulike komposisjoner av hovedfarge og sekundærfarge, og viser de

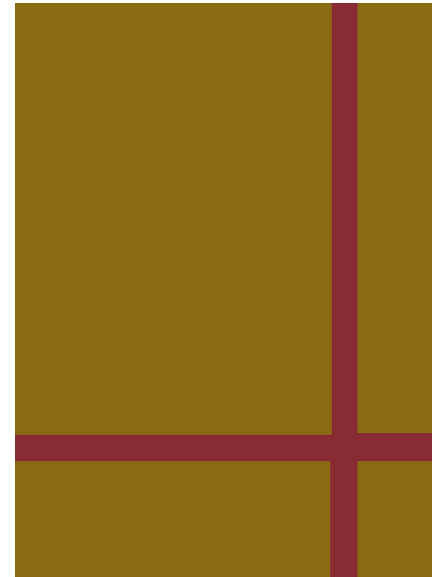
to versjonene jeg har mest troen på. Jeg har diskutert de ulike versjonene med andre i klassen, og tror at komposisjonen lengst til høyre er den som best kan teste Bezolds påstand ved at den har en sekundær farge som underordner seg godt nok hovedfargen, samtidig som den har både horisontalitet og vertikalitet i seg.

Jeg har definert utvalget av bygg i Munkegata som faller utenfor når det kommer til en helhetlig gate. Jeg har dessuten lagt en

Noen av de ulike kombinasjonene som kan teste ut et forhold mellom en hovedfarge og en sekundærfarge.

annen føring for utvalget, nemlig "Trondheimspaletten", som er det som i "Fargeregistreringer 2014" vises at tenderer mot de typisk

TORSDAG 12. NOVEMBER

utypiske fargene i nyansetrekanten. I tillegg defineres et kulørt område fra G50Y til R som er representative for "Trondheimspaletten".

Ved å ta i bruk dette som føringer for en bearbejdet fargeplan, kan jeg få hjelp til å finne frem til tilpasninger som bygger opp under Munkegatas og Trondheims karakter og stedsidentitet.

- Tilpasse farger i Munkegata
- Begynne med fasadeoppriss med farger fra professor Holms fasadeoppriss
- Lage en egen definisjon på "100% virkemidler"
- Legge inn tilpassede endringer i håndboken

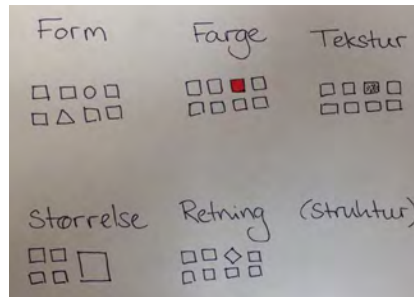
Jobbet med NCS boks og jobbet videre på samme måte som med Danmarks gate. Jeg fant frem til fargeprøver fra eksisterende fasadefarger, for å se på sammenhengen bygget som skal

tilpasses står i. Ut fra det kan jeg gjøre antagelser ut fra føringer jeg har satt meg, sammen med å uttrykke et mål med den nye fargen. Skal det være en stor kontrast? I kulørthet eller i lyshet? Er det for stor lyshetskontrast? Hvilke hjelpemidler har en for å forsterke/forminske dagens situasjon til en mer heldig situasjon?

Ut fra analysen fant jeg frem til at det er byggene i kvartalene mot Ravnkloa som faller mest utenfor Trondheimspaletten og de som har

størst potensiale for endring, grovt sett.

Fremgangsmåten min er å se på husene i sammenheng, tre og tre. Altså, det utvalgte bygget sammen med dets to nabobygg. Ved å jobbe meg gjennom de byggene som jeg finner at kan endres på denne måten, får en ikke et helhetlig perspektiv; det må derfor til flere runder og utkast for å se på helhet, og gå inn i enkeltbygg sett i sammenheng med sine nærmeste omgivelser.

Utkast til "100 % virkemidler"

Bildet over viser skisse av min undersøkelse rundt dette med klassifisering av hvilke virkemidler en har tilgjengelig, og at god arkitektur da har 100 % i bruk. Har en for liten

eller stor bruk av virkemidler kan det føre til under- eller overstimulerende arkitektur.

Ved å konkretisere dette til å bli en form for definisjonsverktøy kan jeg få et hjelpemiddel i det å si om et bygg kan/burde ha mer utstrakt bruk av farge eller ikke. Systemet er tiltenkt til å brukes for bygningers eksteriør.

FREDAG 13. NOVEMBER

- Fellesforelesning med “Powerhouse company“
- Kjapp avgjørelse i samråd med Kine Angelo angående hvilken mal jeg burde ta i bruk til Bezolds påstand
- Utvikle idéen om “100 % virkemidler“
- Utforme planseje med fordeling av innhold for overordnet struktur og case 2

Jeg fikk tatt en endelig avgjørelse på hvilken mal jeg skal bruke videre for Bezolds påstand, i samråd med

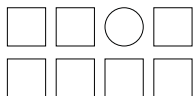
Angelo. Vi endte på malen med to ulike bredder av de sekundære linjene, slik at det kan få en lettere overføringsverdi til faktiske fasader.

Jeg arbeidet videre med tanken om “100 % virkemidler“. Rent praktisk går det inn under case 1, og er en øvelse i å utarbeide et system som kan brukes inn mot farger i arkitektur, samtidig som det kan hjelpe meg i å sette ord på graden og mengden ulike virkemidler som er i bruk fra bygg til bygg.

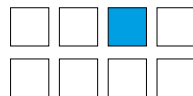

Endelig mal for bruk til Bezolds påstand

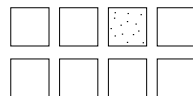
Form

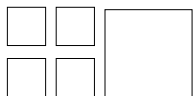
Farge

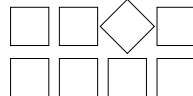
Tekstur

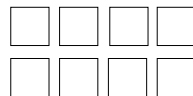
Størrelse

Retning

Symmetri

Utkast til definisjonsverktøyet "100 % virkemidler". Jeg har delt inn tilgjengelige virkemidler i seks kategorier. Jeg er i tvil om den siste kategorien, symmetri. Slik det foreligger savner jeg struktur, men hadde vansker med å definere det inn videre i tabellen til høyre. Tabellen beskriver inndelingen av %-poeng. Jeg er ikke helt fornøyd med flere av underdefinisjonene, så som farge; kompleks/enkel/ensformig.

Virkemiddel		Definisjon	Anslag i %
Form	↑	Kompleks	$v_{fo} < 20$
	-	Enkel	$10 \leq v_{fo} \leq 20$
	↓	Ensformig	$v_{fo} > 20$
Farge	↑	Kompleks	$v_{fa} < 20$
	-	Enkel	$10 \leq v_{fa} \leq 20$
	↓	Ensformig	$v_{fa} > 20$
Tekstur	↑	Kompleks	$v_t < 20$
	-	Enkel	$10 \leq v_t \leq 20$
	↓	Ensformig	$v_t > 20$
Størrelse	↑	Stor	$v_{st} < 20$
	-	Middels	$10 \leq v_{st} \leq 20$
	↓	Liten	$v_{st} > 20$
Retning	↑	Kompleks	$v_r < 20$
	-	Enkel	$10 \leq v_r \leq 20$
	↓	Ensformig	$v_r > 20$
Symmetri	↑	Kompleks	$v_{sy} < 20$
	-	Enkel	$10 \leq v_{sy} \leq 20$
	↓	Ensformig	$v_{sy} > 20$

LØRDAG 14. NOVEMBER

- Lage håndtegnede fasadeoppriss fra Voll arkitekters vektoriserte fasadeoppriss
- Bezolds påstand ut fra NCS S A6-fargeprøver
- Prøveprint av plansje, samt videre arbeid med layout

Det går veldig sakte å tegne opp fasadeopprissene. Jeg har kommet gjennom alle fasadene til en av syv bygningstyper. Jeg må printe ut fasadeopprissene i en større skala, slik at det blir lettere å få til vinduene på ordentlig vis. Til nå har jeg tegnet

i 1:100, mens en skala som 1:50 vil være mer effektiv. Jeg må dessuten bearbeide tegningsgrunnlaget mer.

I bildet til høyre er den første utprøvingen av Bezolds påstand ved bruk av fargeprøver fra NCS Boks. Jeg har kommet over terskelen for å klippe i fargeprøvene, og når den terskelen var tilbakelagt gikk det mye radigere fremover.

Jeg har tatt de foreslåtte føringene fra Angelo under sist veiledning, og har i dag linket de utvalgte

Bezolds påstand om nabofarger undersøkes

fargeprøvene til den 12-delte fargesirkelen og definert dem til deres ulike plasseringer der.

REFLEKSJONER UKE 46

UKE 3/5 MED CASE 3

Jeg har brukt mye lengre tid på fasadeopprissene av de ulike byggene i Anton Jenssens gate enn jeg hadde planlagt.

Jeg kjenner veldig på ulempen med å ha flere situasjoner å utvikle materiale til; gateløp og boligfelt. Det er veldig givende når jeg først kommer så langt at jeg kan jobbe med bruk av metoder, men det har vært en lengre vei til det enn jeg hadde tenkt meg til i både case

2 og 3. Når det er sagt så er jeg fortsatt overbevist om at det å teste ut to ulike typologier gjør at jeg sitter igjen med en større bredde når det kommer til metoder, og også en mer reflektert holdning til fargeplanlegging i ulike situasjoner.

Denne uken har det løsnet når det kommer til Bezolds påstand. Jeg har fått konstruktive innspill og funnet frem til fornuftige føringer som legger begrensninger på totalt antall undersøkelser ut fra påstanden. Det kommer godt med nå som det er

en måned igjen av tiden som er til rådighet.

Ved å arbeide parallellt med Bezolds opp mot case 3 får jeg noe å sparre mot som kan være pådriver/motstander for den fargeplanen jeg ender opp med.

Et annet viktig aspekt med sist uke har vært usikkerheten min som bunner i veiledningen med Garmann Johnsen fra uke 45. Da mente hun at et godt sluttresultat for oppgaven ville være å utvikle en

fargeplan á Warszawaspillet. Jeg ble dessuten usikker på om jeg i det hele tatt utvikler — eller om jeg bare utforsker. På veiledning denne uken mente Garmann Johnsen og Angelo at det jeg har gjort i høst definitivt kan kalles utvikling; noe som gjorde godt å få definert.

Case 1

Ettersom det har gått så godt fremover med case 2, har jeg kommet lengre i case 1 og sluttproduktet her som er

håndboken. Jeg trenger innspill på neste veiledning angående hvor grundig jeg skal gå gjennom hele prosessen med tilpasning av farger for Munkegata; det er kanskje nok å vise fremgangsmåten i to-tre eksempler, og beskrive prosessen i litt kortere trekk. Håndboken burde være lettleselig og lærerik.

Case 2

Denne uken har det virkelig løsnet når det kommer til Munkegata. Jeg har endelig blitt klar for å gå i

dybden på hvordan metoden jeg fant frem til for Danmarks gate, kan brukes i Munkegata.

I tiden som har gått siden jeg var inne i "case 2"-perioden, jmf. ukesinndelingen av diplomene mine, til nå, har jeg blitt mentalt klar for å definere handlingsrom og ta bevisste valg for hva som kan være en god tilpasning fra situasjon til situasjon. Jeg sier kan være, da det er veldig mye prøving og feiling involvert.

MANDAG 16. NOVEMBER

- Tomtebesøk i Anton Jenssens vei
- Laserkutte ny versjon av lysboks og test av utforming av overskrift til plansje
- Landskapssnitt med Anton Jenssens vei
- Fortsette med Bezolds påstand ved å bruke NCS S A6-fargeprøver

På dagens tomtebesøk fikk jeg tatt detaljfoto av alle de ulike bygningstypene i Anton Jenssens vei. Jeg fikk dessuten registrert noen av dets gråfarger som jeg oppdaget at jeg manglet.

Jeg fikk laserkuttet ut en ny og tilpasset lysboks, slik at strømledning og bryter passer inn i boksen. Den er nå dessuten i 6 mm MDF, og mye mer solid enn den tidligere 3 mm kryssfinérboksen.

Jeg fikk dessuten kuttet ut både overskriftstest for plansjen i tillegg til en 1:20 utsnittsmoell av type A av byggene i Anton Jenssens vei. Modellen tenker jeg å bruke som første test av farger ut fra Bezolds påstand.

Angående Bezolds påstand fikk jeg arbeidet videre med fargeprøvene, og har nå gått gjennom kombinasjoner av nabofarger, som skal gi gode resultat. Det er også tatt med en "bortsett fra"-kommentar fra Bezolds side, og denne har jeg gått inn og testet med de tre resterende kulørtonefargene.

Det er utfordrende å skulle beskrive forsøkene så objektivt som mulig, og ta i bruk ord som kan forklare det jeg oppfatter skjer i de ulike kombinasjonene.

Anton Jenssens vei har en felles sti som går fra øst til vest på området, og langs den er det plantet epletrær.
Bildet er tatt mot øst, opp mot den største lekeplassen.

TIRSDAG 17. NOVEMBER

- Definere de ulike arkitektoniske virkemidlene brukt i byggene i Anton Jenssens vei
- Landskapssnitt med de fire årstidene for Anton Jenssens vei
- Ferdigstille lysboksen i samarbeid med Sollihøgda
- Bearbeide situasjonsplan for Anton Jenssens vei

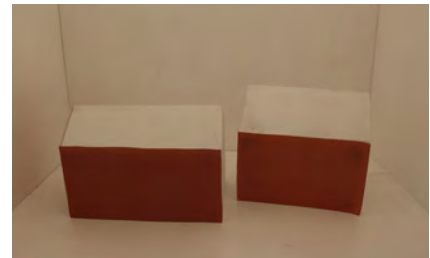
Jeg definerte de ulike arkitektoniske virkemidlene ved å skissere ut fra foto og fasadetegninger; dette blir da definisjonsgrunnlaget videre for den overordnede planen. Ved å definere

hovedfarger og sekundærfarger kan jeg rangere de ulike elementene og hvordan de skal påvirkes av en hovedbestemmelse; og da få et godt verktøy å arbeide videre med.

I dag fikk Sollihøgda og jeg ferdigstilt lysboksen. Vi fikk til å tilnærme RGB-innstillingene til å ligne på de i kunstig himmel ved dagslyslabben.

Illudert dagslys; blålig dagslys

Illudert kveldslys; rødlig lys

Taket i lysboksen. Elektronikken er helt og fullt Sollihøgdas verk, innstillingen av de to lyssettingene som vist på foregående side er gjort i samarbeid på dagslyslabben, ved hjelp av kunstig himmel og innstillinger på 2000 K og 6500 K for å vise en mulig forskjell i fargetemperatur mellom dag og kveld.

ONSDAG 18. NOVEMBER

- Ferdigstille mine funn fra Bezolds påstand ut fra NCS S A6-fargeprøver
- Prøveplotte
- Litteraturstudier og essayskriving
- Veiledning med Eileen Garmann Johnsen og Kine Angelo

Det vil bli nybrottsarbeidet som gjøres i case 3 som blir det jeg blir bedømt på, så det er der jeg må legge inn innsatsen fremover.

Gjør komparative studier. Start på ensfargede situasjoner, se hvor

langt en kan gå fra nyanselikhhet til kulørtonelikhhet. Hvor stor forskjell kan boligfeltet tåle? Definer f.eks. de utypiske fargene som utgangspunkt og arbeid innenfor her, siden "alle" trehus er innenfor denne kategorien.

Lag små fargeprøver, f.eks. i A5; malingsbutikken Flügger farve skal ha små fargeprøver på dette. Lag gjerne slike med relieff.

"Lovmessige forhold": W. Ostwald

Eksempler på lovmessige forhold:

Simultankontrast, lyshetslikhet og komplementærkontrast.

Farger som faller utenfor lovmessige forhold er altså de fargekombinasjonene som ikke passer inn under eksisterende ordensprinsipp, slik som teorier om kontraster og likhet.

Faller en kombinasjon utenfor, vil den oppfattes som disharmonisk og ubehagelig; altså farger som ikke er påvirket av lovmessige forhold.

TORSDAG 19. NOVEMBER

- Arbeide med overordnet fargeplan for Anton Jenssens vei
- Litteraturstudier av Bezolds bok fra 1921
- Ferdigstille forarbeid. Printe og sy det sammen

Jeg fikk lånt Bezolds bok *Die Farbenlehre im Hinblick auf Kunst und Kunstgewerbe* fra Institutt for form og farge, og oppdaget at det i denne er notater fra professor Holms gjennomlesning på 70-tallet (da boken sist ble lånt ut). Det var gjort flere notater i margene, og

merket opp de tekstbitene som har blitt hentet ut og satt sammen til Bezolds påstand, slik den foreligger fra skrivene en får utdelt i faget Form og farge.

Jeg kom over noen tilleggskommentarer i etterkant av disse utdragene, som jeg skal få oversatt til norsk - da min tysk ikke er høyere enn C-språk fra videregående skole. Jeg er spent på om jeg kan få enda mer ut av Bezold ved hjelp av disse ekstra avsnittene som ser ut til å være relevante.

FREDAG 20. NOVEMBER

- Ferdigstille definisjonen av de ulike arkitektoniske virkemidlene i Anton Jenssens vei
- Forberede laserkuttefiler av bygg til landskapsmodell
- Lage laserfiler for utkutting av verktøyboks tiltenkt utstillingen
- Essayskriving

Da det nærmer seg kun tre uker igjen til innlevering må jeg sette opp skrivefarten min når det gjelder håndboken. Jeg har fått samlet inn flere metoder, og har startet opp de fleste tekstbiter som jeg ønsker

LØRDAG 21. NOVEMBER

å ferdigstille i tide. Jeg har ikke bestemt meg for om jeg skal få den trykket hos et trykkeri; eller binde den sammen selv.

I dag fikk jeg kommet meg gjennom det meste av det første kapittelet, som omhandler farge teori og -metoder.

Jeg fikk dessuten ferdigstilt en digital versjon av de ulike arkitektoniske virkemidlene som brukes i Anton Jenssens vei; store og små volum, vindu, balkonger og rekkverk.

- Grunne laserkuttet fasadeoppriss i 1:20.
- Arbeide med en overordnet fargeplan, komparative studier
- Litteraturstudier og essayskriving

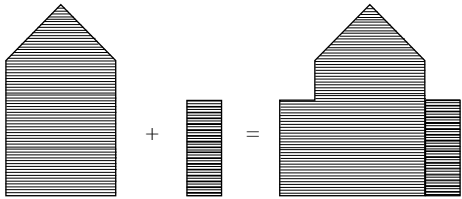
På mandag, da jeg hadde laserkutteren, fikk jeg også tid til å kutte ut et utsnitt av en fasade av type A. I dag fikk jeg grunnet det som skal være lektene til fasaden, og vindusomrammingen, slik at jeg kan ha det klart til jeg kommer til det nivået av detaljering.

Jeg hadde en veldig bra flyt i arbeidet med fargeplanen i dag. Jeg fikk ikke testet så veldig mange scenarioer, men til gjengjeld fikk jeg laget meg et system for å holde styr på de ulike fargeprøvene jeg bruker. Jeg fikk dessuten forberedt 12 ulike fargeprøver som er skåret til i byggenes bredde og som gjør arbeidet mer effektivt nå når det meste er klipt til på forhånd.

I morgen kan jeg gyve løs på videre arbeid med komparative studier, og fokusere på dette.

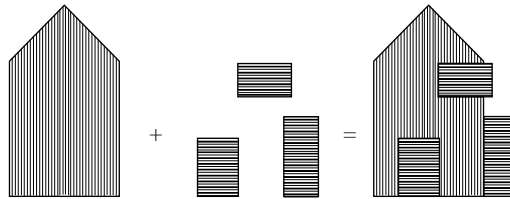
A

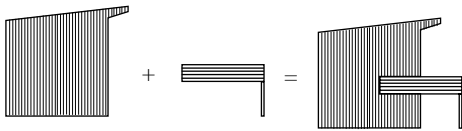
D

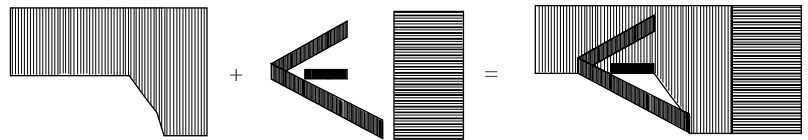
B

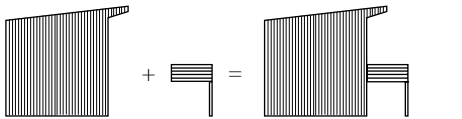
E+F

C+H

G

SØNDAG 22. NOVEMBER

- Arbeide med en overordnet fargeplan, komparative studier
- Litteraturstudier og essayskriving
- Gå gjennom hva som gjenstår av oppgaven, og hvordan jeg skal disponere tiden min frem til innlevering
- Printe ut signaturer til prosessboken, slik at de er klare til å sys sammen

Jeg arbeidet videre med de komparative studiene, og begynner å komme inn i denne utprøvningsprosessen. Jeg er

på leting etter en god terminologi å bruke, og til nå har jeg bare beskrevet forsøkene hver for seg. I morgen skal jeg forsøke å sette opp beskrivende parameter basert på de første forsøkene, og få inn en måte å beskrive forsøkene på som er konsekvent og forståelig.

På tirsdag er det tre uker igjen til innlevering av diplomoppgaven, og det som skal trykkes må sendes inn til trykkeri i god nok tid. Det som må trykkes er plansje, med eventuelt fasadeoppriss i kapa, samt

håndboken. Prosessboken trykker og binder jeg inn selv.

Jeg setter fristen 8. desember for å levere inn til trykk (det gir fire virkedager, som skal være en mer enn nødvendig), og kan da disponere tiden fra 9. desember til 15. desember til å utarbeide digital presentasjon til sensor, ferdigstille modeller og fargeprøver, samt binde inn prosessboken.

Videre disponerte jeg plansjen på nytt, i etterkant av ukens veiledning.

Ensfarget - ensformig.

Tofarget - noe ensformig.

Tofarget - annenhvert hus: Variert, men splittende. Her blir prinsippet styrende, i stedet for stedet og typologien.

Tofarget - noe ensformig. Kulørtone- og hvithetslik. Fungerer, men forsøket oppfattes som for lite variert.

REFLEKSJONER UKE 47

UKE 4/5 MED CASE 3

Nest siste uke med fokus på Anton Jenssens vei. Jeg fikk en god dytt på veiledning på onsdag, selv om jeg ble litt forvirret.

På veiledningen i uke 46 mente Garmann Johnsen at jeg måtte få opp alle fasadeopprissene og arbeide med Bezold og opprissene parallellt, mens denne uken mente de at jeg absolutt ikke burde jobbe med fasadeoppriss, men fokusere helt og holdent på den overordnede

planen. Jeg ser nå i ettertid at dette skiftet nok er fordi jeg ikke greide å arbeide så mye med den overordnede planen _samtidig_ som jeg gjorde studiene med Bezold og noen få forsøk i fasadeopprissene.

I etterkant av veiledningen har jeg dedikert mye tid til overordnet fargeplan, for det er denne jeg så absolutt må få i mål - og helst komme et eller to steg videre.

Smedal beskriver sin arbeidsmetode (2009, s. 15) slik:

- Registrering
- Analyse og målformulering
- Overgripende plan
- Fargesetting
- Presentasjon
- Beskrivelse

Jeg har arbeidet med registreringer på området, både av naturen, og slik fargene på byggene fremstår i dag. Jeg har utarbeidet en analyse, og en målformulering, som jeg i kontakt med Smedal har fått tilbakemeldinger på. Jeg befinner meg altså på punkt tre i hennes

arbeidsmetode, og for å komme frem til fargesetting må jeg få på plass en overgripende plan.

Jeg tror at Angelo sitt forslag om å gjøre mange komparative studier vil gi meg den informasjonen og kunnskapen jeg trenger for å kunne ta et valg her.

Punktet fargesetting er da fargevalg for hvert enkelt hus. Her kan jeg se på muligheten for å lage et slikt fargespill som Garmann-Johnsen nevnte i uke 45, og kanskje jeg

ikke detaljplanlegger fra hus til hus, men greier å sette opp et begrenset utvalg som kan gi beboerne mulighet til å ta egne valg for ønsket farge; innenfor visse rammer.

Case 1

Jeg har funnet at jeg får mest skrivning gjort når jeg dedikerer større tidsrom til dette; for å få flyt i skrivningen og ikke bare ende opp med mange bruddstykker her og der. Jeg vil legge inn halve dager med skrivning heretter.

Case 2

Jeg sendte over fasadeoppriss av Munkegata med nominelle og observerte farger til Fridell Anter. Hun kom med gode innspill tilbake, og ønsker å bruke fasadeopprissene som eksempel i forelesningene hun holder for arkitekter og andre.

Dette ga meg en positiv boost; at arbeidet kan brukes av andre, og at kvinnen bak forskingen jeg har brukt synes det var en spennende måte å visualisere hennes forskning.

MANDAG 23. NOVEMBER

- Arbeide med en overordnet fargeplan, komparative studier
- Utarbeide en revidert versjon av plansje og henge opp

Jeg fortsatte med komparative studier i dag, og fikk endelig flyt i arbeidet. Jeg har arbeidet meg fra en farge til fem farger i forsøkene, og begynner å få på plass et vokabular med "ensformig, variert, interessevekkende, monotont etc." inn. Jeg stoppet litt opp i dag på bildet nederst til høyre på neste side. Det begynner her å bli noe

komplekst, og det er dermed vanskeligere å holde styr på fremdriften i kombinasjonene jeg prøver ut.

Jeg er noe usikker på neste steg etter å ha arbeidet her med overordnet fargeplan rettet mot fasadefarge.

Burde jeg arbeide videre i landskapsmodellen med sekundærfarger, eller burde jeg bytte mellom fasadeoppriss og bruk av Bezods påstand?

Dette, og stegene videre for overordnet fargeplan vil jeg diskutere med Angelo i morgen på veiledning.

Jeg fikk revidert plansjeinndelingen, og ser frem til å diskutere også dette med begge veilederne mine i løpet av tirsdag og onsdag. Jeg må få på plass hva som skal vises og hvor mye plass jeg kan/burde disponere på hver enkelt case; slik at jeg kan bruke tiden som er igjen proporsjonalt i forhold til dette.

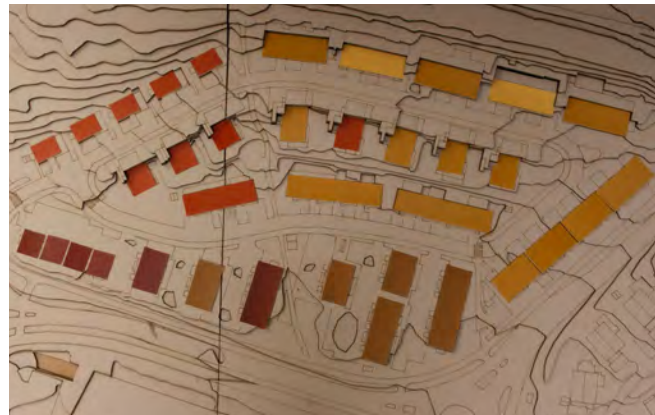
Trefarget variant - yttersone/innersone. Resultat: Noe ensformig

Firefarget variant - eplesti som deler typologi A. Resultat: Variert

Femfarget variant - eplesti. Resultat: (for) variert

Femfarget variant - eplesti. Resultat: Interesseevkkende

TIRSDAG 24. NOVEMBER

- Arbeide videre med en overordnet fargeplan, komparative studier
- Veiledning med Kine Angelo
- Levere inn forarbeidet
- Sende inn beskrivelse av prosjekt til utstillingskatalogen

På veiledning med Angelo fikk jeg diskutert de komparative studiene.

Hun kom med nyttige innspill:

- Tøy strikken til den ryker, og så ta et steg tilbake
- Definer begrepene som brukes i studiene; ankre dem opp i definisjoner opp mot lovmessigheter.

- Unaturlig = ubehagelig
- Lovmessig = ro og orden
- Knytt resultatene opp mot NCS-systemet

Videre diskuterte vi disposisjon av materiell til plansje, og kom frem til en todeling i bredden, altså en kolonne til case 1, farge teori, og en (mye bredere) kolonne til case 2 og 3. Det å få disponert plansjen hjelper meg til å se helheten i oppgavebesvarelsen, og lettere se hvor jeg må legge inn innsatsen totalt sett. Dette er den siste uken

som disponeres helt til case 3, etter planen. Dermed er det naturlig at jeg ikke har fått opp alt det materialet som skal være med her.

Nøyaktig hva som skal med er jeg fortsatt ikke sikker på; det kommer nok an på hvor langt jeg kommer i den overordnede fargeplanen, og hvor mye jeg får mulighet til å arbeide videre ned på mer detaljnivå.

FARGER I ARKITEKTUR

Fargesetting og -planlegging

Ray Hovland

Case 1 — Fargeteori

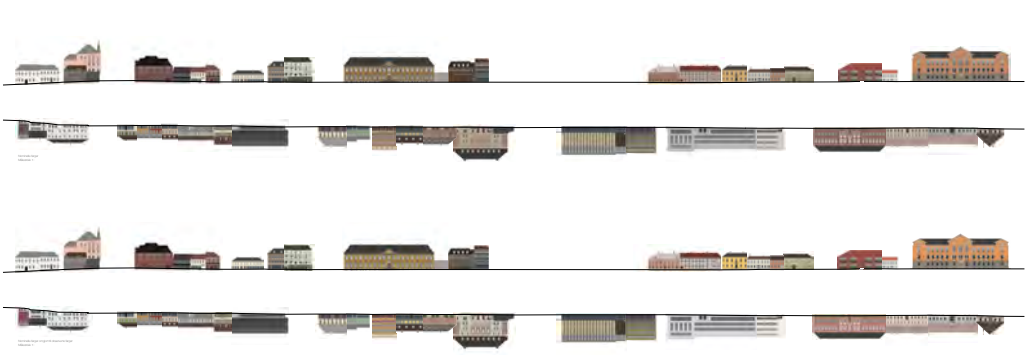
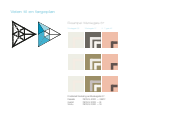
Form og farge

Case 2 — Fargeplan for Munkegata

Fargeplan for Munkegata

Case 3 — Fargeplan for Anton Jenssens vei

ONSDAG 25. NOVEMBER

- Prøveprint av plansje i 1:2
- Arbeide videre med en overordnet fargeplan, komparative studier
- Veiledning med Eileen Garmann Johnsen
- Ta i bruk photoshop og bearbeid to-fire perspektiver av området i Anton Jenssens vei

På veiledning med Garmann

Johnsen fikk jeg mye god motstand og kritikk:

- Jeg må være enda mer etterrettelig i forsøkene jeg gjør. Det å bruke NCS-sirkel og trekant vil gjøre at

veldig få kan lese oppgaven. Jeg må beskrive alt jeg gjør i ord, fra hvilke farger jeg bruker og hvilken kulør de har, i tillegg til å utdype i klartekst hvorfor jeg gjør de ulike forsøkene. Det kan være lurt å inkludere et "i forhold til dagens situasjon"-avsnitt.

- Jeg må definere de ulike sprangene som oppstår, og gjerne illustrere sprangene opp mot hverandre. $\square \leftrightarrow \square$

- Jeg er veldig dypt inne i soneinndelingen. Jeg må gjøre større sprang, se på fargerekker og bruke den teoretiske kunnskapen

enda mer etterrettelig inn i forsøkene. Det blir for trygt og kjedelig å arbeide med ton-i-ton, det kunne hvem som helst gjort.

- Jeg må leke med sprangene og splitte mer opp; før jeg isåfall trekker det tilbake igjen.

- Jeg må operere med minst to ulike perspektiver som jeg kan bruke til fargecollage og teste ut kombinasjoner, slik at jeg kan jobbe parallellt med ulike verktøy. Nå er jeg gud og ser det ingen andre ser.

- Perspektiv mot havet og himmelen; dette blir den lyseste flaten. Da

er det best å plassere de lyseste fargene her.

- Kanskje jeg kan lage meg et diagram som gjør det lettere å lese resultatet?

- Jeg er nå en fagperson på feltet og gjør kvalifiserte vurderinger; jeg må rydde bort alt som heter "sannsynligvis" og andre tegn på usikkerhet. Er det for ensformig, så er det det.

Jeg trengte denne dytten, for til nå har jeg vært usikker på meg selv og om jeg har nok kunnskap

til å være vågal. Frem til søndag skal jeg arbeide intensivt med den overordnede planen, og ta i bruk flere verktøy som jeg kan arbeide parallellt med.

Jeg skal gå gjennom forsøkene jeg har gjort til nå (forsøk 1-24) og legge til informasjonen som trengs for å forstå vurderingene i større grad, og deretter lage meg flere fargeprøver, og arbeide med lysere nyanser, sprang i kulørtoner og rote det til.

TORSDAG 26. NOVEMBER

- Assistere Shabnam Arbab, doktorgradsstudent innen lys og farge
- Forberede nye farger til utprøving i landskapsmodell
- Besøk av Susanne Saue fra byplankontoret ved Trondheim kommune
- Ta i bruk photoshop og bearbeid perspektiver av området i Anton Jenssens vei

Arbab hadde behov for hjelp til å klargjøre eksperimentet sitt til en pilotstudie. Dette ga meg et

godt innblikk i eksperimenter som svarer til forskning. Jeg fikk utføre lux-målinger i en av hennes seks testbokser i dagslyslaben med kunstig himmel. Her endret jeg en og en parameter, Kelvin, fargedybde i elektrokromatisk vindusrute og type glass. Dette er litt på siden av det jeg gjør i min diplom, men det var inspirerende å se hvor få faktorer en burde endre i gangen for å kunne være oversiktelig og etterprøvbare.

Jeg utarbeidet flere fargeprøver, og fortsatte med komparative studier.

Jeg fikk besøk av Saue fra byplankontoret. Hun er svært interessert i fargebruk i arkitektur, og jeg fikk diskutert flere momenter fra høstens lærdom med henne. Hun kom dessuten med generelle råd og tips for innleveringsfasen av diplomene. De neste ukene blir en øvelse i å sette strek. Og punktum.

Jeg har utarbeidet en digital mal for utskrift av fargeprøver, som vist på neste side. Dette gjør at jeg kan printe ut ulike kulører og nyanser og raskere ferdigstille bitene for arbeid

med farger i landskapsmodellen. Problematikken med at printerens ikke velger på dataen er et hinder, men jeg har tatt flere testutskriftene og har funnet flere fargekoder som i print blir tilnærmet lik de jeg ønsker.

Jeg har sendt inn bestilling av et utvalg av de ønskede fargeprøvene (med ønskede meninger jeg farger som befinner seg innenfor testområdet, de typisk utypiske fargene) til NTNU grafisk senter for trykking. Disse blir først ferdige den 1. desember.

A1		Hv2		G3		B3	D1	C1	E1
							D2	C2	E3
		Hv2	Hø1			B1	D3	C3	E2
A2	A7			G1			D4		
		Hv1	F4		G5		D5		
	A6								
A3		F5	F1	G2		B2			
	A5	F3	F2		G4				

FREDAG 27. NOVEMBER

- Ferdigstille filer til laserkutting
- Laserkutte hus, verktøykasse, fargebrett og skilt til plansje, modell og lysboks
- Ferdigstille printede fargeprøver til bruk

Jeg er usikker på om jeg skal ta i bruk hus i landskapsmodellen, men for å kunne ha muligheten laserkutter jeg byggene nå. Da kan jeg teste ut fargesettingen i volum og ha en abstrahert versjon av perspektivene jeg lager i photoshop.

Det å ferdigstille printede fargeprøver til bruk vil si å klippe til alle flatene slik at jeg raskt kan finne frem til riktig farge for riktig bygg og utføre eksperimentene raskere når jeg slipper å klippe til en og en fargeprøve. Jeg har lett for å ofte forberede mer enn jeg til syvende og sist trenger, men her tror jeg at forberedelsene jeg har gjort vil hjelpe meg i effektivisering av å sette opp forsøkene underveis og gi meg mer flyt i denne delen av prosessen.

LØRDAG 28. NOVEMBER

- Laserkutte ferdig hus og nye skilt til plansje, modell og lysboks.
- Arbeide videre med en overordnet fargeplan, komparative studier
- Skrive om tidligere studier, bruke ord i tillegg til å forklare ved hjelp av NCS og beskrive sprang

Jeg fikk laserkuttet ferdig alle byggene til landskapsmodellen, men unntak av saltakene til de byggene som har dette.

Det var kjempekjekt å komme ordentlig igang med de komparative

SØNDAG 29. NOVEMBER

studiene, og jeg setter stor pris på det arbeidet jeg har gjort med å forberede fargeprøver og gjøre alt av klassifiseringer av dem ferdig på forhånd.

For å klassifisere fargeprøvene brukte jeg først NCS Colour pin til å registrere den printede fargen, men da jeg dobbeltsjekket med NCS Index, fant jeg at det hos noen av fargene ikke stemte med min egen opplevelse. Jeg dobbeltsjekket alle fargeprøvene med fargeviften før jeg gikk videre til komparative studier.

- Litteraturstudier og essayskriving

Jeg hadde som mål å komme gjennom det meste i dag, et mål som kanskje var litt for ambisiøst - men som likevel satte meg under press til å arbeide effektivt med stoffet. Jeg fikk skikkelig flyt i arbeidet, og fikk kommet gjennom alle kildene jeg har brukt og skrevet dem om til referansestilen Harvard.

Jeg har prøvd å kutte ned så mye som mulig på overflødig tekst, og begynner å se enden på skrive. Jeg

skal fylle inn de studiene jeg gjør for Anton Jenssens vei videre, og ha med dette, men når størsteparten av boken begynner å falle på plass vil det være en mer overkommelig del å skrive inn i håndboken.

Det ironiske er at når jeg går gjennom stoffet og prøver å skrive ut så kort og konsist som mulig; så kommer jeg på ekstra materiale som jeg har glemt at skal være med. Så som samtalene jeg hadde med fagpersoner på eksursjonene mine og ellers i høst.

REFLEKSJONER UKE 48

UKE 5/5 MED CASE 3

Dette er da den siste uken med case 3. Jeg er ikke i mål med en overordnet farge plan, men siden jeg har fordelt tiden min i løpet av case 3 til å også inkludere arbeid med plansje og de to resterende casene, så er det ikke så merkelig likevel. Det positive med dette er at det er mindre som gjenstår av ferdigstilling av arbeide, som jeg har satt av de neste to ukene til; så jeg kan dermed la case 3 få spise seg inn i neste uke også. Det jeg må være

påpasselig med er å sette strek på case 3, før den spiser opp for mye av tiden jeg trenger for å ferdigstille helheten i hvert enkelt case i både bokform og plansje.

Jeg har hatt stor framgang og en bratt læringskurve i denne uken som har gått. Jeg merker at jeg kan bruke det jeg har lært til å gjøre strategiske undersøkelser, og også til å klassifisere et resultat som heldig eller uheldig.

Jeg har gjennom de to siste ukene vært i tvil om det jeg ender opp med svarer til en god oppgave, men ved innlevering av forarbeidet og et tilbakeblikk på det jeg satte meg som oppgave og mål med høsten.

Jeg har tilegnet meg flere metoder for å arbeide med fargeplanlegging i bygde miljø. Jeg ser at det er utrolig mye mer å lære, men at jeg også har kommet mye lengre enn der jeg startet. Å utføre de komparative studiene i landskapsmodell gjør at jeg ikke bare kan ta i bruk den

teoretiske biten om sammenstilling av ulike farger og effekter en kan få av dette, men særlig det å reflektere over om hva jeg oppfatter kombinasjonen til å fremstå som.

Et av de to målene jeg satte meg var å undersøke eksisterende metoder for fargeplanlegging. Jeg har funnet frem til flere, der noen er bedre beskrevet enn andre. En del overlapper, slik som innenfor historiske bebyggelser og bygningsvern.

Det andre målet mitt var å utvikle en metode som kan brukes for å utarbeide en fargeplan for eksisterende bebyggelse. Det vil jo si det jeg arbeider med innen fargeplanen for Anton Jenssens vei, som selve arbeidsmetoden; som jo er basert på Grete Smedals metode.

Case 1

Her fikk jeg et godt innspill fra Saue som var på besøk denne uken; er det noe som er litt på siden av tema, men burde komme med?

Skriv to setninger, og det er nok. Til nå har jeg forsøkt å finne frem til så mye materiale som mulig, men det er vel så viktig at håndboken er innbydende og ikke for mange sider.

Case 2

Det er i Munkegata at jeg har fått tatt i bruk metoder som er rettet mot historisk bebyggelse, men jeg har valgt å ikke gå inn i bebyggelse som ikke faller utenfor Trondheimspaletten fra "Trondheims fasadefarger"

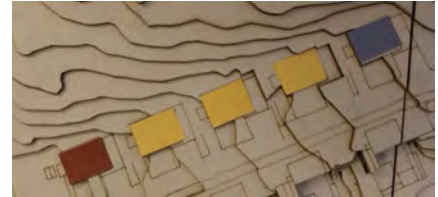
Slutfase

MANDAG 30. NOVEMBER

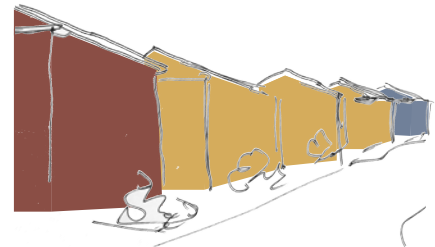
- Komparative studier i landskapsmodell
- Skisse + photoshop

Jeg merker at det er vanskelig å utføre forsøkene så forskningsmessig som mulig når jeg har så mange ulike faktorer i spill. Derfor forsøkte jeg å studere kun en rekke, og gjøre forsøk som har et mindre omfang. På den måten kan jeg raskere komme frem til et fordelaktig forslag for området som helhet i etterkant av undersøkelsene.

Jeg har nå 20 ulike fargeprøver klippet opp og klassifisert, men det er ikke nok. Jeg får ikke arbeidet med nyanser på denne måten, og følte veldig på at jeg ikke har nok elementer til å lage komposisjoner med. Jeg arbeidet med digitalisert skisse i photoshop, og får mye mer ut av dette verktøyet enn i landskapsmodellen nå. Jeg tror jeg derfor må arbeide mer digitalt de neste dagene.

Her har jeg zoom'et inn på rekken med eneboliger. I skissen under er samme rekke visualisert

TIRSDAG 1. DESEMBER

- Komparative studier i landskapsmodell og photoshop
- Hente ut trykte fargeprøver fra NTNU grafisk senter, Dragvoll
- Besøke Flügger farge på Moholt og skaffe fargerprøver+vifte
- Ferdigstille eksempelet på fargejusteringer av Munkegata
- Ta i bruk photoshop og ferdigstill tre perspektiver av området i Anton Jenssens vei

Det mest givende i dag var å få hentet ut nye fargeprøver til landskapsmodellen; kanskje det kan

hjelp med et større fargeutvalg hvis jeg bruker det i kombinasjon med photoshop og skisser.

Jeg var hos malebutikken Flügger farve i dag, og de har 0,35 l valgfri maling til 35,-. Jeg fant dessuten ut at hvis en ønsker linoljemaling til oppstrøksprøver må det bestilles en uke i forveien, siden de har en underleverandør på dette. Jeg fikk kjøpt en fargeprøve på NCS S 3040 — Y50R, som jeg kan teste ut i morgen. I tillegg hadde de egne fargevifter for alkyd- og linoljemaling.

Eksisterende bebyggelse og eplestien

Photoshop som verktøy for å finne frem til gode forslag til fargesetting

ONSDAG 2. DESEMBER

- Komparative studier i landskapsmodell, visualisert med skisse og photoshop

Jeg tok i bruk NCS sine iboende likheter, og brukte disse som et utgangspunkt for de neste komparative studiene mine. Jeg tok i bruk NCS fargesirkel og -trekant, og starter opp hvert forsøk med en likhet grunnet i NCS, for så å bygge videre på dette for å skape en større variasjon i uttrykket. Kun nyanselikheter eller hvithetslikheter fører ikke i seg selv til gode resultat,

men det kunne hjelpe meg med startrammer som jeg kunne arbeide videre innenfor. Jeg fikk satt opp et forslag med nyanselikheter og forskjell i kulørtone, samt et med kulørtonelikheter og nyanseforskjell.

Jeg har arbeidet mye i photoshop med å få fargene til å se så riktige som mulig opp mot fargeprøven en kan se i NCS Swatches. Jeg bruker ulike overgangsmodi (blending modes), og leter meg frem fra bakgrunn til bakgrunn for hvilket modus som viser frem fargen så

Utsikt mot Anton Jenssens vei, sett fra øst.

godt og riktig som mulig. Igjen, dette blir da så riktig som mulig på dataen (og ikke riktig direkte inn mot virkeligheten). En må utføre prøveoppstryk av de fargene er antatt vil fungere, og så finne frem til den endelige fargen på stedet.

Utsikt mot nord, Grilstad Marina sett fra Anton Jenssens vei. Det er mange bygg som ses opp mot himmelen, og med himmelen som sammenligningsgrunnlag blir omtrent alt mørkere. En må huske at himmelen ikke er statisk som på bildet, men at en kan ha et vell av bakgrunnsfarger å se arkitekturen og fargesettingen opp mot.

TORSDAG 3. DESEMBER

- Komparative studier i landskapsmodell, visualisert med skisse og photoshop, 10 stk.
- Veiledning med Kine Angelo og Eileen Garmann Johnsen

Fra sist veiledning hadde Johnsen forespurt ti forslag som jeg skulle ha ferdig og presentere for Garmann Johnsen og Angelo på veiledning. Jeg hadde kun fått opp to forslag, og ikke greid å arbeide meg dit jeg hadde håpet å komme. Garmann Johnsen etterlyste den fleksible fargeplanen som har gått under navnet "fargespill", og mente at

hvis jeg kunne få taket på et slikt spill som jeg satte reglene for og fikk generert gode fargesettinger for, ville jeg ha kommet langt nok i oppgaven. Jeg har lenge kviet meg litt for å sette opp dette spillet, siden det er 36 ulike bygningsvolum, og 116 boenheter; og det å generere et spill som kan testes og raffineres hørtes ut som en svært langtekkelig oppgave jeg ikke kunne klare å komme meg gjennom.

Heldigvis, etter veiledning kom jeg på at det jeg trengte var et program, og dette programmet kunne jo jeg

kode selv i C++. Jeg hadde ikke tenkt over at jeg kunne trenge et databasert hjelpemiddel som kunne generere "ferdigspilte spill", og ikke overmenneskelige evner til å velge tilfeldig og gjøre flere hundre valg per spill analogt.

Jeg har erfaring fra programmering i C++ fra da jeg startet på Energi og miljø her på NTNU, og brukte kvelden til å generere koden. Jeg fikk veiledning av Simen Sollihøgda til den generelle strukturen av systemet. Han har tidligere vært stud.ass. i C++.

FREDAG 4. DESEMBER

- Programmere og undersøke resultat fra "Fargespillet"
- Oppstrøksprøver av farger fra Flügger farge
- Lage laserkuttefil av fasadeoppriss i 1:50 (til lysboksen)

Etter å ha kjørt programmet ser det ut til å fungere! Jeg får generert "ferdige spill" som om eiere i Anton Jenssens vei var med og malte om og utførte valg innenfor de fastsatte rammene. Som supplement i å se hvordan disse fargesettingene kunne sett ut i virkeligheten, har jeg

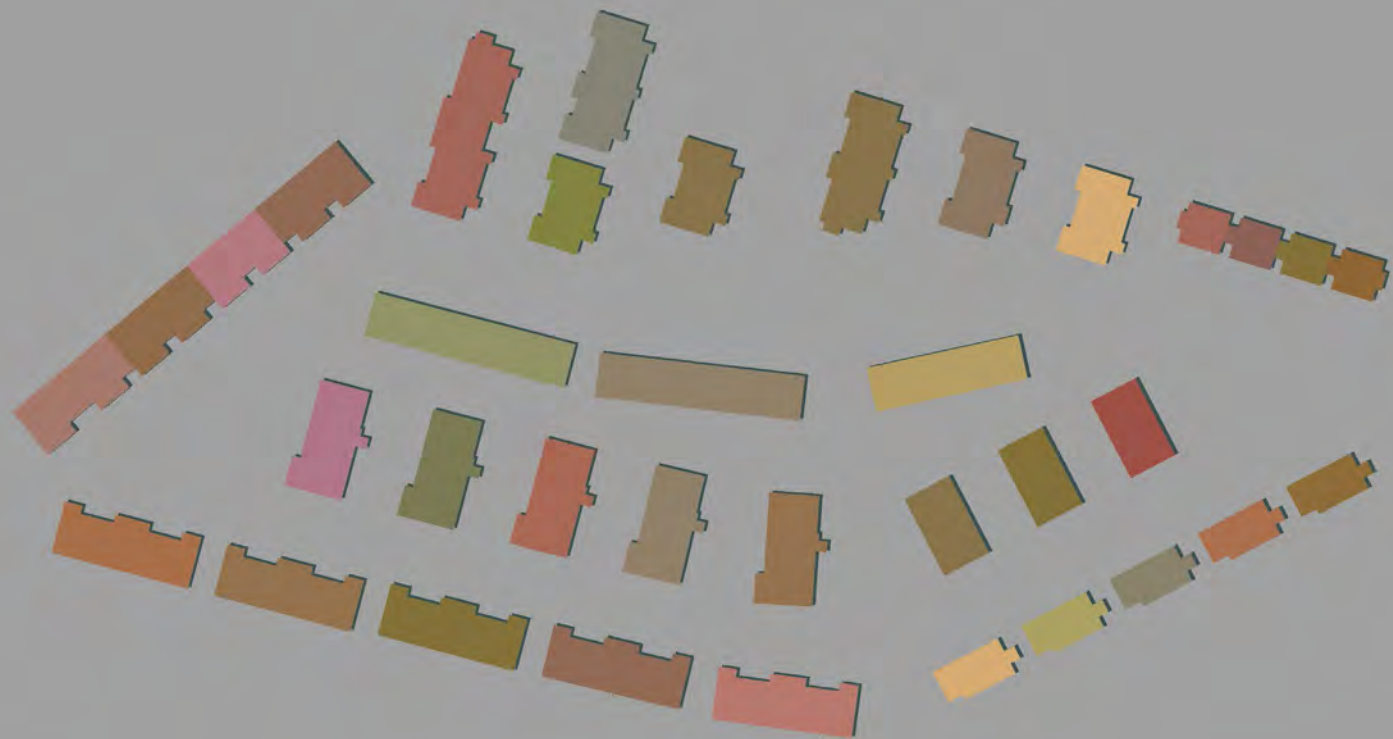

Photoshop'et bilde av Anton Jenssens vei, sett fra Grilstadjæra.

manipulert fire-fem bilder for hvert spill. Et photoshop'et bilde vil aldri gi noe bilde på hva det endelige resultatet ville blitt, men det gir en

idé om variasjonen og fremtoningen. I bildene jeg har manipulert ser jeg tendensene til varierte og interessante fargesettinger.

AVSLUTTENDE REFLEKSJONER

Etter den første uken med ferdigstilling avslutter jeg prosessboken.

I løpet av høsten har jeg opparbeidet meg den kunnskapsbasen jeg ønsket meg. Ved å tilegne meg en solid dose kunnskap og ferdigheter kan jeg lettere ta i bruk farger i oppgaver etter endt utdanning.

Jeg har blitt mer og mer interessert i temaet underveis, og har kanskje fordypet meg i litt for mye litteratur; i ettertid ser jeg at jeg burde brukt

enda mer tid på praktiske øvelser. På den annen side er det gjennom litteraturstudier og bearbeiding av tekst i form av boken "Farger i arkitektur, håndbok i farge teori og -planlegging" at jeg har fordøyet stoffet og fått input som har hjulpet meg i mine farge teoretiske undersøkelser og metoder for fargeplanlegging.

Jeg er fornøyd med å ha nådd mine to mål for semesteret; der mål nummer to i siste liten ble nådd. Det andre målet mitt var å utvikle en

metode som kan brukes for å utarbeide en fargeplan for eksisterende bebyggelse.

Dette kan fargespillet fungere som, det er meg bekjent en ny metode for fargeplanlegging, og som ser ut til å fungere. For å kunne benytte seg av en slik metode i virkeligheten må en bearbeide regelsettet og tilpasse det stedet og typologiens utforming. Den må dessuten bli fulgt opp av en fargekonsulent, slik at den kan kvalitetssikres underveis.

I etterkant ser jeg at jeg burde gitt case 3 en ekstra uke, for eksempel fra case 1. Det ble knapt med tid til å utforske metoder til fargeplanlegging her, da det å ha to ulike tomter tilfører dobbel arbeidsmengde i forhold til å utarbeide bakgrunns materialet.

I case 3 var jeg svært heldig å få arbeidstegningene til Voll arkitekter for Anton Jenssens vei, men materialet måtte like fullt bearbeides.

Til tross for dobbel arbeidsmengde

med å finne frem til og bearbeide bakgrunns materialet, er jeg fornøyd med de to case'ene. De har supplert hverandre godt og gitt meg en grunn til å studere fargeplanlegging i offentlige og privateide områder, dette med helhetlig fargeplanlegging gjennom detaljstyring og gjennom mulig brukermedvirkning.

I løpet av høsten har jeg startet opp flere ulike småprosjekter som jeg ikke har fått avsluttet, for eksempel studiet av Lillegårdsbakken, som en kan lese om i starten av

prosessboken. Jeg hadde dessuten planlagt å utføre flere tilpasninger i Danmarks gate og dessuten utforske digitale dataprogram for 3d-modellering med farger. Jeg fikk ikke disponert tiden min til dette.

Jeg har brukt mindre analoge verktøy enn jeg hadde tenkt meg til på forhånd. Det positive med dette er at "den virkelige verden" for det meste befinner seg i det digitale sjiktet, de også. Dette, mer mer, kan en lese om i boken, som jeg for enkelthets skyld kaller: "Håndboken".

Prosesshefte fra masteroppgave i arkitektur, høst 2015
Bjørg Helene Andorsen

Veileder: Eileen Garmann Johnsen
Biveileder: Kine Angelo
NTNU Fakultetet for arkitektur og billedkunst
Trondheim

